

**T.C. AİLE, ÇALIŞMA VE
SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI**

2019 YILI KURUMSAL MALİ DURUM VE BEKLENTİLER RAPORU

TEMMUZ 2019

**AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER
BAKANLIĞI**

**2019 YILI KURUMSAL MALİ DURUM
VE
BEKLENTİLER RAPORU**

STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI

TEMMUZ 2019

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	6
I. OCAK-HAZİRAN 2019 DÖNEMİ BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI	7
I.1. PERSONEL GİDERLERİ.....	8
I.2. SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	9
I.3. MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	9
I.5. SERMAYE GİDERLERİ.....	11
I.6. SERMAYE TRANSFERLERİ	13
II. OCAK-HAZİRAN 2019 DÖNEMİNDE YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER	14
II.1. AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ.....	14
II.2. ÇOCUK HİZMETLERİ.....	19
II.3. KADININ STATÜSÜ.....	25
II.4. ENGELLİ VE YAŞLI HİZMETLERİ.....	30
II.5. SOSYAL YARDIMLAR	43
II.6. ŞEHİT YAKINLARI VE GAZİLER.....	46
II.7. ÇALIŞMA HAYATI	47
II.8. ULUSLARARASI İŞGÜCÜ	52
II.9. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	56
II.10. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK EĞİTİM VE ARAŞTIRMA MERKEZİ	61
II.11. DIŞ İLİŞKİLER.....	63
II.12. REHBERLİK VE TEFTİŞ	65
II.13. İÇ DENETİM	68
II.14. STRATEJİ GELİŞTİRME	68
II.15. AVRUPA BİRLİĞİ VE MALİ YARDIMLAR	70
II.16. EĞİTİM VE YAYIN.....	70
II.17. BİLGİ İŞLEM.....	72
III- TEMMUZ-ARALIK 2019 DÖNEMİNE İLİŞKİN BEKLENTİLER VE HEDEFLER	82
IV- TEMMUZ-ARALIK 2019 DÖNEMİNDE YÜRÜTÜLECEK FAALİYETLER.....	83
IV.1. AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ	83
IV.2. ÇOCUK HİZMETLERİ	84
IV.3. KADININ STATÜSÜ	88
IV.4. ENGELLİ VE YAŞLI HİZMETLERİ	93
IV.5. SOSYAL YARDIMLAR.....	96
IV.6. ŞEHİT YAKINLARI VE GAZİLER	96
IV.7. ÇALIŞMA HAYATI.....	97
IV.8. ULUSLARARASI İŞGÜCÜ	99
IV.9. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ.....	100
IV.10. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK EĞİTİM VE ARAŞTIRMA MERKEZİ.....	103
IV.11. DIŞ İLİŞKİLER	106
IV.12. REHBERLİK VE TEFTİŞ.....	107
IV.13. İÇ DENETİM.....	107
IV.14. STRATEJİ GELİŞTİRME.....	107
IV.15. AVRUPA BİRLİĞİ VE MALİ YARDIMLAR.....	109
IV.16. EĞİTİM VE YAYIN.....	111
IV.17. BİLGİ İŞLEM	111

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik 1: 2018 ve 2019 Yılları KBÖ Dağılımı	7
Grafik 2: Personel Giderlerinin 2018-2019 Yılları I. 6 Aylık Aylar İtibariyle Bütçe Gerçekleşmeleri 8	
Grafik 3: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerinin 2018-2019 Yılları I. 6 Aylık Aylar İtibariyle Bütçe Gerçekleşmeleri	9
Grafik 4: Mal ve Hizmet Alım Giderlerinin 2018-2019 Yılları I.6 Aylık Aylar İtibariyle Bütçe Gerçekleşmeler	10
Grafik 5 : Cari Transferlerin 2018-2019 Yılları I. 6 Aylık Aylar İtibariyle Bütçe Gerçekleşmeleri ..	11
Grafik 6: Sermaye Giderlerinin 2018-2019 Yılları I. 6 Aylık Aylar İtibariyle Bütçe Gerçekleşmeleri	12
Grafik 7: Sermaye Transferlerinin 2018-2019 Yılları I. 6 Aylık Aylar İtibariyle Bütçe Gerçekleşmeleri	13
Grafik 8: YADES 2016-2017 Proje Yılı Uygulama Verileri	34
Grafik 9: YADES 2016-2018 Bütçe Tutarlarının Dağılımı	34

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1: AÇSHB Ekonomik Bazda I. Altı Aylık Dönem Bütçe Gerçekleşmeleri	7
Tablo 2: Personel Giderlerinin Altı Aylık Bütçe Gerçekleşmeleri	8
Tablo 3: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerinin Altı Aylık Bütçe Gerçekleşmeleri 9	
Tablo 4: Mal ve Hizmet Alım Giderlerinin Altı Aylık Bütçe Gerçekleşmeleri	10
Tablo 5: Cari Transferlerin Altı Aylık Bütçe Gerçekleşmeleri	11
Tablo 6: Sermaye Giderlerinin Altı Aylık Bütçe Gerçekleşmeleri.....	12
Tablo 7: Sermaye Transferlerinin Altı Aylık Bütçe Gerçekleşmeleri	13
Tablo 8: Yatırım Projelerinin Genel Durumu.....	16
Tablo 9: İnşaat İhalesi Aşamasında Olan Projeler	17
Tablo 10: Etüt Proje Niteliğindeki Yatırımlar	17
Tablo 11: Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Yatırım Projeleri.....	20
Tablo 12: 2019 Yılı İlk Altı Ayında Hizmete Hazır Hale Getirilen Engelsiz, Gündüz Yaşam Merkezlerinin Dağılımı	30
Tablo 13: Resmi ve Özel Bakım Merkezleri ve Hizmet Alan Birey Sayısı.....	32
Tablo 14: 2019 Yılında Hizmete Hazır Hale Getirilen Engelsiz Yaşam Merkezleri	33
Tablo 15: YADES Kapsamında Desteklenen Projeler	35
Tablo 16: Yaşlılara Yönelik Gündüz Hizmet Veren Kuruluşlar	36
Tablo 17: Resmi Huzurevi Ve Yaşlı Bakım Merkezleri ile Hizmet Alan Kişi Sayıları	37
Tablo 18: 2019 Yılı'nın İlk Altı Ayında Hizmete Hazır Hale Getirilmiş Kuruluşlar	37
Tablo 19: Ocak-Haziran 2019 EİDK Faaliyetleri.....	38
Tablo 20: 2019 Ocak - Haziran Dönemi Eğitim Sayıları.....	62
Tablo 21: Bütçe Giderlerinin Özeti(2019)	82
Tablo 22: SED Kapsamında 2019 Temmuz-Aralık Dönemine İlişkin Beklentiler	84
Tablo 23: 2019 Yılı İkinci Altı Aylık Döneminde Hizmete Girmesi Planlanan Engelsiz Yaşam Merkezleri.....	94
Tablo 24: 2019 Yılı Bütçe Giderlerinin Gelişimi	114

SUNUŞ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 30'uncu maddesinde, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçelerinin ilk altı aylık uygulama sonuçlarını, ikinci altı aya ilişkin faaliyetleri ile beklentilerini Temmuz ayı içerisinde kamuoyuna açıklayacakları hükmüne yer verilmiştir.

Söz konusu düzenlemenin amacı, kamu hizmetlerinin yürütülmesinde ve bütçe uygulamalarında saydamlığın ve hesap verilebilirliğin artırılması ile kamuoyunun kamu idareleri üzerindeki genel denetim ve gözetim fonksiyonunun gereği şekilde gerçekleştirilmesidir.

Bakanlığımız, toplumsal değerler çerçevesinde bireyi ve aileyi güçlendiren sosyal hizmetler sunarak, sosyo-ekonomik kalkınmaya katkı sağlama hedefiyle istihdamı artıran, çalışma hayatını düzenleyen, denetleyen tedbirler alarak ve sosyal güvenlik sisteminin etkinliğini sürdürerek kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması amaç edinilerek görevlerini yürütmektedir.

10.07.2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine binaen Bakanlığımız 10.07.2018 tarihinde kurulduğundan; raporda Mülga Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Mülga Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2018 yılı bütçe rakamları toplanarak yer verilmiştir.

Bu çerçevede hazırlanan Bakanlığımız 2019 yılı ilk altı aylık uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedefleri ile yapılması planlanan faaliyetlerini içeren, 2019 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Zehra Zümrüt SELÇUK
Bakan

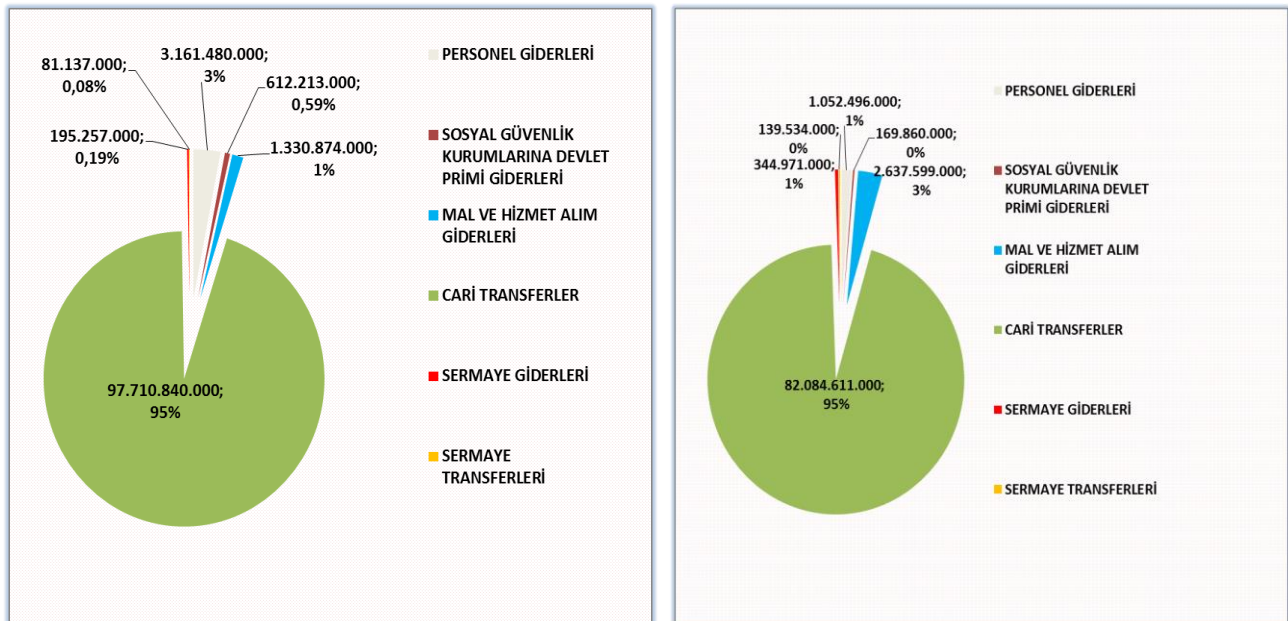
I. OCAK-HAZİRAN 2019 DÖNEMİ BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Bakanlığımız bütçesine toplam 103.091.801.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup, Haziran sonu itibarıyla bu ödeneğin % 50,88'i olan 52.457.574.645 TL'si harcanmıştır. Analitik bütçe sınıflandırmasının ekonomik bazda ve hizmet çeşitlerine göre, 2018 ile 2019 yılında Bakanlığımıza tahsis edilen ödenekler ile Haziran sonu itibarıyla harcanan ödenek miktarı ve yüzdelik oranları aşağıdaki grafiklerde gösterilmiştir.

Tablo 1: AÇSHB Ekonomik Bazda I. Altı Aylık Dönem Bütçe Gerçekleşmeleri

BÜTÇE GİDERLERİ TOPLAMI	2018 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2019 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	OCAK-HAZİRAN GERÇEKLEŞME TOPLAMI		OCAK HAZİRAN GERÇEKLEŞME ORANI %		ARTIŞ ORANI %
			2018	2019	2018	2019	
			86.429.071.000	103.091.801.000	39.110.600.204	52.457.574.645	
01- PERSONEL GİDERLERİ	1.052.496.000	3.161.480.000	881.201.413	1.471.298.051	83,72	46,54	66,97%
02- SOSYAL GÜVENLİK KUR. DEVLET PRİMİ GİD.	169.860.000	612.213.000	156.134.666	277.501.402	91,92	45,33	77,73%
03- MAL VE HİZMET ALIM GİD.	2.637.599.000	1.330.874.000	1.281.400.444	729.467.135	48,58	54,81	-43,07%
05- CARİ TRANSFERLER	82.084.611.000	97.710.840.000	36.714.969.032	49.907.496.211	44,73	51,08	35,93%
06- SERMAYE GİDERLERİ	344.971.000	195.257.000	37.222.264	46.526.846	10,79	23,83	25,00%
07- SERMAYE TRANSFERLERİ	139.534.000	81.137.000	39.672.384	25.285.000	28,43	31,16	-36,27%

Grafik 1: 2018 ve 2019 Yılları KBÖ Dağılımı

2018-2019 yılları Ocak-Haziran dönemi itibarıyla her bir gider türünün I. 6 aylık bütçe gerçekleştirmeleri aşağıda alt başlıklar halinde açıklanmaktadır.

I.1. PERSONEL GİDERLERİ

2019 yılı merkezi yönetim bütçe kanunu ile personel giderleri için toplam 3.161.480.000 TL ödenek konulmuş ve Ocak-Haziran dönemi itibarıyla bu ödeneğin % 46,54'ü olan 1.471.298.051 TL'si harcanmıştır.

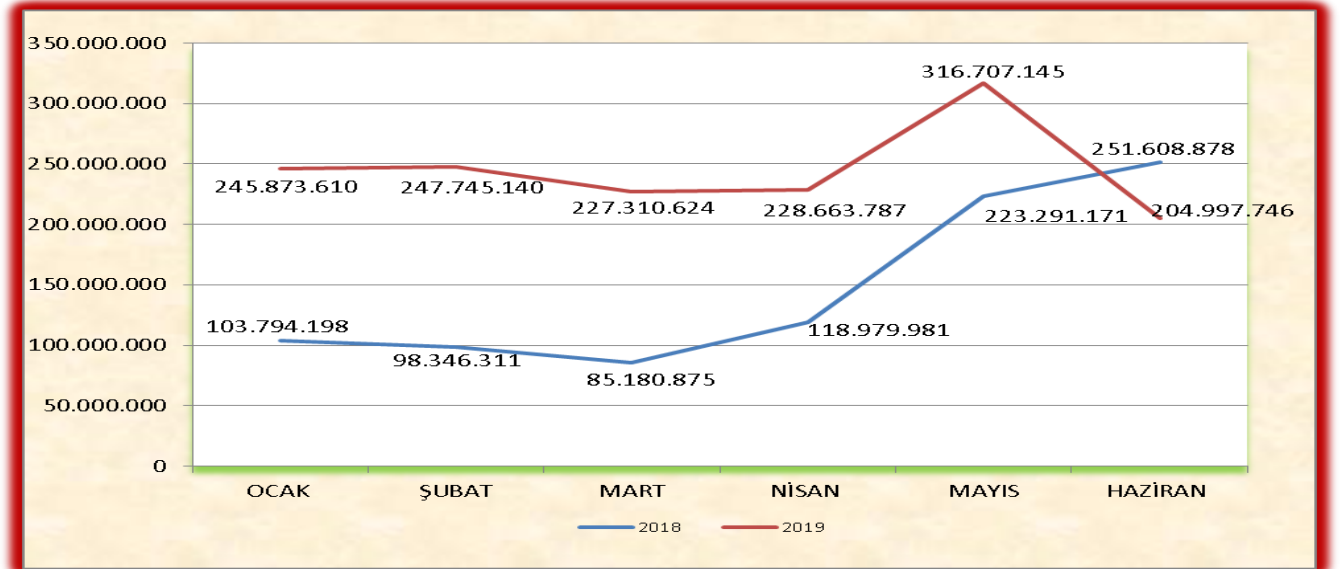
2018 yılının ilk altı aylık dönemine göre 2019 yılında, giderlerde yüzde 66,97 oranında artış gerçekleşmiştir.

Söz konusu harcamalara ilişkin, ekonomik sınıflandırmanın ikinci düzeyindeki detay bilgiler aşağıdaki tablo ve grafikte gösterilmektedir.

Tablo 2: Personel Giderlerinin Altı Aylık Bütçe Gerçekleşmeleri

01 - PERSONEL GİDERLERİ	2018 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2019 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	OCAK-HAZİRAN GERÇEKLEŞME TOPLAMI		OCAK HAZİRAN GERÇEKLEŞME ORANI %		İLK 6 AYDA ÖNCEKİ YILA GÖRE ARTIŞ ORANI %
			2018	2019	2018	2019	
			1.052.496.000	3.161.480.000	881.201.413	1.471.298.051	
MEMURLAR	909.575.000	1.160.850.000	493.179.975	599.109.637	54,22	51,61	21,48%
SÖZLEŞMELİ PERSONEL	52.942.000	66.236.000	26.112.716	34.608.939	49,32	52,25	32,54%
İŞÇİLER	1.499.000	1.825.514.000	334.672.797	794.478.974	22326,40	43,52	137,39%
GEÇİCİ SÜRELİ ÇALIŞANLAR	87.922.000	108.696.000	27.235.385	42.915.727	30,98	39,48	57,57%
DİĞER PERSONEL	558.000	184.000	541	184.774	0,10	100,42	34028,87%

Grafik 2: Personel Giderlerinin 2018-2019 Yılları I. 6 Aylık Aylar İtibarıyla Bütçe Gerçekleşmeleri

I.2. SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ

2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri için toplam 612.213.000 TL ödenek konulmuş, Ocak-Haziran dönemi itibarıyla bu ödeneğin % 45,33'ü olan 277.501.402 TL'si harcanmıştır.

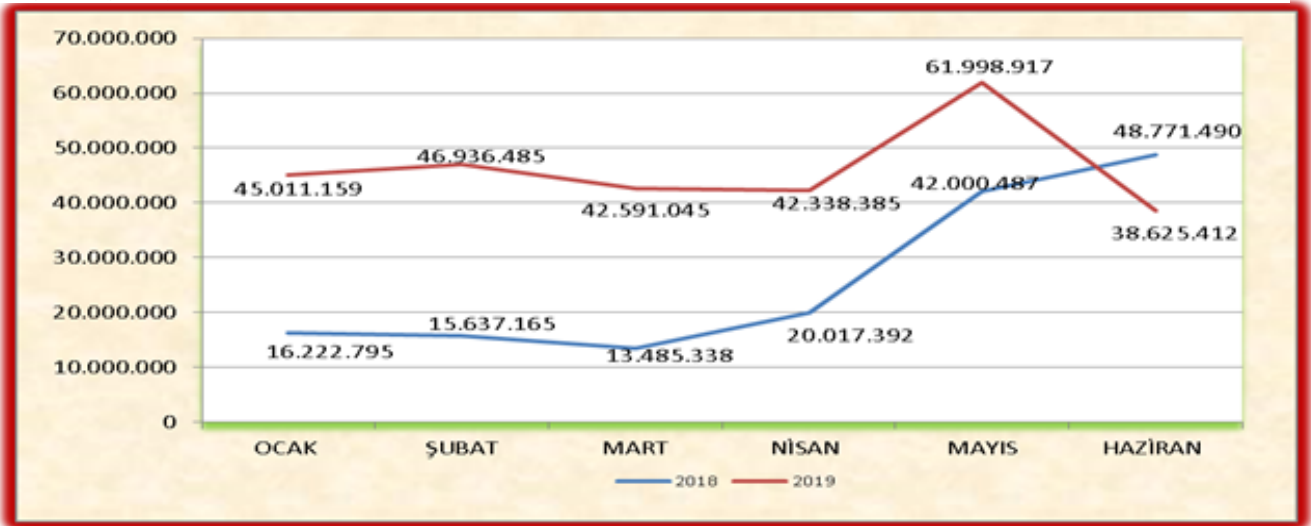
2018 yılının ilk altı aylık dönemine göre 2019 yılında, giderlerde yüzde 78 oranında artış gerçekleşmiştir.

Söz konusu harcamalara ilişkin ekonomik sınıflandırmanın ikinci düzeyindeki detay bilgiler aşağıdaki tablo ve grafikte gösterilmektedir.

Tablo 3: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerinin Altı Aylık Bütçe Gerçekleşmeleri

02- SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİM İ GİDERLERİ	2018 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2019 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	OCAK-HAZİRAN GERÇEKLEŞME TOPLAMI		OCAK HAZİRAN GERÇEKLEŞME ORANI %		İLK 6 AYDA ÖNCEKİ YILA GÖRE ARTIŞ ORANI %
			2018	2019	2018	2019	
	169.860.000	612.213.000	156.134.666	277.501.402	91,92%	45,33%	78%
MEMURLAR	146.524.000	180.457.000	77.182.922	93.144.782	52,68	51,62	21%
SÖZLEŞMELİ PERSONEL	8.164.000	11.246.000	4.377.258	6.230.012	53,62	55,40	42%
İŞÇİLER	284.000	400.510.000	70.012.055	170.242.872	24652,13	42,51	143%
GEÇİCİ SÜRELİ ÇALIŞANLAR	14.888.000	20.000.000	4.562.433	7.883.737	30,65	39,42	73%
DİĞER PERSONEL	0	0	0	0			

Grafik 3: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerinin 2018-2019 Yılları I. 6 Aylık Aylar İtibariyle Bütçe Gerçekleşmeleri

I.3. MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ

2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Mal ve Hizmet Alım Giderleri için toplam 1.330.874.000 TL ödenek konulmuş, Ocak-Haziran dönemi itibarıyla bu ödeneğin % 54,81'i olan 729.467.135 TL'si harcanmıştır.

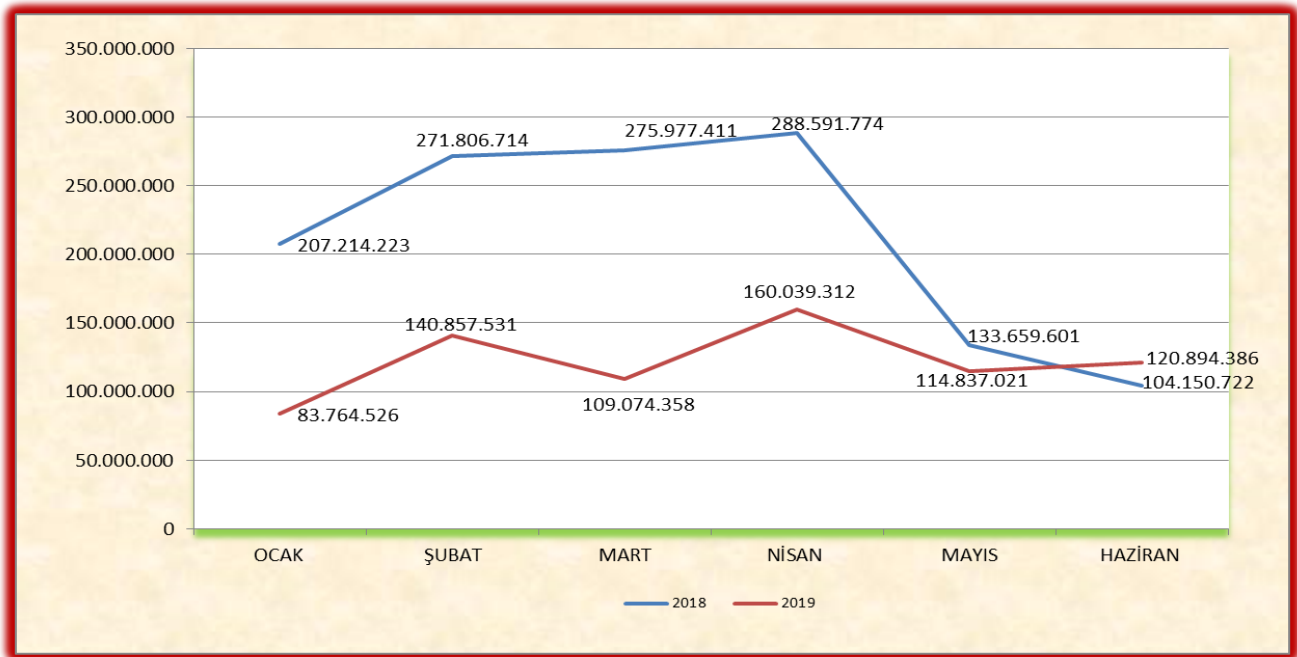
2018 yılının ilk altı aylık dönemine göre 2019 yılında, giderlerde yüzde 43,07 oranında düşme gerçekleşmiştir.

Söz konusu harcamalara ilişkin ekonomik sınıflandırmanın ikinci düzeyindeki detay bilgiler aşağıdaki tablo ve grafikte gösterilmektedir.

Tablo 4: Mal ve Hizmet Alım Giderlerinin Altı Aylık Bütçe Gerçekleşmeleri

03- MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	2018 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2019 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	OCAK-HAZİRAN GERÇEKLEŞME TOPLAMI		OCAK HAZİRAN GERÇEKLEŞME ORANI %		İLK 6 AYDA ÖNCEKİ YILA GÖRE ARTIŞ ORANI %
			2018	2019	2018	2019	
			2.637.599.000	1.330.874.000	1.281.400.444	729.467.135	
ÜRETİME YÖNELİK MAL VE MALZEME AL.	0	0	0	0			
TÜKETİME YÖNELİK MAL VE MALZEME AL.	434.392.000	484.949.000	250.965.552	298.372.758	57,77	61,53	18,89%
YOLLUKLAR	36.179.000	30.752.000	15.888.616	6.240.507	43,92	20,29	-60,72%
GÖREV GİDERLERİ	1.228.000	1.353.000	5.085.966	2.108.035	414,17	155,80	-58,55%
HİZMET ALIMLARI	2.138.705.000	790.181.000	1.000.735.666	412.103.692	46,79	52,15	-58,82%
TEMSİL VE TANITMA GİDERLERİ	1.203.000	962.000	654.384	636.178	54,40	66,13	-2,78%
MENKUL MAL,GAYRİMADDİ HAK ALIM, BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	16.620.000	14.127.000	5.773.549	7.297.939	34,74	51,66	26,40%
GAYRİMENKUL MAL BAKIM VE ONARIM GİD.	6.811.000	5.790.000	1.843.619	2.299.950	27,07	39,72	24,75%
TEDAVİ VE CENAZE GİDERLERİ	2.461.000	2.760.000	453.093	408.075	18,41	14,79	-9,94%

Grafik 4: Mal ve Hizmet Alım Giderlerinin 2018-2019 Yılları I.6 Aylık Aylar İtibarıyla Bütçe Gerçekleşmeleri

I.4. CARİ TRANSFERLER

2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Cari Transferler için toplam 97.710.840.000 TL ödenek konulmuş, Ocak-Haziran dönemi itibarıyla bu ödeneğin % 51,08'i olan 49.907.496.211 TL'si harcanmıştır.

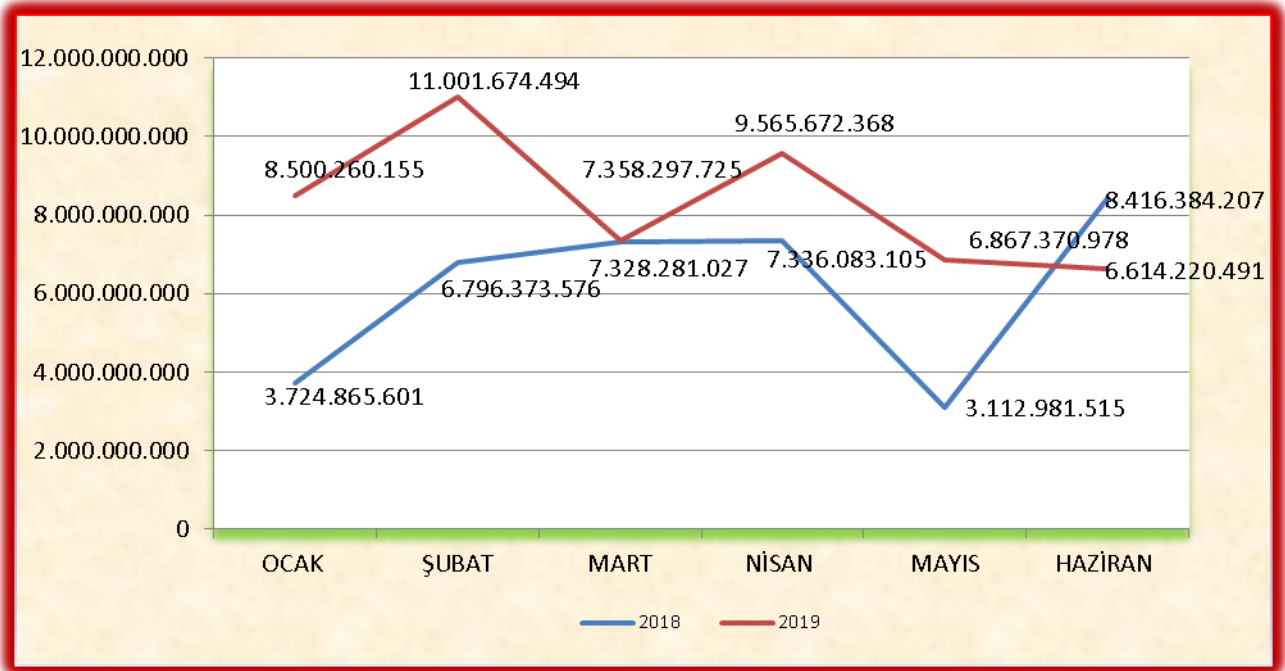
2018 yılının ilk altı aylık dönemine göre 2019 yılında, giderlerde yüzde 35,93 oranında artış gerçekleşmiştir.

Söz konusu harcamalara ilişkin ekonomik sınıflandırmanın ikinci düzeyindeki detay bilgiler aşağıdaki tablo ve grafikte gösterilmektedir.

Tablo 5: Cari Transferlerin Altı Aylık Bütçe Gerçekleşmeleri

05-CARİ TRANSFERLER	2018 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2019 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	OCAK-HAZİRAN GERÇEKLEŞME TOPLAMI		OCAK HAZİRAN GERÇEKLEŞME ORANI %		İLK 6 AYDA ÖNCEKİ YILA GÖRE ARTIŞ ORANI %
			2018	2019	2018	2019	
			82.084.611.000	97.710.840.000	36.714.969.032	49.907.496.211	
GÖREV ZARARLARI	28.633.450.000	25.882.828.000	15.358.093.937	16.376.033.106	53,64	63,27	6,63%
HAZİNE YARDIMLARI	39.102.055.000	50.754.006.000	13.847.244.408	23.528.119.522	35,41	46,36	69,91%
KAR AMACI GÜTMİYEN KURULUŞLARA YAPILAN TRANSFERLER	3.081.000	4.152.000	1.399.866	975.153	45,44	23,49	-30,34%
HANE HALKINA YAPILAN TRANSFERLER	14.331.125.000	21.047.154.000	7.508.230.821	9.980.825.546	52,39	47,42	32,93%
DEVLET SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINDAN HANE HALKINA YAPILAN FAYDA ÖDEMELERİ	0	0	0	0			
YURTDIŞINA YAPILAN TRANSFERLER	14.900.000	22.700.000	0	21.542.884	0,00	94,90	
GELİRLERDEN AYRILAN PAYLAR	0	0	0	0			

Grafik 5 : Cari Transferlerin 2018-2019 Yılları I. 6 Aylık Aylar İtibariyle Bütçe Gerçekleşmeleri

1.5. SERMAYE GİDERLERİ

2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Sermaye Giderleri için toplam 195.257.000 TL ödenek konulmuş, Ocak-Haziran dönemi itibarıyla bu ödeneğin % 23,83'ü olan 46.526.846 TL'si harcanmıştır.

2018 yılının ilk altı aylık dönemine göre 2019 yılında, giderlerde yüzde 25 oranında artış gerçekleşmiştir.

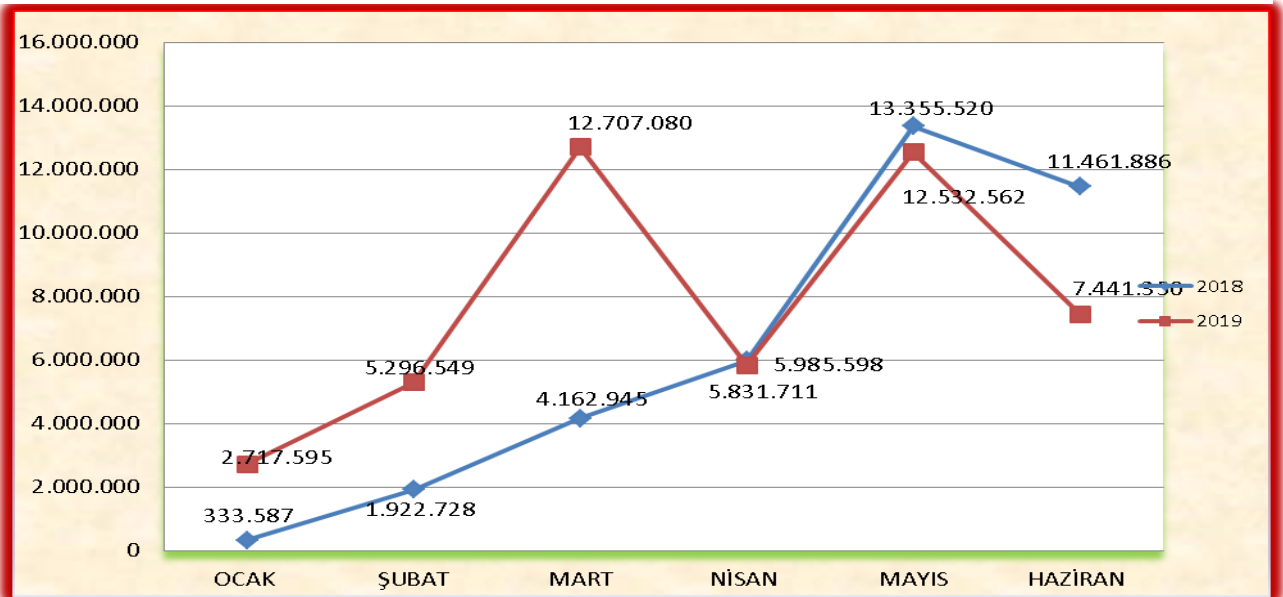
Söz konusu harcamalara ilişkin ekonomik sınıflandırmanın ikinci düzeyindeki detay bilgileri aşağıdaki tablo ve grafikte gösterilmektedir.

Tablo 6: Sermaye Giderlerinin Altı Aylık Bütçe Gerçekleşmeleri

06- SERMAYE GİDERLERİ	2018 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2019 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	OCAK- HAZİRAN GERÇEKLEŞME TOPLAMI		OCAK HAZİRAN GERÇEKLEŞME ORANI %		İLK 6 AYDA ÖNCEKİ YILA GÖRE ARTIŞ ORANI %
			2018	2019	2018	2019	
			344.971.000	195.257.000	37.222.264	46.526.846	
MAMUL MAL ALIMLARI	85.990.000	38.480.000	5.203.763	3.032.060	6,05	7,88	-41,73%
MENKUL SERMAYE ÜRETİM GİDERLERİ	11.815.000	5.989.000	131.877	101.208	1,12	1,69	-23,26%
GAYRİ MADDİ HAK ALIMLARI	5.800.000	7.280.000	475.360	0	8,20	0,00	-100,00%
GAYRİMENKUL ALIMLARI VE KAMULAŞTIRMASI	5.692.000	3.358.000	0	143.576	0,00	4,28	
GAYRİMENKUL SERMAYE ÜRETİM GİDERLERİ	153.150.000	90.945.000	11.523.908	29.015.618	7,52	31,90	151,79%
MENKUL MALLARIN BÜYÜK ONARIM GİDERLERİ	1.525.000	3.100.000	520.812	50.603	34,15	1,63	-90,28%
GAYRİMENKUL BÜYÜK ONARIM GİDERLERİ	63.239.000	34.025.000	7.548.461	13.924.869	11,94	40,93	84,47%
DİĞER SERMAYE GİDERLERİ	17.760.000	12.080.000	11.818.083	258.913	66,54	2,14	-97,81%

- Bakanlığımız tarafından Mamul mal alımları için YİKOB'lara 709.319 TL harcanmak üzere aktarılmıştır. Tabloya dahildir.
- Bakanlığımız tarafından Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri için hakediş karşılığında YİKOB'lara 27.589.592 TL harcanmak üzere aktarılmıştır. Tabloya dahildir.
- Bakanlığımız tarafından Gayrimenkul Büyük Onarımları için hakediş karşılığında YİKOB'lara 12.518.916 TL harcanmak üzere aktarılmıştır. Tabloya dahildir.
- Protokol kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığına devredilen yapım işleri için Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri olarak hakediş karşılığında 29.771.671 TL aktarılmıştır. Tabloya dahil değildir.

Grafik 6: Sermaye Giderlerinin 2018-2019 Yılları I. 6 Aylık Aylar İtibariyle Bütçe Gerçekleşmeleri

I.6. SERMAYE TRANSFERLERİ

2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Sermaye Transferleri için toplam 81.137.000 TL ödenek konulmuş, Ocak-Haziran dönemi itibarıyla bu ödeneğin % 31,16'sı olan 25.285.000 TL'si harcanmıştır.

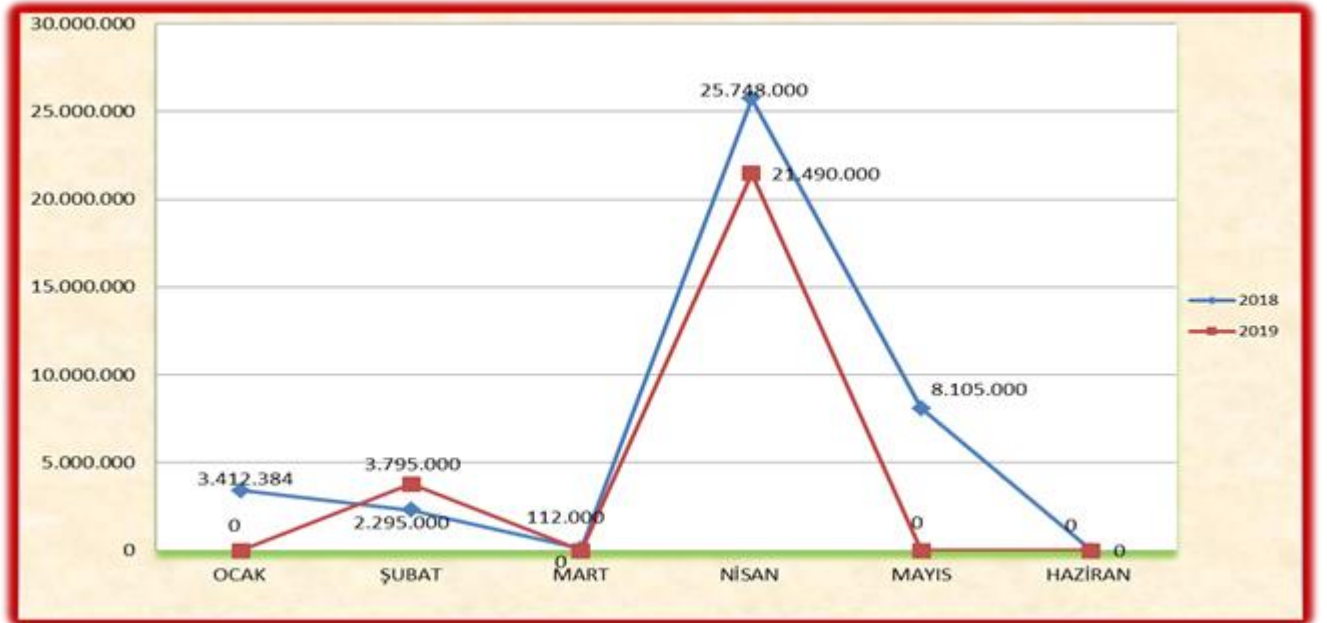
2018 yılının ilk altı aylık dönemine göre 2019 yılında, giderlerde yüzde 36,27 oranında düşme gerçekleşmiştir.

Söz konusu harcamalara ilişkin ekonomik sınıflandırmanın ikinci düzeyindeki detay bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 7: Sermaye Transferlerinin Altı Aylık Bütçe Gerçekleşmeleri

07-SERMAYE TRANSFERİ	2018 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	2019 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	OCAK-HAZİRAN GERÇEKLEŞME TOPLAMI		OCAK HAZİRAN GERÇEKLEŞME ORANI %		İLK 6 AYDA ÖNCEKİ YILA GÖRE ARTIŞ ORANI %
			2018	2019	2018	2019	
			139.534.000	81.137.000	39.672.384	25.285.000	
YURTIÇİ SERMAYE TRANS.	139.529.000	75.137.000	39.672.384	24.484.000	28,43	32,59	38,28%
YURTDIŞI SERMAYE TRANS.	5.000	6.000.000	0	801.000	0,00	13,35	

Grafik 7: Sermaye Transferlerinin 2018-2019 Yılları I. 6 Aylık Aylar İtibariyle Bütçe Gerçekleşmeleri

II. OCAK-HAZİRAN 2019 DÖNEMİNDE YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

Bakanlık ana ve yardımcı hizmet birimlerinin Ocak-Haziran 2019 döneminde yürüttüğü faaliyetler ile gelinen aşamalar hakkında yapılan değerlendirmelere aşağıda yer verilmiştir.

II.1. AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ

Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM)

SHM'ler, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun 3 üncü maddesinin onbeşinci bendinde; “ihtiyaç sahiplerinin tespit edilerek sosyal hizmet müdahalesinin ve takibinin gerçekleştirilmesinden, çocuk, genç, kadın, erkek, engelli, yaşlı bireylere ve ailelerine koruyucu, önleyici, destekleyici, geliştirici hizmetler ile rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin bir arada ve en kolay ulaşılabilir biçimde, gerektiğinde kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve gönüllüler ile işbirliği içinde sunulmasından ve bu hizmetlerin koordinasyonundan sorumlu gündüzlü sosyal hizmet kuruluşları” olarak tanımlanmıştır.

SHM'lerde; 09.02.2013 tarihli ve 28554 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sosyal Hizmet Merkezleri Yönetmeliği ve Bakanlığımızın bu hizmet alanlarına ilişkin mevzuatı uyarınca, müracaat odaklı hizmetlerin yanı sıra arz odaklı, yerinde hizmet, bütüncül bir yaklaşım ve izlenebilir bir sosyal hizmet anlayışıyla hizmet sunulması hedeflenmiştir.

SHM'lerde sunulan hizmetler kapsamında;

- Hizmet bölgesindeki toplum kesimlerinin daha iyi yaşam koşullarına ulaşmalarının sağlanması, kentsel alanda yaşam biçimlerinde izlenen farklılaşmanın azaltılması, hızlı toplumsal değişme, kentleşme ve göçün yarattığı sorunlar doğrultusunda, sorunlarla baş edebilmeleri, katılımcı, üretken ve kendilerine yeterli hale gelebilmeleri amacıyla, koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, destekleyici, rehberlik ve rehabilite edici sosyal hizmet faaliyetlerinin yürütülmesi ve koordine edilmesi,
- Kişi, kurum ve kuruluşlardan gelen bilgiler de dikkate alınarak, sosyal sorunların analizi amacıyla yapılan alan taramaları ile korunmaya, bakıma, yardıma muhtaç birey ve ailelerin tespit edilmesi, durumlarının incelenmesi ve gereksinim duydukları hizmetlerden yararlandırılmalarına yönelik gereken yönlendirme, rehberlik ve mesleki çalışmaların yapılması ve izleme faaliyetlerinin sürdürülmesi,
- Ailenin refahı, mutluluğu ve bütünlüğünün sağlanması, uyumlu aile ilişkilerine katkıda bulunulması, aileyi bir arada tutan bağların kuvvetlendirilmesi, aile üyelerinin kişiliklerinin sağlıklı biçimde gelişmesi, birey olma potansiyellerinin güçlendirilmesi ve toplumsal yaşama uyumlarının sağlanması, sağlıklı çocuk yetiştirme bilgi ve becerilerinin artırılması amacıyla, aile hayatının geliştirilmesi ve güçlendirilmesine yönelik (eğitim, danışmanlık, sosyal ekonomik destek vb.) hizmetlerin yürütülmesi, gereksinim duydukları hizmetlere yönlendirilmesi, bu hizmetlere ulaşım ve hizmetlerin içeriği konularında rehberlik yapılması, Evlilik Öncesi Eğitim Programı, Aile Eğitim Programı vb. eğitim programlarının uygulanması,
- Aile içerisinde sorun ve çatışma yaşayıp, evlilik birliğinin bozulması noktasına gelen ailelere yönelik Aile Danışmanlığı/Aile Terapisi hizmetlerinin başlatılması, parçalanmış ailelerin korunmaya, yardıma ve bakıma ihtiyacı olan fertleriyle çocuklarına her türlü maddi, manevi ve sosyal destek sağlanması ve boşanma öncesi, boşanma süreci ve boşanma sonrası yaşanan sorunlarının giderilmesine yönelik Boşanma Süreci Danışmanlığı hizmetlerinin yerine getirilmesi,

- Çocuk ve gençlerin suça sürüklenmelerini önleyecek zararlı alışkanlık edinmelerini ve sokakta çalıştırılmalarını/dilendirilmelerini engelleyecek faaliyetler, çocukların hizmet aldıkları yerlerde yetişkinlerden ayrı tutulmaları gerektiği ilkesi ve çocukların yüksek yararı göz önünde tutularak, söz konusu çocuk ve gençlerin ailelerine ulaşılacak suretiyle desteklenmelerinin sağlanması, birey ve ailelerin sorumluluk bilincini artırmaya yönelik rehberlik ve danışmanlık faaliyetlerinin yerine getirilmesi,
- Kamuya yönelik farkındalık ve bilinç artırma programlarının yaygınlaştırılması; vatandaşlık ve insan hakları, çocuk hakları ve diğer hakların bilinmesi, tanınması ve bu hakların nasıl kullanılacağına öğrenilmesi vb. konularda bilgi ve beceri düzeyini artırmaya ve toplumsal yaşama katılımı sağlamaya yönelik, eğitim faaliyetleri, sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklerin düzenlenmesi,
- Şiddetin ortadan kaldırılmasına yönelik toplumsal kararlılık ve duyarlılığın geliştirilmesi amacıyla hazırlanacak programlar çerçevesinde, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum örgütlerinin bir araya getirildiği, yerel kaynakların harekete geçirildiği, çocuk ve kadınlara yönelik şiddetin kınandığı, seminer, panel, konferans, sempozyum, özel gün ve hafta kutlamaları vb. etkinliklerin düzenlenmesi, çalışmaları yürütülmektedir.

Ülkemiz genelinde 2019 yılında yeni açılan 8 olmak üzere toplam 327 SHM faaliyetini sürdürmektedir

Aile Eğitim Programı (AEP) ve Evlilik Öncesi Eğitim Programı (EÖEP)

Ailelerin bilgi ve eğitim ihtiyaçlarını karşılamak ve sorun çözme yeteneklerini artırmak için “eğitim ailede başlar” anlayışıyla hazırlanan **Aile Eğitim Programı (AEP)** ile 2013 yılından bu yana ailelere eğitim ve iletişim, sağlık, iktisat, hukuk, medya olmak üzere 5 alan, 28 modül ve 210 konuda ülke genelinde eğitim verilmekte ve ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda eğitim programı süreç içinde zenginleştirilmektedir. II. 100 Günlük Eylem Planı kapsamında ise “Tek Ebeveynli Aileler” Modülünün, “Çocuk Yetiştirmede Temel Beceriler” ve “Gençler için Yaşam Becerileri” eğitim paketlerinin halka ulaştırılması amaçlanmıştır.

II. 100 Günlük Eylem Planı sürecinde eğitim modül ve paketlerinin basımı tamamlanmış, 81 ile dağıtılmış ve 24.01.2019 tarihinde yapılan uzaktan eğitimle meslek elemanlarına materyallerin tanıtımı yapılmıştır. Çocuk Yetiştirmede Temel Beceriler Eğitim Paketi ebeveyn okulu kurs programı halinde hazırlanmış ve il Müdürlükleri tarafından eğitimler gerçekleştirilmiştir. 22 ili kapsayan **Evlilik Öncesi Eğitim** 2017-2018 Yaygınlaştırma Projesi tamamlanmıştır. Her iki programda 15.02.2019 tarihi itibarıyla eğitim verilen kişi sayısı 2.110.000’den 2.428.099’a yükseltilmiştir.

III. 100 Günlük Eylem Planı kapsamında ise “Çocuk Yetiştirmede Temel Beceriler” konusunda toplamda 10.000 kişiye eğitim verilmesi hedeflenmiş olup, 17.02.2019-30.06.2019 tarihleri arasında 52.740 kişiye ulaşılmıştır.

Aile Sosyal Destek Programı’nın (ASDEP) Muhtarlar İşbirliğinde Yaygınlaştırılması

ASDEP ile vatandaşlarımızın ihtiyaçlarının yerinde tespit edilerek ilgili kamu kurumlarınınca giderilmesi ve böylece vatandaşlarımızın yaşam koşullarının iyileştirilmesi hedeflenmektedir. Nihai amacımız entegre hizmet modelleri geliştirerek; ailelerin kendine yeter, sorunları çözebilir hale getirilmesini, böylelikle yoksulluk ve diğer sosyal problemlere kalıcı çözümler üretilmesi ve yaşam koşullarının iyileştirilmesini sağlamaktır.

II. 100 Günlük Eylem Planında; birinci fazda ASDEP görevlileri ile 5.000 muhtar görüşmesi gerçekleştirilmesi hedeflenmiş olup, 15.02.2019 itibarıyla toplamda 13.121 muhtar görüşmesi gerçekleştirilmiştir.

III. 100 Günlük Eylem Planında; ASDEP görevlileri ile 5.000 muhtar görüşmesi gerçekleştirilmesi hedeflenmiş olup, 17.02.2019-30.06.2019 tarihleri arasında toplamda 6.103 muhtar görüşmesi gerçekleştirilmiştir.

Aile Eğitim Programı Kapsamında Yurt Dışında Yaşayan Türk Soylu Aileler İçin Eğitim Programı

Almanya’da yaşayan Türk soylu ailelerin ihtiyaçlarına yönelik olarak sorun çözme yeteneklerini geliştirmek ve yaşam kalitelerini artırmak üzere pratik ve faydalı bilgilerin ulaştırılabilmesi için Aile Eğitim Programı kapsamında eğitici eğitimi düzenlenmesi planlanmıştır. Almanya’da Türklerin yoğun olarak yaşadığı Kuzey Ren Vestfalya eyaletinde yer alan Köln, Essen, Düsseldorf Başkonsoloslukları ve Bakanlığımız Düsseldorf Ataşeliği işbirliğinde söz konusu bölgelerden seçilen 53 eğitici adayına AEP Formatörleri tarafından uzaktan eğitim ile eğitici eğitimi verilmiştir. Eğiticiler Aile Ataşeliği ve Diyanet İşleri Türk İslam Birliği’nden seçilmiştir.

III. 100 Günlük Eylem Planı kapsamında eğiticiler tarafından yurt dışında yaşayan 1.000 kişiye halk eğitimi verilmesi planlanmış olup, 17.02.2019 – 30.06.2019 tarihleri arasında 1.035 kişiye halk eğitimi verilmiştir.

Yatırım Projeleri

Devam Eden Yatırım Projeleri

Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün yatırım programında “etüt+proje+inşaat” karakteristiğinde 28 adet proje yer almaktadır. 2019 yılı 06.5 Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri harcama kaleminde 41.100.000,00 TL ödenek bulunmaktadır. Anılan harcama kaleminden Haziran sonu itibarıyla 7.074.000,00 TL harcama yapılmış ve % 17 gerçekleşme olmuştur. 4 adet inşaatı devam eden projenin yıl sonunda tamamlanması planlanmaktadır.

Tablo 8: Yatırım Projelerinin Genel Durumu

A.	İNŞAATI DEVAM EDEN YATIRIMLAR	13
B.	İNŞAAT İHALESİNE AŞAMASINDA OLAN YATIRIMLAR	6
C.	PROJE AŞAMASINDA VE PROJE İHALESİ YAPILAN YATIRIMLAR	7
D.	ARSA HUKUKİ BELGELERİ TAMAMLANANMA AŞAMASINDA OLAN YATIRIMLAR	1
E.	ARSA ARAYIŞI DEVAM EDEN YATIRIMLARIN SAYISI	1
	TOPLAM	28

Tablo 9: İnşaat İhalesi Aşamasında Olan Projeler

İNŞAATI DEVAM EDEN (1)	UYGULAMA(İNŞAAT) İHALESİNE ÇIKILACAK (2)	PROJE AŞAMASINDAKİ YATIRIMLAR(3)	ARSA HUKUKİ BELGELERİ TAMAMLANIYOR (4)	ARSA ARAYIŞI DEVAM EDİYOR. (5)
Erzurum Palandöken SHM (YİKOB)	Tunceli SHM+İL MÜD.(ÇŞB)	İstanbul SHM+İL MÜD.(YİKOB)	Şırnak SHM+İL MÜD (İÖ)	Adana SHM+İL MÜD. (ÇŞB)
Hakkari-Yüksekova SHM (ÇŞB)	Yozgat SHM+İL MÜD. (İÖ)	İstanbul-Beylikdüzü SHM. (YİKOB)		
Aydın SHM+İL MÜD. (ÇŞB)	Çanakkale SHM+İL MÜD. (İÖ)	Edirne SHM+İL MÜD.(ÇŞB)		
Giresun SHM+İL MÜD. (ÇŞB)	Çankırı SHM+İL MÜD (İÖ)	İzmir Konak SHM (YİKOB)		
Amasya SHM+ İL MÜD. (ÇŞB)	Samsun SHM+İL MÜD. (YİKOB)	İğdır SHM+İL MÜD. (ÇŞB)		
Afyon SHM+İL MÜD (ÇŞB)	Düzce SHM+İLMÜD (ÇŞB)	Balıkesir SHM+İL MÜD.(ÇŞB)		
Muğla SHM+İL MÜD. (ÇŞB)		Tokat SHM + İL MÜD.(İÖ)		
Eskişehir SHM+ İL MÜD (YİKOB)				
Hakkari SHM+İL MÜD (ÇŞB)				
Adana-Kozan SHM (ÇŞB)				
Ardahan SHM+İL MÜD. (ÇŞB)				
Bolu SHM+İL MÜD. (ÇŞB)				
Kastamonu SHM+İL MÜD. (Tamamlandı)				

Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğünün yatırım programında “etüt+proje” karakteristiğinde ise 39 adet yatırım yer almaktadır. Söz konusu projelerin detaylarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Tablo 10: Etüt Proje Niteliğindeki Yatırımlar

PROJESİ TAMAMLANAN	AVAN PROJE ÇALIŞMALARI DEVAM EDEN	PROJE İHALESİNE ÇIKILACAK	ARSA HUKUKİ BELGELERİ TAMAMLANIYOR
Afyonkarahisar Dinar SHM (ÇŞB)	Rize Ardeşen SHM	Kırklareli SHM+İL MÜD	Antalya-Alanya SHM
Hatay Dörtyol SHM (YİKOB)	Kilis SHM+İL MÜD.	Şırnak Silopi SHM	Kahramanmaraş-Afşin SHM
Sakarya Akyazı HM (ÇŞB)		Ankara Keçiören SHM	Kahramanmaraş-Göksun SHM
Sakarya-Erenler SHM(ÇŞB)		Tokat Turhal SHM	Bartın SHM+İL MÜD.
Adıyaman Gölbaşı SHM (İÖİ)		Hatay SHM + İL MÜD:	Kocaeli SHM+İL MÜD.

Ağrı Diyadin SHM (ÇŞB)		Van SHM+İL MÜD.	Balıkesir Bandırma SHM
Muş Bulanık SHM (İÖİ)		Van Erçiş SHM	Denizli Buldan SHM
Muş Malazgirt SHM (İÖİ)		Bursa-İnegöl SHM	Isparta Şarkikaraağaç SHM
Kahramanmaraş-Pazarcık SHM (YİKOB)		Osmaniye Kadirli SHM	Konya SHM+İL MÜD.
		İstanbul Bakırköy SHM	Manisa Akhisar SHM
		Mersin SHM+İL MÜD.	Bodrum SHM
		Tekirdağ SHM+İL MÜD.	Erzurum Oltu SHM
			Muğla-Marmaris SHM
			Çorum SHM + İL MÜDSHM
			Osmaniye Düziçi SHM
			Sinop SHM + İL MÜD.

Merkez Projeler

Bakanlık Makamının 05 Mart 2019 tarihli Olurları ile “Türkiye Ergen Profili Araştırması”, “Türkiye Üniversite Gençliği Profil Araştırması” ve “Türkiye Boşanma Nedenleri Araştırması” çalışmalarının araştırma süreçleri başlatılmıştır. İlk olarak her bir araştırmaya ilişkin proje değerlendirme ve proje izleme ekipleri belirlenmiştir. Daha sonra Genel Müdürlüğümüz web sayfasında 3 araştırma için de ihale duyurusuna çıkmıştır. Yeterlilik bakımından ön elemeyi geçen firmalar proje tekliflerini sunum olarak proje ekiplerine sunmuşlardır. Her bir araştırmaya ilişkin detaylı değerlendirme süreçleri aşağıda belirtilmiştir.

Türkiye Boşanma Nedenleri Araştırması

2008 ve 2014 yıllarında yapılan araştırma 2019 yılında tekrar edilerek ülkemizde sosyo-ekonomik gelişme ve krizlerle dalgalı bir seyir izleyen boşanma olgusunun derinlemesine incelenmesi kapsamında yapılacak araştırma kapsamında; boşanmanın temel sosyolojik ve psikolojik sebeplerini saptamak, ailelerin çözülme aşamasında boşanmamak için ne tür yolları denediklerini belirlemek, boşanma sonrası bireylerin evlilik ve aile kurumuna bakışlarını ölçmek, boşanma döneminde devlet kuruluşlarının verdikleri hizmetlerden memnun olup olmadıklarını saptamak amaçlanmaktadır.

2019 Boşanma Nedenleri Araştırmasında 100 boşanmış birey ve hâkim, avukat ve aile danışmanı gibi boşanma konusunda uzman 50 kişi ile nitel görüşmeler yapılması planlanmaktadır. Bunun yanı sıra Adalet Bakanlığının 6 ilde pilot uygulama başlattığı Aile Arabuluculuğu uygulamasının boşanma sürecine etkisi uzmanlar ve boşanma sürecinde olan bireylerin bakış açısı ile bilimsel olarak tartışılacaktır. Araştırmanın sözleşmesi imzalanmış; proje başlangıç toplantısı yapılmıştır. Araştırmanın 24.12.2019 tarihinde tamamlanması öngörülmektedir.

Türkiye Ergen Profili Araştırması

Gençler ve ergenler bir toplumun en dinamik unsurunu ve geleceğini temsil etmektedirler. Ergenlik dönemi birey hayatında çocukluktan ergenliğe geçişte birey kimliğinin oluştuğu dönem olması bakımından önem arz etmektedir. Yetişkinlik döneminde etkisini sürdüren birçok kararın verildiği, alışkanlığın kazanıldığı bu dönemin bilimsel araştırma yöntemleri aracılığıyla anlaşılması uygulanan sosyal politikaların niteliği ve biçimini şekillendirecektir. Bu bağlamda; ülkemizdeki ergen nüfusun daha yakından tanınması, ergenler ile ilgili veri ihtiyacının karşılanması, politika ve uygulamalara temel oluşturacak verilerin elde edilmesi amacıyla ilki 2008 yılında olmak üzere her beş yılda bir “Türkiye Ergen Profili Araştırması” yapılmaktadır. Gelecek 10 yıl içerisinde hem

çalışma hem toplum hayatı içerisinde yetişkin olacak bireylere ilişkin beklentileri, kariyer ve aileye ilişkin gelecek planları, toplumsal algıları gibi değişkenlerin üretilmesi açısından önemli bir çalışmadır. Bu doğrultuda 2019 yılında “Türkiye Ergen Profili Araştırması”nın üçüncüsü gerçekleştirilecektir.

Türkiye Üniversite Gençliği Profil Araştırması

Türkiye Üniversite Gençliği Profil Araştırması'nın amacı Türkiye'deki üniversitelerde örgün eğitime devam eden üniversite öğrencilerinin aile içi ilişkileri ve arkadaşlık bağları; üniversite hayatı ve sonrasına ilişkin algıları; üniversite yaşamındaki hayat rutinleri ve dersten arta kalan zamanlardaki boş zaman aktiviteleri; sağlık durumları ve ilgili yararlı/zararlı alışkanları ile ilgili anket metoduyla niceliksel veriler toplamaktır.

Bu amaç doğrultusundaki hedefler:

- Araştırmaya ilişkin yurt dışı örnekler ve araştırmaları da içeren özet bir literatür taraması,
- TÜGPA 2016'da kullanılan İdare'ce teslim edilecek soruların güncellenmesi için pilot çalışmanın yapılması (saha uygulamasının yapılması, veri girişlerinin ve kontrollerinin yapılması, saha deneyimine, soruların işlerliğine ve revizyon önerilerine ilişkin uzman görüşleriyle birlikte pilot çalışmanın raporlanması, kod kitapçığının hazırlanması),
- Revizyonlarla birlikte soru kitapçığının tasarlanması ve saha yönergesinin hazırlanması, anketör ve saha denetmenlerinin eğitimi, örneklem belirlenmesi gibi ön hazırlıklarının tamamlanması,
- Saha uygulamasının yürütülmesi ve denetlenmesi,
- Sahadan gelen verilerin elektronik ortama aktarılması, temizlenmesi, analizi ve raporlanması,
- Uzmanların katılımı ile iki adet ikişer günlük çalıştayların düzenlenmesi öngörülmüş ve birinci çalıştayda örnekleme ve soru revizyonlarının konuşulması ve ikinci çalıştayda ise, sahada karşılaşılan sorunlar, veri temizliğinin ve verilerin analiz planlarının tartışılması,
- Analiz sonuçlarının yer aldığı bir kitapçığın Türkçe dilinde elektronik ortam ve baskı için tasarımının yapılması ve basımı,
- Proje çıktıların İdare'nin belirleyeceği bir günde Bakanlık'ta sunumunun gerçekleştirilmesi olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın sözleşmesi imzalanmış ve araştırmanın bitiş tarihi 24.12.2019 olarak belirlenmiştir.

II.2. ÇOCUK HİZMETLERİ

Koruyucu Aile Hizmeti

Koruyucu aile hizmetinin yürütülmesi çerçevesinde koruyucu ailelere çocukların bakım, barınma, eğitim, sağlık ve diğer ihtiyaçlarının teminine karşılık olarak 67.401.622,000 TL ödeme yapılması sağlanmıştır.

Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmeti

Sosyal ve ekonomik destek hizmeti kapsamında toplam 164.408 kişi SED hizmetinden yararlandırılmıştır. Aylık bazda ise Haziran ayında 128.988 kişi SED hizmetinden yararlandırılmıştır. Bu dönemde toplam 677.238.000 TL ödenek kullanılmış olup bütçeden hizmet için ayrılan tutarın %50'si kullanılmıştır

Evlat edinme

Bu dönemde toplam 252 çocuk evlat edinme hizmetinden yararlanmak üzere aile yanına yerleştirilmiştir.

Yatırımlar

Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünce yürütülen yatırım projeleri Adana(kız), Adana(erkek), Afyonkarahisar, Ankara, Burdur, Diyarbakır, Gaziantep, Isparta, İstanbul (Beylikdüzü), Kayseri(kız), Kayseri(erkek), Konya, Malatya, Ordu, Sakarya, Şanlıurfa, Tokat Çocuk Destek Merkezleri ile Aksaray, Bursa, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, Şanlıurfa, Uşak Çocuk Evleri Sitesi Alt Projeleri bulunmaktadır. Bunlardan Afyon, Diyarbakır ve İstanbul (Beylikdüzü) Çocuk Destek Merkezi Projelerimiz tamamlanmış olup Ankara, Konya, Kayseri ve Tokat Çocuk Destek Merkezi Projelerimiz devam etmektedir.

Tablo 11: Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Yatırım Projeleri

Proje Adı	Harcama	Fiziki Gerçekleşme Durumu(%)
Afyon Çocuk Destek Merkezi Projesi	470.364	100
Ankara Çocuk Destek Merkezi Projesi	2.153.421	70
Diyarbakır Çocuk Destek Merkezi Projesi	0	100
İstanbul Beylikdüzü Çocuk Destek Merkezi Projesi	3.800.000	100
Kayseri Çocuk Destek Merkezi Projesi	669.790	70
Konya Çocuk Destek Merkezi Projesi	302.964	78
Tokat Çocuk Destek Merkezi Projesi	370.689	99

Hizmete Açılan Kuruluşlar

İstanbul Mehmet Akif Ersoy Çocuk Destek Merkezinin Açılışı

Genel Müdürlük Makamının 05/02/2019 tarihli onayı ile 13-18 yaş grubu erkek refakatsiz çocuklara yönelik 30 kapasiteli kiralama yolu ile hizmete açılmıştır.

Dicle Çocuk Destek Merkezinin Yeni Binaya Taşınması

Yatırım Programı kapsamında inşaatı tamamlanan binaya, Genel Müdürlük Makamının 01/04/2019 tarihli onayı ile Diyarbakır Dicle Çocuk Destek Merkezinin yeni binasına taşınarak hizmetlerine devamı sağlanmıştır.

Van Gölü Çocuk Destek Merkezinin Yeni Binaya Taşınması

Yatırım Programı kapsamında inşaatı tamamlanan binaya, Genel Müdürlük Makamının 18/01/2019 tarihli onayı ile Vangölü Çocuk Destek Merkezinin yeni binasına taşınarak hizmetlerine devamı sağlanmıştır.

Çocuk Evleri Siteleri

2019 Yılı içerisinde Muş Lalesi Çocuk Evleri Sitesi ile Kırşehir Ahi Evran Veli Çocuk Evleri Sitesi hizmete açılmış, Ağrı Çocuk Evleri Sitesinin kapasitesi artırılmıştır.

Çocuk Evleri

2019 yılı içerisinde açılan ya da kapanan çocuk evi bulunmamaktadır.

Çocuk Koruma İlk Müdahale Ve Değerlendirme Birimleri

2019 yılında Sivas ilinde 1 adet birim açılmıştır.

Eğitimler

Anka Çocuk Destek Programı Uygulayıcı Eğitimleri

Çocuk Destek Merkezleri suç mağduru olan, suça sürüklenen, sokakta risk altında bulunan ve madde bağımlısı olan çocukların psiko-sosyal destek hizmeti aldığı yatılı sosyal hizmet kuruluşlarıdır. Bu kuruluşlarda çocukların travmalarının iyileştirilmesi, madde bağımlısı çocukların sosyal uyumlarının sağlanması amacıyla Anka Çocuk Destek Programı geliştirilmiş ve 2014 yılından bu güne bu programın uygulanmasına yönelik personele (Psikolog, Sosyal Çalışmacı, Sosyolog, Öğretmen ve Çocuk Gelişimcisi) programın uygulayıcı eğitimleri verilmektedir.

Bu doğrultuda; Çocuk Destek Merkezlerinde uygulanmakta olan Anka Çocuk Destek Programının yapılan revizyonu çerçevesinde eğitimlerinin yapılmasına ihtiyaç duyulmuş ve 17-21 Mart tarihleri arasında Antalya ile 08-11 Nisan İzmir illerinde 320 Personele eğitim yapılması yapılmıştır. Bakanlığımız Merkez ve Taşra Teşkilatından katılan personelin ulaşım ve konaklama giderleri UNICEF (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu) tarafından karşılanmıştır.

Anka Temel Personel Eğitimleri

Anka Temel Personel Eğitimleri ile Çocuk Destek Merkezlerinde koruma ve bakım altında bulunan çocuklara hizmet veren tüm personelin hizmet kapasitesini artırarak çocuklara yönelik Psiko-Sosyal destek programına katkı vermesini sağlamak esastır. Bu doğrultuda Genel Müdürlüğümüze bağlı hizmet veren Çocuk Destek Merkezlerinde görev yapan yöneticilerin, danışmanların, yanında diğer personellerin (Yurt Yönetim Memuru, Memur, Bakım Elemanı, Güvenlik Görevlisi, Aşçı, Şoför ve Hizmet Alım personellerinin) eğitim için Anka Temel Personel Eğitim Modülleri geliştirilmiştir.

Türkiye Genelinde tüm çocuk bakım kuruluşlarında görev yapan personellerimizin hizmet kapasitesini arttırmak amacıyla öncelikle acil eğitim almasının faydalı olacağı değerlendirilen illerde ve daha sonra Bölgesel Eğitimler hedeflenmiştir. Eğitimler kendi personelimizden eğitim alan 65 Eğitimi ile devam etmektedir. Ocak-Haziran 2019 tarihleri arasında 36 ilimizde 4.431 personele olmak üzere toplamda, bugüne kadar 81 ilimizde çocuk kuruluşlarında çalışan toplam 14.498 personel eğitim almıştır.

Kuruluş Bakımında Olan Çocuklara Yönelik Eğitim ve Kamplar

Genel Müdürlüğümüze bağlı kuruluşlarımızda korunma ve bakım altında bulunan çocuklarımızın Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı gençlik kamplarından ve Çeşme Çocuk ve Gençlik Kampından yararlanılmasına ilişkin çalışmalar kapsamında; Bakanlığımız, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı işbirliğinde kamp programı hazırlanmış ve İl Müdürlüklerinin talepleri doğrultusunda belirlenen kamp takvimi duyurulmuştur.

Bu kapsamda, Ocak ayında Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Burca Karacaali kampında 188 kişinin katılımıyla “Değerler Eğitimi” ve “Sosyal Aktivite” içerikli kamp programı gerçekleştirilmiştir.

Çeşme ve çocuk gençlik kampından Haziran ayında, “Deniz değerler sosyal aktivite içerikli kamp programı”ndan çocuklar 2 dönem halinde yararlandırılmıştır.

Faaliyet ve projeler

SED Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması Projesi

Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmetinin etkinliğini artırmak, ailelerde çocuk adına bir farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânlar sunmak amaçlarıyla oluşturulan proje, 81 AÇSH İl Müdürlüğüne yürütülmektedir. 2019 yılı Ocak-Aralık dönemi için tahsis edilen bütçe 885.000.-TL'dir.

Ocak-Haziran 2019 döneminde Proje kapsamında düzenlenen sosyal, kültürel, sportif ve bilişsel faaliyetlerde kullanılmak üzere il müdürlüklerinin ilgili hesaplarına 406.695.-TL bütçe aktarımı yapılmıştır.

SED Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması Projesi kapsamında ise gönderilen ödenekten 136.845,00 TL il müdürlüklerince harcama yapılmıştır.

Özel Kreş, Gündüz Bakımevleri İle Özel Çocuk Kulüpleri Odak Grup Toplantısı

Özel kreş ve gündüz bakımevleri ile özel çocuk kulüpleri kuruluş ve işleyiş esasları hakkındaki mevzuat hükümleri doğrultusunda mevcut kuruluşların geliştirilmesi, kuruluşlar arasında uygulama birliğinin sağlanması ve kalitenin yükseltilmesi amacıyla 25-28 Şubat 2019 tarihleri arasında Ankara SGK Kavaklıdere Eğitim Tesisi'nde Özel Kreş, Gündüz Bakımevleri İle Özel Çocuk Kulüpleri Odak Grup Toplantısı düzenlenmiştir.

Okullarda, Risk Altında Bulunan Çocuklarımız İçin Koruyucu Ve Önleyici Hizmet Sunan "Mobil Sosyal Hizmet Uygulaması

Çocuklarımızı risklere karşı korumak ve zamanında müdahaleler yapabilmek için 81 ilde en az 2 sosyal çalışma görevlisinin görev yapacağı 149 Mobil Sosyal Hizmet Birimleri oluşturulmuştur.

Birimlerce okul devamsızlığı olan, suça sürüklenme riski olan, ihmal ve istismar riski olan veya risk altında olup sosyal hizmet müdahalesine ihtiyaç duyan çocuklar tespit edilerek çocuk ve aile görüşmeleri gerçekleştirilmektedir. Görüşmeler sonrası çocuğun ve ailenin ihtiyaçları belirlenmekte, ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik koruyucu, önleyici ve destekleyici tedbirler alınmakta ve gerekli mesleki çalışmalar gerçekleştirilerek çocuğun, aile ve okul ortamında takibi yapılmaktadır. Ayrıca ailenin ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik ilgili kurum ve kuruluşlar da harekete geçirilmektedir.

Çocukların Risklerden Korunması Kapsamında "Çocuklar Güvende Kampanyası"nın Hayata Geçirilmesi

Kuruluşlarımızda korunma ve bakım altında iken korunma/Bakım tedbir kararı kaldırılarak ailesine teslim edilen, Çocuk Koruma İlk Müdahale ve Değerlendirme Birimine gelen/getirilen ve herhangi bir sosyal hizmet modeli önerilmeden ailesine teslim edilen, mobil ekiplerin alan taraması sonucu sokakta çalıştırıldığı tespit edilen ve herhangi bir sosyal hizmet modeli önerilmeden ailesine teslim edilen, mobil sosyal hizmet uygulaması ile okullarda tespit edilen çocuklar, kuruluşlarımızda koruma ve bakım altında bulunan çocukların aileleri yanında kalan kardeşleri ile risk grupları arasında tanımlanmamış olan ancak il düzeyinde karşılaşılan riskler ve risk gruplarındaki çocukların izlemelerinin yapılabilmesi ve zamanında müdahalenin gerçekleştirilebilmesi için hanelerinde ziyaret edilerek, bu çocuklara yönelik izleme sistemi kurulmuştur.

Rol Model Çalışması

Çocuklarımızın toplumda ön plana çıkmış kariyer sahibi rol model kişiler ile tanıştırılması ve bir araya getirilmesi bilimsel, sanatsal, kültürel ve sosyal etkinliklere olan ilgilerinin artırılmasına ve olumlu davranışlar geliştirmelerine katkı sağlayacağından çocuklarımıza olumlu rol model olabilecek kişilerle bir araya getirilmesi çalışması yapılmaktadır.

Nesiller Buluşuyor Projesi

Çocuklarımızın ilgi, yetenek ve becerilerinin geliştirilmesinde ve geleceğe hazırlanmalarında önceki kuşaklarla bir araya gelmesi ve tecrübelerinin öğrenilmesi önemli bir adım teşkil edeceği değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda Bakanlığımıza bağlı huzurevlerinde kalan yaşlılarımız ile çocuklarımızı bir araya getirecek çeşitli faaliyetler yapılmaktadır.

Meslek Edindirme Projesi

Genel Müdürlüğümüze bağlı Çocuk Evleri Sitelerinde çocuklarımızın hayata hazırlanma sürecinde mesleki donanımlarını artırarak iş hayatına en etkin biçimde uyum sağlamaları amacıyla "Bir Meslek Bir Gelecek" projesi başlatılmıştır. Kuruluşlarımızda bu dönemde, 158 çocuğumuz meslek edindirmeden yararlanmıştı.

Sosyal Sorumluluk Bilincinin Geliştirilmesi Planı

Çocuk bakım kuruluşlarında korunma ve bakım altında bulunan çocuklarımızın; psiko-sosyal gelişimlerinin desteklenmesi, toplumsal hayata hazırlanması, yaratıcı düşünme yeteneğinin ve sorumluluk bilincinin geliştirilmesi amacı ile sosyal sorumluluk faaliyetleri içerisinde yer almasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Bununla birlikte Cumhurbaşkanlığı III. 100 Günlük İcraat Programı kapsamında çocuklarımızın sosyal sorumluluk bilincinin gelişimini desteklemek üzere, sosyal sorumluluk faaliyetlerine katılımının sağlanması eylem planı çalışması yürütülmüştür.

Saha İzleme, Değerlendirme ve Rehberlik Faaliyetleri

İl müdürlükleri ve bağlı kuruluşların ihtiyaçlarının tespit edilmesi, Bakanlığımızın politika önceliklerinin çalışanlara aktarılması ve farkındalık oluşturulması, taşra teşkilatında çalışan personele rehberlik yapılması, hizmetlerimizin iyileştirmesine ilişkin önerilerin yerinde tespit edilmesine yönelik olarak Genel Müdürlüğümüzce saha inceleme ve rehberlik ziyaretleri gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, 81 ilimizdeki tüm çocuk birimlerimiz yerinde incelenmekte, gerekli rehberlik yapılmakta ve hizmetlerin geliştirilmesi anlamında eksiklikler ve ihtiyaçlar yerinde tespit edilmektedir.

Uzman Müdahale Ekiplerinin Oluşturulması

Ülke genelinde kamuoyu hassasiyetlerinin doğru yönetilebilmesi ve uygulama birlikteliğinin sağlanması için çocuğa yönelik şiddet, ihmal, istismar vb. vakalara olabildiğince aynı ekibin müdahale etmesinin sağlanması, aynı zamanda da koruyucu ve önleyici hizmetlerin eğitim almış bu ekipler tarafından yürütülmesi amacıyla uzman müdahale ekipleri oluşturulmuştur.

Çocuk Destek, Gelişim ve Eğitim Programı (ÇODEP)

Korunma ve bakım altında bulunan çocuklarımızın temel gereksinimlerini karşılamak, yaşam becerilerini geliştirmek, psiko-sosyal, bilişsel ve duygusal yönden gelişimlerini sağlamak, hayata hazırlamak, topluma yararlı bireyler olarak yetişmelerine katkıda bulunmak ve ihtiyaçları doğrultusunda gerekli müdahaleleri gerçekleştirmek amacıyla "Çocuk Destek, Gelişim ve Eğitim Programı" (ÇODEP) geliştirilmiş, psikososyal destek bileşeni hazırlıkları devam etmektedir.

Pilot uygulamayı gerçekleştirecek uygulayıcı personel belirlenmiş, pilot uygulamalar 12 ilde gerçekleştirilmiş ve sonuçlar raporlanmıştır.

Yapılan uygulamalar ve değerlendirmeler sonucunda "Yaşam Becerilerinin Geliştirilmesi ve Hayata Hazırlama" bileşeninin nihai hali verilmiş ve örnek kitap tasarımı gerçekleştirilmiştir.

Bakım Sonrası Rehberlik ve İzleme

Sosyal hizmet modellerinden yararlanmakta iken reşit olarak ayrılan gençlerimizin istihdam edilme sürecinde ve toplumla uyumu aşamasında gerekli olan her türlü destek ve rehberlik hizmetlerini kapsamaktadır.

Bakım sonrası rehberlik kapsamında;

- Rehberlik ve Danışmanlık Hizmetleri
- Barınma ve Ekonomik Destek Hizmetleri
- İş Uyumu, Özel Sektör Teşvik Uygulaması, Unvan Değişikliği ve İşyeri Sorunlarına Yönelik Faaliyetler
- Dayanışma Bilincini Geliştirmeye Yönelik Faaliyetler
- Genel Denetim ve İç Denetim Raporlarının İzlenmesi ile Süreç Yönetimi yapılmıştır.

Çocuk Danışma Kurulu Toplantısı

Ulusal düzeyde çocukla ilgili alınacak her türlü karar, oluşturulacak yasal düzenleme ile politikaların belirlenmesinde görüş bildirmek, ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtım ve bilinçlendirme çalışmaları yapmak amacıyla Çocuk Danışma Kurulunun Oluşturulması ve Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Yönerge ve bu Yönerge 'de düzenlenen esaslar çerçevesinde Çocuk Danışma Kurulu oluşturulmuş olup 20 çocuktan oluşan Danışma Kurulu her yıl sömestr ve yaz tatillerinin ilk haftasında olmak üzere yılda en az iki kez toplanmaktadır.

Bu yıl içerisinde, Çocuk Danışma Kurulu toplantılarımız 01-03 Şubat 2019 tarihleri arasında Ankara ilinde ve 25-28 Haziran 2019 tarihleri arasında Van ilinde gerçekleştirilmiştir.

İl Çocuk Hakları Komiteleri bünyesinde ise;

- Çocuk hakları akran eğitimi,
- Çocuklar ekranla değil akranla büyüsün kampanyası
- Sosyal uyum ve adaptasyon eğitimi ve etkinliği
- Çocuk hakları yetişkin eğitimi
- Sosyal etkinlikler (gezi, yürüyüş, piknik, şenlik, kamp, sinema, sportif faaliyetler)
- Yazılı ve görsel materyaller hazırlama (kitap, dergi, afiş, tişört, şapka, broşür, billboard vs.)
- Sanatsal ve kültürel faaliyetler (çocuk korosu, tiyatro, meclis, kulüp, röportaj, fotoğraf, resim sergisi kısa film)
- Tanıtım stantları, toplantı, seminer, konferans, panel
- Her türlü bağımlılıkla ilgili bilinçlendirme eğitim (içki, sigara, uyuşturucu ve madde bağımlılığı, internet ve teknoloji)
- 2018 yılının "Çocuk İşçiliği ile Mücadele Yılı" kapsamında etkinlikler
- Ramazan etkinlikleri
- Sosyal sorumluluk projeleri kapsamında; fidan dikimi, hatıra ormanı vb. etkinlikler düzenlenmektedir.

Ocak-Haziran döneminde İl Çocuk Hakları Komitelerince düzenlenen etkinlik ve faaliyetler Sosyal Uyum Programı kapsamında gerçekleştirilmiş olup, bahsi geçen dönem içerisinde 1.102 etkinlik gerçekleştirilerek, 62.863 çocuğa ulaşılmıştır.

II.3. KADININ STATÜSÜ

Kadın Konukevinde Görevli Personellere Yönelik Uzaktan Eğitimler

Bakanlığımıza bağlı kadın konukevlerinde daha önce kullanılan Yönetim Bilgi Sistemi (YBS) yerine Aile Bilgi Sistemi (ABS) uygulamaya konulmuştur. ABS içerisindeki “Kadın Hizmetleri Modülü” üzerinden herhangi bir sorun yaşanmadan hızlı bir şekilde, gizlilik ve güvenlik önlemlerine özen gösterilerek işlemlerin nasıl gerçekleştirileceği hususlarında kadın konukevlerinde görevli idareci ve meslek elemanlarına yönelik 32 adet uzaktan eğitim önceden yapılan planlamalarımız çerçevesinde verilmiş olup; bu eğitimler yıl içerisinde ihtiyaçlar doğrultusunda belli aralıklarla sürdürülecektir.

Belgenet Sisteminin Kadın Konukevlerinde Kullanımına Başlanması

Kadın konukevlerinin Belgenet sistemi üzerinden yazışma yapabildiği sağlanmıştır. Sistemi kullanmaya başlamayan 19 kadın konukevinin takibi yapılarak Bakanlığımıza bağlı tüm kadın konukevlerinin Belgenet yazışma sistemini kullanmaları sağlanacaktır.

Kadın Konukevlerinde Görevli Personellere Rehberlik Yapılması

Kadın Konukevlerinde karşılaşılan vakalarla ilgili; kadın ve çocukların harçlıkları, kadınların içi/dışı nakil işlemleri, hizmet türü değişiklikleri, tedbir kararlarına yönelik işlemler, kadınların konukevine kabulü, sunulan hizmetler, konukevinden ayrılış işlemleri, konukevinden hizmet alan çocukların kreş ve eğitim durumları, adli yazışmalar, kişisel ilişki tesisi, çocukların velayeti, kolluk ile yapılan yazışmalar, CİMER başvuruları, görüşme talepleri, vatandaş dilekçeleri, aranan kadınlarla ilgili işlemler, ABS yetkilendirmesi ve kullanımı, teknik aksaklıkların giderilmesi, konukevlerinde yapılacak olan bilimsel araştırma talepleri, konukevlerinin açılış, taşınma, onay ve diğer yazışmalar, mevzuatla ilgili görüş talepleri gibi konularda rehberlik, bilgilendirme ve yönlendirme hizmeti verilmektedir.

63. BM Kadının Statüsü Komisyonu

“Sosyal Koruma Sistemleri, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadınların Güçlenmesi İçin Kamu Hizmetlerine ve Sürdürülebilir Altyapıya Erişim” temasıyla 11-22 Mart 2019 tarihleri arasında New York/ABD’de gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler (BM) Kadının Statüsü Komisyonu 63. Oturumuna Sayın Bakanımız Başkanlığında bir heyetle katılım sağlanmıştır. Söz konusu oturum kapsamında Bakanlığımız tarafından “*The Role Of Women Friendly Policies to Achive Empowerment of New Generations*” ve “*The Role of Family in Sustainable Social Protection*” başlıklı 2 yan etkinlik gerçekleştirilmiştir.

Türk Silahlı Kuvvetleri Personeline Yönelik Eğitim Programı

22 Ocak 2019 tarihinde, Bakanlığımız ile Milli Savunma Bakanlığı arasında "Kadının Güçlenmesi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi, İşbirliği ve Eşgüdümün Artırılmasına Dair Protokol" imzalanmıştır. Bu kapsamda, 2014-2016 yılları arasında düzenlenen eğitimlerin sürdürülmesi amacıyla uzman eğitici eğitimi programları yürütülmüş, 4-15 Şubat 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilen eğitimlere toplam 103 MSB Personeli katılım sağlamıştır.

Finansal Okuryazarlık ve Kadınların Ekonomik Güçlenmesi Seminerleri

“III. 100 Günlük Cumhurbaşkanlığı İcraat Programı” ve “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı”nda yer alan “Kadınların finansal okuryazarlık konusunda bilgi ve farkındalıkları

artırılacaktır.” hedefi kapsamında; kadınların para yönetimi, gelir, harcama, birikim, varlık, borç, tasarruf, yatırım araçları, bireysel emeklilik sistemi gibi konularda farkındalıklarının artırılması, ayrıca kadınların ekonomik güçlenmesine yönelik destek ve teşviklere ilişkin bilgi verilmesi amacıyla “Finansal Okuryazarlık ve Kadınların Ekonomik Güçlenmesi Seminerleri” gerçekleştirilmektedir. Bu çerçevede, Ocak-Haziran 2019 döneminde 30 ilde gerçekleşen seminerlere 7.495 kişi katılım sağlamıştır.

Uluslararası Bilimde Kadın ve Kız Çocukları Günü

Kız çocuklarını bilime teşvik etmek ve toplumda farkındalık yaratmak amacıyla bilimde başarılı rol model kadınlar ve kız çocuklarını bir araya getiren “Uluslararası Bilimde Kadın ve Kız Çocukları Günü” etkinliği 11 Şubat 2019 tarihinde Kocaeli Bilim Merkezinde yaklaşık 500 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

“Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü” Kapsamında Gerçekleştirilen Çalışmalar

Cumhurbaşkanlığı I. 100 Günlük İcraat Programı’nda yer alan kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi, sürdürülebilirliklerinin sağlanması, kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi ve görünürlüklerinin artırılması eylemine yönelik olarak kadın kooperatifleri alanında çalışmalar yürüten Tarım ve Orman Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı ile Bakanlığımız işbirliğinde 30 Ekim 2018 tarihinde “Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü” imzalanmıştır. Bu kapsamda, Protokolün uygulanabilirliğini kolaylaştırmak ve Türkiye’de kadın kooperatiflerinin mevcut durumunu, sorunlarını ve çözüm önerilerini değerlendirmek amacıyla 15 Kasım 2018 tarihinde ilgili taraflardan toplam 100 kişinin katılımıyla “Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi Çalıştayı” gerçekleştirilmiş ve çalıştay raporu hazırlanmıştır. Bu çerçevede gerçekleştirilen çalışmalar şu şekildedir:

Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi

Kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi kapsamındaki çalışmaların finansmanı için IPA II IKGO Programı kapsamında “Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Proje Fikir Fişi” hazırlanmış ve Bakanlığımız Avrupa Birliği ve Mali Yardımlar Dairesi Başkanlığı tarafından kabul edilmiştir.

Kadın Kooperatifleri Broşür Çalışması

Ticaret Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ile birlikte kadınlara kooperatifçilik konusunda yol gösterecek, rehber niteliğinde olan broşür içeriği hazırlanmış olup tasarım ve basım işlemlerinin gerçekleştirilmesi amacı ile Bakanlığımız Eğitim ve Yayın Dairesi ve Bilgi İşlem Dairesi Başkanlıklarıyla birlikte örnek tasarımlar hazırlanmıştır.

Uygulama Esasları

Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolünün yerelde uygulanabilirliğini sağlamak ve uygulayıcılara rehberlik etmek amacıyla Bakanlıkların İl Müdürlükleri için “Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü Uygulama Esasları” hazırlanarak 15 Nisan 2019 tarihinde İl Müdürlükleri ile paylaşılmıştır. Söz konusu Uygulama Esasları çerçevesinde illerde “Kadın Kooperatifçiliği Çalışma Grupları” ve yıllık iş planları oluşturulmakta olup çeşitli etkinlik ve toplantılar düzenlenmektedir. Bu kapsamda, bu güne kadar 46 ilde “Kadın Kooperatifçiliği Çalışma Grubu” oluşturulmuş olup çeşitli etkinlik ve toplantılar düzenlenmiştir.

Web Sitesi

Kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi, sürdürülebilirliklerinin sağlanması, kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi, görünürlüklerinin artırılması ve yaygınlaştırılmasına destek olmak amacıyla Kadın Kooperatifleri Web Sitesi kurulması çalışmaları başlatılmış olup bu kapsamda web sitesi içerik ve taslak yüzü hazırlanarak Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı ile paylaşılmış ve web sitesi demosu hazırlanmıştır.

ILO ile Mevzuat Konusunda İşbirliği Çalışması

İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı (SIDA) finansal desteği ile ILO Türkiye Ofisi tarafından yürütülen “Kadınlar İçin Daha Çok ve Daha İyi İşler II” projesi bağlamında kadın kooperatifleri konusunda iyi uygulama örnekleri, uluslararası standartlar ve Türkiye’de kadın kooperatiflerinin mevcut durumu, kadın kooperatiflerini etkileyen ilgili ulusal mevzuat, kadın kooperatiflerinin güçlenmesi ve sürdürülebilirliklerinin sağlanmasına yönelik mevzuat önerilerini içeren “Türkiye’deki Kadın Kooperatiflerinin Sosyo-Ekonomik ve Yasal Durumunun ILO Standartları ile Uyumlaştırılması ve Bakım Ekonomisi Özelinde Analizi” konulu bir çalışma yapılacak olup planlanan çalışmanın resmi yazışmaları ve teknik şartname hazırlıkları tamamlanmıştır.

Türkiye’nin Mühendis Kızları Projesi

Bakanlığımız, Milli Eğitim Bakanlığı, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve Limak Holding işbirliğinde “Türkiye’nin Mühendis Kızları Projesi” 2016 yılında hayata geçirilmiş olup Projenin 2020 yılına kadar devam etmesi planlanmaktadır. Proje ile mühendis olmak isteyen kız öğrencileri her alanda destekleyerek, onları mesleğinin örnekleri haline gelebilmesini sağlamak amaçlanmıştır. Bu amaçla, proje kapsamında ulaşılmak istenen nihai hedef, lise ve üniversite eğitimi devam eden kız öğrencilerdir. Bununla birlikte, nitelikli kadın istihdamının artırılmasına yönelik model geliştirilmesi yoluyla kapsayıcı ve sürdürülebilir büyümeye katkı sağlanması da hedeflenmektedir. Projenin üniversite programı kapsamında, başarılı ancak maddi desteğe ihtiyacı olan, üniversitelerin mühendislik fakültelerinde (İnşaat, Çevre, Endüstri, Makine, Elektrik/Elektronik, Bilgisayar Mühendisliği) eğitimine devam eden kız öğrencilere burs desteği sağlanmaktadır. 2018-2019 dönemi için 110 kız öğrenci projenin burs desteğinden yararlanmaktadır. 2016 yılından bugüne kadar toplam 310 öğrenciye yükseköğrenim bursu imkânı sağlanmıştır. Ayrıca söz konusu öğrenciler; staj ve istihdam imkânı, online İngilizce dil eğitimi, “Mühendislikte Liderlik” sertifika programları eğitimi, mentor-menti-koçluk ağı kapsamında farklı etkinliklerle desteklenmektedir.

Projenin üçüncü ayağı olan Eşitlik Mührü (İşletmelerde Eşitlik Yönetim Modeli) ile, kamu ve özel sektör kuruluşlarına yönelik Birleşmiş Milletler sahipliğinde yürütülen tek küresel toplumsal eşitlik sertifika programı vasıtasıyla çalışma yaşamında cinsiyetler arası oluşabilecek farklılıkların kapatılması ve buna ilişkin standartlar oluşturulması hedeflenmektedir. Şirketlerin kendi bünyelerinde ve iş ilişkilerinde kadın erkek fırsat eşitliği ve dengesini sürekli olarak izledikleri ve iyileştirici tedbirler aldıkları bir iç yönetim sisteminin kurulmasını öngören programın pilot uygulaması Türkiye’de ilk olarak Limak Yatırım’da gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda Limak Yatırım’da, programın yönetimi için bir Eşitlik Komitesi oluşturularak ortak anlayış geliştirmeye yönelik kurum içi eğitimler gerçekleştirilmiştir. Şirketin uygulamalarının eşitlik sonuçları açısından incelenmesine yönelik “Şirket Değerlendirmesi” süreci ile Eşitlik Komitesi eylem planı geliştirme çalışmaları başlatılmıştır.

Söz konusu projeye Limak Vakfı tarafından mali kaynak aktarılmaktadır.

- 6284 sayılı Kanun ve söz konusu Kanuna ilişkin Uygulama Yönetmeliğinin daha etkin uygulanabilmesi için; Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve diğer ilgili kurumlar ile söz konusu kanun kapsamında gizlilik, güvenlik, kimlik değişikliği, genel sağlık sigortasına dâhil edilme, sağlık imkânlarından etkin yararlanma ve benzeri konularda çalışmalar yürütülmüştür.
- 2016-2020 yıllarını kapsayan “**Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Üçüncü Ulusal Eylem Planı**”nın 2018 dönemi uygulanmasının izlenmesine yönelik 7 Şubat 2019 tarihinde “**Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Toplantısı**” düzenlenmiş, toplantılarda sunulan katkılar ile ilgili tarafların gönderdiği bilgiler çerçevesinde 2018 yılına ilişkin izleme ve değerlendirme raporu hazırlanmıştır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele politikalarının yerelin ihtiyaçları, öncelikleri ve kaynakları temelinde desteklenmesi, yerelde ilgili taraflar arasındaki işbirliği ve koordinasyonun güçlendirilmesi ve “**Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı**”nın 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını teminen “**Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları**” hazırlanmaktadır. 2019 yılı içerisinde İl Eylem Planları 6 ilde daha yürürlüğe girerek 81 ilimizde uygulanmaya başlanmıştır.
- Bakanlığımız tarafından uluslararası sözleşmeler, ulusal mevzuatımız, 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri perspektifinden erken yaşta ve zorla evlilikler sorununun çözümüne yönelik kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları işbirliği ve katılımı ile 2019-2023 dönemini kapsayan “**Erken Yaşta ve Zorla Evlilikle Mücadele Strateji Belgesi ve Eylem Planı**”nın hazırlık çalışmaları tamamlanmıştır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede koordinasyon görevinin yerel düzeyde etkin biçimde gerçekleştirilmesi amacıyla; 17.03.2016 tarihinde yürürlüğe giren “Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri Hakkında Yönetmelik” ile **81 ilimizde “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonu”** oluşturulmuştur. Vali veya valinin görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve meslek örgütlerinin temsilcilerinin katılımıyla 6 ayda bir toplanması öngörülen komisyonların 2019 yılı birinci dönem toplantıları gerçekleştirilmiş olup, toplantı sonuçları ve raporlar Bakanlığımız tarafından takip edilmekte ve değerlendirilmektedir.
- Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM)’nin 81 ilde yaygınlaştırılmasına ilişkin çalışmalar yürütülmüş, 2019 yılı içerisinde 1 ilde (Kastamonu) ŞÖNİM açılmasına ilişkin açılış oluru verilmiş olup mevcut durumda hizmete açılan ŞÖNİM sayısı 80’e ulaşmıştır. Şırnak ilinde ŞÖNİM açılmasına yönelik işlemler yürütülmektedir.
- Haziran sonu itibarıyla, **80 İlde** hizmetlerini sürdüren **Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerinden** (ŞÖNİM), 2019 yılı başından Temmuz ayına kadar 76.994 kadın, 8.975 çocuk ve 4.941 erkek olmak üzere **90.910 vatandaşımız** hizmet almıştır.
- Bakanlığımız taşra birimleri tarafından sunulan hizmetlere ilişkin verilerin tek bir ortak veri tabana kayıt edilmesi amacıyla Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda geliştirme çalışmaları devam etmekte olan “**Aile Bilgi Sistemi (ABS) Kadın Hizmetleri Modülü**”ne mesleki ve yönetsel formlar eklenmiş olup 81 İlde kullanıma açılmıştır.
- **30 Haziran 2017 tarihinde imzalanan “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına Yönelik Pilot**

Uygulama İşbirliği Protokolü”nün sona ermesiyle Haziran 2019’da Protokol yenilenmiştir. Elektronik kelepçe pilot uygulaması 2 yıl süreyle Ankara, İzmir, İstanbul, Bursa, Gaziantep ve Antalya illerine ek olarak **Adana, Aydın, Denizli, Eskişehir, Malatya, Mersin, Sakarya, Samsun, Trabzon** olmak üzere **9** ile daha yaygınlaştırılması ve toplamda **15** ilde Emniyet ve Jandarma sorumluluk bölgelerinde uygulanmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır

- Bakanlığımız ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) arasında dezavantajlı çocukların korunması, gelişim ve katılım haklarından yararlanabilmelerinin güçlendirilmesi amacıyla hazırlanan "**2018-2019 Ortak Çalışma Planı**" imzalanmıştır. 2019 yılı başından itibaren Çalışma Planı kapsamında eğitici eğitimlerine ilişkin gerçekleştirilen çalışmalar şunlardır:
  - ✓ Kasım, Aralık 2018 Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın 81 ilinde görev yapan 240 meslek elemanına ek olarak 2019 Ocak ve Şubat aylarında 60 meslek elemanı,
  - ✓ Mart 2019’da Milli Savunma Bakanlığında görev yapan 100 personel,
  - ✓ Nisan 2019’da Jandarma Genel Komutanlığı ve 81 İl Jandarma Komutanlıkları Asayiş Daire Başkanlığı Kadın ve Çocuk Kısım Amirliklerinde görev yapan 150 kolluk görevlisi,
  - ✓ Nisan 2019’da Emniyet Genel Müdürlüğü ve 81 İl Emniyet Müdürlükleri Asayiş Daire Başkanlığı Çocuk Şubede görev yapan 250, Aile İçi Şiddetle Mücadele Şubede görev yapan 250 kolluk görevlisi olmak üzere 500 Emniyet mensubuna, olmak üzere 2019 yılında toplamda 810 kamu görevlisine, UNICEF çalışma planı kapsamında 2018-2019 yıllarında toplamda 1.050 kamu görevlisine “Kadının Güçlenmesi”, “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele”, “Erken Yaşta Zorla Evliliklerle Mücadele”, “Mağdurlarla Görüşme Teknikleri” gibi konularda eğitim verilmiştir.

Ayrıca Bakanlığımız 81 İl müdürlüğünde meslek elemanlarına yönelik gerçekleştirilen eğitici eğitimlerinin yaygınlaştırılması kapsamında 16.589 personelimize yönelik “Erken Yaşta Ve Zorla Evliliklerle Mücadele Eğitimi” verilmiştir.

2018 yılı içerisinde 81 ilde her ay farklı kurum ve kuruluşlarda görev yapan kamu görevlilerine yönelik gerçekleştirilen "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eğitim Seminerleri"ne daha geniş kesimlere ulaşılması ve ilgili tüm taraflarda kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda farkındalık sağlanması ve bu çerçevede önleyici hizmet sunumunun etkinliğinin artırılması amacıyla 2019 yılında da devam edilmektedir. Bu kapsamda, **Şubat 2019'da 7.453 denetimli serbestlik il müdürlükleri ve ceza infaz kurumları personeline, Nisan ve Mayıs 2019 'da 2.308 Hazine ve Maliye Bakanlığı personeline yönelik eğitimler gerçekleştirilmiştir.**

2018 yılında Bakanlığımız ile Milli Savunma Bakanlıkları işbirliğinde Bedelli askerlik hizmetinden yararlanacaklara yönelik gerçekleştirilecek 21 günlük temel askerlik eğitimi kapsamında “Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele” konusunda farkındalık seminerleri eklenmiş olup 15 Eylül 2018 tarihinde ilk celp dönemi itibarıyla başlanmıştır. 15 Haziran tarihi itibarıyla 381.000 er ve erbaşa temel askerlik eğitimi kapsamında “Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele” konusunda farkındalık seminerleri verilmiştir.

II.4. ENGELLİ VE YAŞLI HİZMETLERİ

Engellilere Yönelik Hizmetlerimiz

Engelliler ve yaşlılara yönelik yürüttüğümüz hizmetlerin odağında, “önce insan” anlayışı bulunmaktadır.

Bütünleşik Bakım Sistemi Modelimiz gereği yaşlı ve engellilerimizin ev ortamında ailesiyle ve sosyal çevresiyle yaşamını idame etmesi öncelikli hedefimizdir. Bu hedef doğrultusunda Evde bakım desteği alan engelli ve yaşlılarımıza yönelik, Yaşlı Destek Programı (YADES) ve Engelli Destek Programı (EDES) sosyal destek programları hayata geçirilmiştir.

Engelli vatandaşlarımızdan bakım ihtiyacı bulunanların çaresiz kalmadıkları bir Türkiye için bakım hizmet modellerimizi çeşitlendirerek geliştiriyoruz. Yaptığımız çalışmalarda, bakım ihtiyacı olan engellilerin en fazla ailelerinin yanlarında iken mutlu ve huzurlu olduklarını görüyor ve bunu destekliyoruz. Bu çerçevede engelli bireyleri, öncelikle aileleriyle birlikte olmalarını sağlayan evde bakım aylığı uygulaması ile destekliyoruz. Evde bakıma destek olan gündüz yaşam merkezleri ile engelli vatandaşlarımız ve ailelerine hizmet sunuyoruz. Gündüz yaşam merkezlerinin artırılmasına yönelik çalışmalarımız devam etmektedir. Bu sayede çok kısa bir süre içerisinde engellisine bakan adanmış hayatlara bir nefes, bir soluk vermeyi ve engelli ailelerimizin kendilerine de vakit ayırabilmelerine ve sosyal hayata katılmalarına imkân sağlamayı hedefliyoruz. Diğer taraftan Bakanlığımıza bağlı merkezler ve yetkilendirdiğimiz özel bakım merkezlerinde yatılı ve gündüzlü bakım hizmeti sunmaya devam ediyoruz. Tüm bu uygulamalarla birlikte ailelerin engelli bireylerinin bakımına ilişkin endişesini artık ortadan kaldırdık. Bugün bakım hizmetlerimiz uluslararası düzeyde ülkemiz için gurur verici bir noktaya geldi.

Gündüz Bakım Modeli

Engellisine bakan aile bireylerinin gün içerisinde kendilerine de vakit ayırıp sosyal hayat katılmalarını sağlamak ve engelli bireylerin ailesi yanında çevresinden koparılmadan bakımını sağlamak amacıyla tam veya yarı zamanlı olarak engelli bireylere sunulan gündüzlü hizmet modelidir. Gündüzlü hizmet veren merkezlerde engelli bireyin öz bakım ihtiyaçlarının karşılanmasının yanı sıra toplumsal hayata katılımlarını sağlamak üzere eğitim, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler yürütülmektedir.

2019 yılının ilk altı ayında 42 engelsiz gündüz yaşam merkezi hizmete hazır hale getirilmiş olup ülke genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Tablo 12: 2019 Yılı İlk Altı Ayında Hizmete Hazır Hale Getirilen Engelsiz, Gündüz Yaşam Merkezlerinin Dağılımı

İL	İLÇE	MERKEZ ADI
Afyonkarahisar	Merkez	Afyonkarahisar Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Aydın	Atça	Aydın Atça Gündüz Yaşam Merkezi
Bartın	Merkez	Bartın Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Bolu	Merkez	Bolu Semiha Şakir Sarıgöl Gündüz Yaşam Merkezi
Burdur	Merkez	Burdur Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Bursa	Yenice	Bursa Yenice Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Çorum	Merkez	Çorum Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Elazığ	Beyyurdu	Elazığ Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi

Erzincan	Merkez	Erzincan Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Erzurum	Merkez	Erzurum Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Gaziantep	Oğuzeli	Gaziantep Oğuzeli Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Giresun	Keşap	Giresun Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Hatay	Merkez	Hatay Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Isparta	Merkez	Isparta Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
İstanbul	Bahçelievler	İstanbul Şeyh Zayed Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
İstanbul	Bayrampaşa	İstanbul Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
İstanbul	Pendik	İstanbul Pendik Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Kahramanmaraş	Oniki Şubat	Kahramanmaraş Oniki Şubat Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Karabük	Merkez	Karabük Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Kars	Merkez	Kars Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Kayseri	Merkez	Kayseri Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Kırıkkale	Merkez	Kırıkkale Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Kırşehir	Merkez	Kırşehir Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Kocaeli	Merkez	Kocaeli Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Kocaeli	Merkez	Kocaeli Köseköy Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Manisa	Akhisar	Manisa Akhisar Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Mersin	Merkez	Mersin Nihat Sözmen Gündüz Yaşam Merkezi
Mersin	Merkez	Mersin Otizm Gündüz Yaşam Merkezi
Muğla	Fethiye	Muğla Fethiye Gündüz Yaşam Merkezi
Muğla	Milas	Muğla M. Önal Karadeveci Gündüz Yaşam Merkezi
Nevşehir	Merkez	Nevşehir Gündüz Yaşam Merkezi
Sakarya	Arifiye	Sakarya Arifiye Gündüz Yaşam Merkezi
Samsun	Merkez	Samsun Yaşar Doğu Gündüz Yaşam Merkezi
Sinop	Merkez	Sinop Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Şanlıurfa	Karaköprü	Şanlıurfa Karaköprü Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Tunceli	Merkez	Tunceli Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Uşak	Merkez	Uşak Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Van	Erciş	Van Erciş Gündüz Yaşam Merkezi
Yalova	Merkez	Yalova Milli Piyango Gündüz Yaşam Merkezi
Yozgat	Merkez	Yozgat Gündüz Yaşam Merkezi
Zonguldak	Devrek	Zonguldak Devrek Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi
Zonguldak	Merkez	Zonguldak Engelsiz Gündüz Yaşam Merkezi

Geçici Bakım Modeli

Evde bakım desteği alan engelli bireylerin aileleri başta olmak üzere, tüm engelli ailelerinin yıl içerisinde hac, umre, sağlık gibi çeşitli nedenlerle engelli bireylerinden geçici süreyle ayrı kalacak olmaları halinde, engelli bireyler için mevcut yatılı kuruluşlarımızda sunulan geçici bir bakım modelidir. Geçici bakım modeli kapsamında merkeze kabul edilen engelli bireyler, merkezde hizmet alan diğer engelli bireylere sunulan bütün bakım hizmetlerinden yararlanır.

2019 yılı ilk altı ayı içerisinde 1.452 engelli birey geçici bakım hizmetinden yararlanmıştı.

Umut Evleri

Resmi bakım merkezlerimizde bakım hizmeti alan engelli bireylerin sosyal hayata katılımlarını sağlamak amacıyla engelli bireylerin müstakil ev veya apartman dairelerinde en fazla 6 kapasiteli olarak hizmete açılan ev tipi sosyal hizmet birimleridir.

149 umut evimizde 839 engelli birey ev ortamında bakım hizmet almaktadır.

Engelli Bireyler İçin Kurumsal Bakım

Ailesinin yanında bakımı mümkün olmayan engelli bireylerin yaş, cinsiyet ve engel durumuna uygun olarak yerleştirildiği, bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinin sunulduğu Bakanlığımıza bağlı olarak faaliyet gösteren resmi ve özel bakım merkezlerimiz mevcuttur.

Tablo 13: Resmi ve Özel Bakım Merkezleri ve Hizmet Alan Birey Sayısı

Merkezler	Merkez Sayısı	Hizmet Alan Engelli Birey Sayısı
Resmi Bakım Merkezleri	99	7.281
Özel Bakım Merkezleri	252	18.999
Umut Evleri	149	839
Gündüz Yaşam Merkezi	52	601

Bakanlığımıza bağlı olarak faaliyet gösteren resmi ve özel bakım merkezlerinde hizmet alan engellilerin bakım ihtiyaçlarını karşılamak, sosyal yoksunluklarını gidermek, hayat standartlarını iyileştirmek ve topluma katılımlarını sağlamak amacıyla gerekli bütçe planlamaları yapılmıştır.

Kuruluşlarımızda çalışan bakım elemanlarının sertifikalı olması sağlanmıştır. Kalite hizmet standartları gereği eğitim ve sertifikasyonları yenilenmektedir.

Engellilerimizin öncelikle aile ortamında bakılıp korunmalarının sağlanmasına yönelik çalışmalar performans programıyla uyumlu olarak sürdürülmüş, engellilerimizin özel kuruluştaki bakımı konusunda rehberlik çalışmaları da yapılmıştır.

Engelsiz Yaşam Merkezleri

Engelli bireylerin ihtiyaç duyduğu bakım hizmetlerinin modern fiziki koşullarda sunulması amacı ile 2006 yılından itibaren Engelsiz Yaşam Merkezleri hayata geçirilmiştir. Engelsiz Yaşam Merkezleri; engelli bireylerin 3'er kişilik 4 yatak odası, salon, oturma odası, mutfak, banyo ve tuvalet bölümlerinden oluşan en fazla 12 kişinin bir arada bulunduğu müstakil, tek katlı ve bahçeli evlerin bir idari bina ile birlikte aynı bahçe içerisinde konumlandırıldığı kampüslerdir. Engelsiz yaşam merkezlerinde, engelli bireylerin var olan yeteneklerinin geliştirilmesine ve sosyal hayata uyumuna yönelik çalışmalar yapılmakta olup engelli bireylerin rehabilitasyonu için gerekli olan bireysel ve grup çalışması odaları, iş-uğraşı odaları, fizik tedavi salonu, hidroterapi havuzu gibi birimler bulunmaktadır.

2006 yılından 2019 yılına kadar toplam 3.514 kapasiteli 38 engelsiz yaşam merkezi hizmete açılmıştır.

Tablo 14: 2019 Yılında Hizmete Hazır Hale Getirilen Engelsiz Yaşam Merkezleri

İL	İLÇE	KURULUŞ ADI
Afyonkarahisar	Merkez	Afyonkarahisar Engelsiz Yaşam, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
Bolu	Merkez	Bolu Semiha Şakir Sarıgöl Spastik Çocuklar Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
Burdur	Merkez	Burdur Engelsiz Yaşam, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
Giresun	Keşap	Giresun Keşap Engelsiz Yaşam, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
Iğdır	Merkez	Iğdır Engelsiz Yaşam, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
Isparta	Merkez	Isparta Engelsiz Yaşam, Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi
Karabük	Merkez	Karabük Engelsiz Yaşam, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
Samsun	Merkez	Samsun Yaşar Doğu Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi

Yaşlılara Yönelik Hizmetlerimiz

Yaşlılar konusundaki en temel hedefimiz yaşlılarımızın yaşamlarını, öncelikle buldukları ortamda, sağlık, huzur ve güven içinde sürdürmeleri, toplum içinde kendilerini idare edebilmeleri, üretken ve saygın bir şekilde mutlu bir yaşam sürdürmeleri ve dolayısıyla hayattan kopmamalarıdır.

Türkiye'nin 2018 yılı toplam nüfusu 82.003.882 olup 65 yaş üzeri 7.186.204 kişi bulunmaktadır. Bu durumda ülkemizdeki yaşlı nüfus oranı %8.8'dir. Yapılan nüfus projeksiyonlarına göre 65 yaş üzeri nüfus oranının 2023 yılında %10.2'ye, 2050 yılında %20.2'ye ulaşması beklenmektedir. Ülkemizde nüfus demografi bölgesel farklılıklar içermektedir. Bu nedenle ülkemizdeki hizmet modelleri il ve bölge bazlı sosyo-ekonomik ve kültürel yapıya uygun olarak geliştirilmektedir.

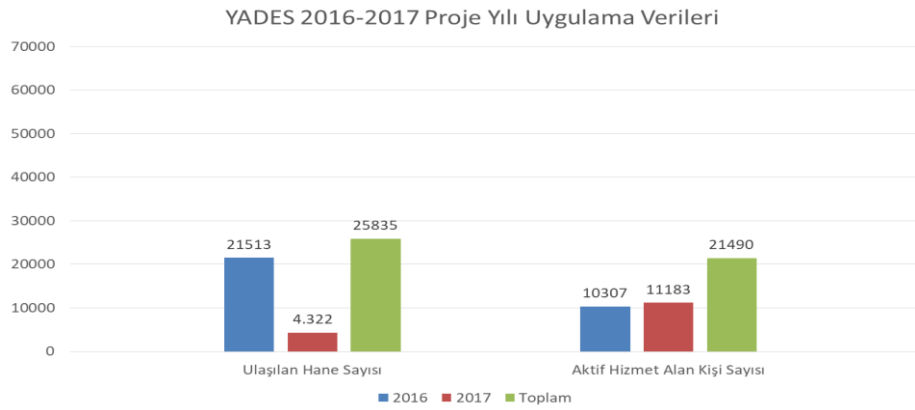
Geleneksel aile yapısının güçlendirilmesi temelinde yaşlıların toplumsal hayata aktif katılımını ve psiko-sosyal açıdan daha sağlıklı olmalarını sağlamak amacıyla kurumsal bakıma olan ihtiyacı azaltacak ve ailelerin istihdama katılımlarını arttıracak olan gündüzlü hizmetlerin yaygınlaştırılmasını amaçlıyoruz. Bu kapsamda Bakanlığımıza bağlı Gündüzlü hizmet veren kuruluş sayısı ile bu kapsamda verilen hizmetlerle hayatına dokunulan yaşlılarımızın sayısını arttırmayı hedefliyoruz.

Ülkemizin dört bir yanına yayılmış huzurevlerimizde sosyal güvencesi olan ya da olmayan tüm yaşlılarımıza hizmet veriyoruz. Ekonomik yoksunluğu olan yaşlılar huzurevi hizmetlerimizden ücretsiz yararlanabilmektedir. Çeşitli nedenlerle aileleri ile birlikte olamayan bakıma muhtaç tüm yaşlılarımız da sıra gözetilmeksizin derhal uygun huzurevine alınmaktadır. Huzurevlerindeki yaşlıların günlük sağlık kontrolleri düzenli olarak yapılmakta, memnuniyetleri de sürekli bir şekilde takip edilmektedir.

YADES (Yaşlı Destek Programı)

Yaşlılara yönelik evde bakım ve toplum temelli bakım hizmetlerine yönelik projeler için yerel yönetimlere Bakanlığımız tarafından 2016 yılında Yaşlı Destek Programı (YADES) kapsamında destek verilmeye başlanmıştır. Yaşlı Destek Programı (YADES), Türkiye’de ikamet eden ve hizmete ihtiyaç duyan, 65 yaş üstü yaşlıların korunması ve desteklenmesi ile biyo-psiko sosyal bakıma ihtiyacı olanların yaşadıkları mekânlarda gerekli olan bakımlarının yapılarak yaşamlarının kolaylaştırılmasını ve bu hizmetlerin ülke genelinde yaygınlaştırılmasını hedefleyen bir projedir. YADES kapsamında program başladığı günden bu yana Bakanlığımızın verdiği destek ile Büyükşehir Belediyelerince uygulanan projelerde aktif olarak 21 bin 490 yaşlımız hizmet almaktadır. YADES Programı uygulama verileri aşağıdaki grafikte sunulmaktadır:

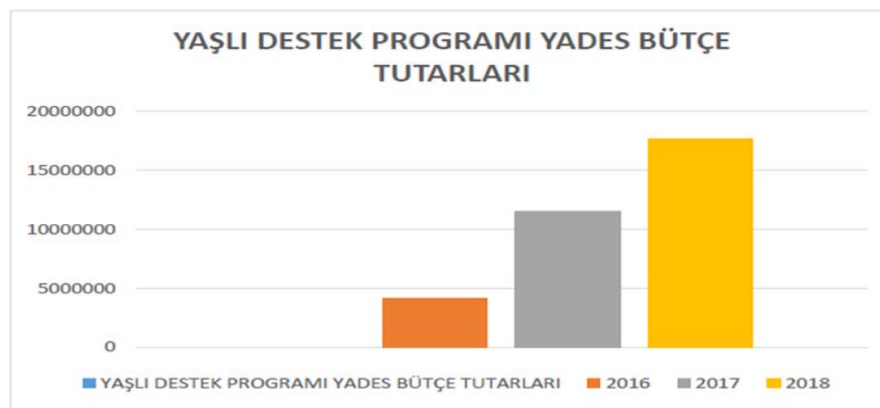
Grafik 8: YADES 2016-2017 Proje Yılı Uygulama Verileri

Bakanlık olarak başlangıcından bugüne YADES Programına ayırdığımız destek artarak devam etmiştir. Başladığı tarihten bugüne geçen üç yılda YADES Programına ayrılan kaynak toplam 33 milyon 236 bin TL’ye ulaşmıştır. Yıl bazında YADES Programı bütçe verileri aşağıdaki grafikte sunulmaktadır:

Grafik 9: YADES 2016-2018 Bütçe Tutarlarının Dağılımı

YAŞLI DESTEK PROGRAMI YADES BÜTÇE TUTARLARI	
2016	4.125.000
2017	11.461.000
2018	17.650.000

Tablo 15: YADES Kapsamında Desteklenen Projeler

İlin Adı	Yılı	Proje Adı	Proje Bedeli (TL)	Eşfinasman Tutarları	Projenin Genel Durumu
Antalya	2017	Aktif Yaşlı Merkezi	2.000.000	1.071,56	2017 projeleri uygulama süreci devam etmekte olup, Haziran 2019 itibariyle tamamlanması hedeflenmektedir.
	2018	Geliştirilen Aktif Yaşlı Merkezi	2.500.000	1.071.428	2018 projesi uygulama safhası yeni başlamıştır.
Gaziantep	2017	Alzheimer Hasta ve Hasta Yakınları Buluşma Merkezi	2.000.000	602.816	2017 projeleri uygulama süreci devam etmekte olup, Haziran 2019 itibariyle tamamlanması hedeflenmektedir.
Sakarya	2016	Yaşlı Destek ve Koordinasyon Merkezi	843.240	275.021	2016 yılı projesi başarıyla tamamlanmıştır.
	2018	Yaşlı Destek Merkezi	992.187	425,223	2018 projesi uygulama safhası yeni başlamıştır.
Kayseri	2016	Yaşlılar İçin Evde Sosyal Destek Hizmeti	1.100.000	541.307	2016 yılı projesi başarıyla tamamlanmıştır.
	2018	Ulu Çınarlar Yaşlı Yaşam ve Dayanışma Merkezi	1.400.571	600.245	2018 projesi uygulama safhası yeni başlamıştır.
Kahramanmaraş	2016	Akıllı Yaşlı Bakım ve Koordinasyon Merkezi	1.100.000	878.480	2016 yılı projesi başarıyla tamamlanmıştır.
	2018	Manevi Evlat Projesi	2.330.213	998.664	2018 projesi uygulama safhası yeni başlamıştır.
Şanlıurfa	2016	Yeşeren Çınarlar	1.100.000	863.700	2016 yılı projesi başarıyla tamamlanmıştır.
	2018	Yeşeren Çınarlar II	2.500.000	750.000	2018 projesi uygulama safhası yeni başlamıştır.
Trabzon	2016	Yaşlanma Yaşa	188.196	47.049	2016 yılı projesi başarıyla tamamlanmıştır.
	2018	Çınarlarımızla El Ele	420.200	180.085	2018 projesi uygulama safhası yeni başlamıştır.
Malatya	2017	Vefa Konağı	2.000.000	650.435	2017 projeleri uygulama süreci devam etmekte olup, Haziran 2019 itibariyle tamamlanması hedeflenmektedir.

Ordu	2017	Yaşlıların Yaşam Alanlarında Desteklenmesi	2.000.000	600.000	2017 projeleri uygulama süreci devam etmekte olup, Haziran 2019 itibariyle tamamlanması hedeflenmektedir.
Samsun	2017	Dünün Gençleri Bugünün Bilgeleri	2.000.000	843.894	2017 projeleri uygulama süreci devam etmekte olup, Haziran 2019 itibariyle tamamlanması hedeflenmektedir.
Kocaeli	2018	Hayatın İçindeyim	1.461.245	750.200	2018 projesi uygulama safhası yeni başlamıştır.

Yaşlı Gündüz Hizmet Modeli

Yaşamını evde yalnız veya ailesi ve akrabaları ile sürdüren sağlıklı yaşlıların sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarının karşılanmasında yardımcı olmak, yaşamları ile ilgili rehberlik ve mesleki danışmanlık yapmak, kendi imkânları ile karşılamakta güçlük çektikleri konular ile günlük yaşam faaliyetinde destek hizmeti vermek, ilgilerine göre faaliyet grupları kurarak sosyal faaliyet düzenlemek suretiyle sosyal ilişkileri zenginleştirmek, aktivitelerini artırmak ve gerekli olduğu zamanlarda aileleriyle dayanışma ve paylaşma sağlanarak yaşlının yaşam kalitesinin artırılması amacıyla sunulan hizmet modelidir.

Tablo 16: Yaşlılara Yönelik Gündüz Hizmet Veren Kuruluşlar

İL	İLÇE	KURULUŞ
Ankara	Çankaya	Ankara Seyranbağları Huzurevi ve Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezi
Ankara	Altındağ	Ankara Aydınlikevler Yaşlı Yaşam Merkezi
Aydın	Merkez	Aydın Huzurevi ve Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
Bartın	Merkez	Bartın 75.Yıl Huzurevi Müdürlüğü
Bursa	Merkez	Bursa Ali Osman Sönmez Huzurevi ve Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
Diyarbakır	Merkez	Diyarbakır Sümerpark Gündüz Yaşam Merkezi
Düzce	Merkez	Düzce Neriman Çilingir Huzurevi Müdürlüğü
Düzce	Merkez	Düzce 60+yaş Yaşam Merkezi
Gaziantep	Merkez	Gaziantep Aktif Yaşam ve Eğitim Merkezi
Gaziantep	Merkez	Gaziantep İkinci Bahar Kültür Merkezi
Isparta	Merkez	Isparta Aktif Yaşam Merkezi
İstanbul	Maltepe	İstanbul Maltepe Huzurevi ve Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
İstanbul	Sarıyer	İstanbul İzzet Baysal Huzurevi ve Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
İstanbul	Beylikdüzü	İstanbul Beylikdüzü Huzurevi ve Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
İzmir	Narlidere	İzmir Narlıdere Huzurevi ve Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
İzmir	Buca	İzmir Buca Huzurevi ve Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
İzmir	Karşıyaka	İzmir Zübeyde Hanım Huzurevi ve Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
Kayseri	Merkez	Kayseri Yaşlı Destek ve Koordinasyon Merkezi
Kocaeli	Merkez	Kocaeli Evde Sağlık Bakım ve Sosyal Destek Hizmetleri Projesi
Mersin	Erdemli	Mersin Erdemli Huzurevi ve Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi
Mersin	Silifke	Mersin Silifke Huzurevi Müdürlüğü
Mersin	Tarsus	Mersin Tarsus Huzurevi Müdürlüğü
Muğla	Fethiye	Muğla Fethiye Belediyesi Huzurevi
Sakarya	Merkez	Sakarya YADES kapsamında faaliyet gösteren Yaşlı Destek Merkezi
Trabzon	Merkez	Trabzon Köşk Huzurevi
Trabzon	Merkez	Trabzon Huzurevi ve Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi

Yaşlı Yaşam Evi Modeli

Huzurevine kabul koşullarını taşıyıp müstakil evlerde/ apartman dairesinde kalmayı tercih eden yaşlılarımızı, sosyal çevreden soyutlanmadan yaşam standartları yükseltilecek ev ortamında yaşamalarını sağlayan bir modeldir.

Hizmet vermekte olan 36 yaşlı yaşam evimizde 142 yaşlı birey kalmaktadır.

Yaşlılar İçin Kurumsal Bakım

60 yaş ve üzerindeki muhtaç yaşlıları korumak, bakmak, sosyal, psikolojik ve fiziksel gereksinimlerini karşılamak, sürekli bakıma ve rehabilitasyona gereksinim duyanlara bakım ve rehabilitasyon hizmeti vermekle görevli ve yükümlü olan Bakanlığımıza bağlı Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri aracılığıyla kurumsal bakım hizmeti verilmektedir.

Bakanlığımıza bağlı olarak kuruluşlarda bakılan ve Kurumumuza bağlı olarak hizmet veren Huzurevi ve Yaşlı bakım merkezlerinden yararlanan yaşlıların sosyal yoksunluklarını gidermek, bakım hizmetlerini yapmak, ihtiyaçlarını karşılamak, hayat standartlarını iyileştirmek ve topluma katılımlarını sağlamak amacıyla gerekli bütçe planlamaları yapılmıştır.

Kuruluşlardaki yaşlılarımızın daha kaliteli hizmet almaları konusunda bakım elemanlarının sertifikalı olması sağlanmıştır. Bu hizmet standardı kuruluşlarımızda halen uygulanmakta olup, bakım hizmeti kalitesi artırılması çalışmaları sürdürülmektedir.

Yaşlılarımızın öncelikle aile ortamında bakılıp korunmalarının sağlanmasına yönelik çalışmalar performans programıyla uyumlu sürdürülmüş, yaşlılarımızın kuruluştaki bakımı konusunda rehberlik çalışmaları da yapılmıştır.

2019 yılının ilk altı aylık döneminde resmi Huzurevi ve Yaşlı bakım rehabilitasyon merkezlerinden yararlanan 13.894 yaşlımıza hizmet sunulmaktadır.

Tablo 17: Resmi Huzurevi Ve Yaşlı Bakım Merkezleri ile Hizmet Alan Kişi Sayıları

Merkezler	Merkez Sayısı	Hizmet Alan Yaşlı Sayısı
Bakanlığımız Huzurevleri	148	13.894
Darülaceze	1	458
Diğer Kamu Kuruluşu Huzurevleri	23	2.447
Özel Huzurevleri	229	9.447
Yaşlı Yaşam Evleri	36	142
Gündüz Yaşlı Yaşam Merkezi	26	237

Tablo 18: 2019 Yılı'nın İlk Altı Ayında Hizmete Hazır Hale Getirilmiş Kuruluşlar

İL	İLÇE	KURULUŞ
Aydın	Sultanhisar	Aydın Sultanhisar Huzurevi ve Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezi
Bursa	İznik	Bursa İznik Ülker Aktar Huzurevi ve Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezi
Isparta	Yalvaç	Isparta Yalvaç Hasan Emine Büyükkutlu Huzurevi ve Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezi
Kars	Merkez	Kars Huzurevi ve Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezi
Kırşehir	Merkez	Kırşehir Osman Yalçınkaya Huzurevi ve Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezi
Sivas	Merkez	Sivas Huzurevi ve Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezi

Bakım Hizmetleri Kalite Standartları Çalışmaları

Kalite, ürün veya hizmetin kişinin ihtiyaç ve beklentilerini karşılayabilme kapasitesidir. Bakım Hizmetleri Kalite Standartlarında, Bakanlığımızca sunulan engelli ve yaşlı bakımında uygulama birliği sağlamaya yönelik, hizmet alan/verenlerin etkinlik ve verimliliğini artırmayı hedefleyen; yapıcı, hak temelli, objektif, kişi odaklı, memnuniyeti esas alan ve hizmet alanın mahremiyeti ile güvenliği üzerine kurulu bir yapısal bir dönüşüm oluşturma hedeflenmiştir.

“Bakım Hizmetleri Kalite Standartları”, 289 standart ve 718 değerlendirme ölçütünden oluşmaktadır. Tamamlanan çalışmalar neticesinde, 2019 Temmuz ayında yönerge ve ekleri hazırlanmıştır. Ankara, İstanbul ve İzmir illerinde pilot uygulamalar yapılmıştır.

Ücretsiz Seyahat Kapsamında Yapılan Gelir Desteği Ödemeleri

Ücretsiz seyahat kapsamında yapılan gelir desteği ödemeleri ilk kez 2015 yılında Bakanlığımızca hayata geçmiştir.

Ücretsiz seyahat kapsamında 63 ilde her ay toplam 17.000 özel toplu taşıma aracına gelir desteği sağlanmıştır.

İlk 6 ayda toplam 91.028.850 TL gelir desteği yapılmıştır.

Erişilebilirlik

Erişilebilirliğe yönelik çalışmalarımızı “herkesin, istediği her yere ve her hizmete, bağımsız ve güvenli olarak ulaşabilmesi ve bunları kullanabilmesi” amacı ile yürütüyoruz. Bu amaca yönelik olarak ulusal politikamızda ve mevzuatımızda %100 erişilebilirliği sağlamak üzere yeni oluşturulan yapıları çevrede her aşamada erişilebilirliğin sağlanması hedeflenmektedir.

İllerde erişilebilirlik izleme ve denetleme komisyonları kurulmuş olup komisyonlar Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Planına göre belirledikleri il programları çerçevesinde denetleme faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ocak-Haziran 2019 döneminde Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonları tarafından kamu kullanımına açık bina, açık alan ve toplu taşıma araçlarında yapılan denetim sayısı 3120 olup toplamda 130 adet Erişilebilirlik Belgesi düzenlenmiştir.

Tablo 19: Ocak-Haziran 2019 EİDK Faaliyetleri

DENETİM SAYISI	BELGE SAYISI
3120	130

İstihdam

Engelli bireylerin çalışma yaşamına aktif katılımı, üretken ve verimli bireyler olarak hayatlarını devam ettirebilmeleri oldukça önemlidir. Bu anlamda, engellilere yönelik işgücü piyasası programları oluşturularak ekonomik ve toplumsal hayata katılabilen bireyler olmaları hedeflenmektedir.

Kota-ceza yöntemi, korumalı istihdam yöntemi, destekli istihdam yöntemi gibi işgücü piyasası programları ile özel sektörde, kamu sektöründe engelli istihdamı desteklenmekte; engellilerin mesleki eğitimi, istihdamı ve sosyal güvenliği konularında ulusal düzeyde politika ve stratejilerin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Engellilerin istihdamı hakkında diğer bireylerle eşit şekilde yararlanmasını sağlayıcı makul düzenlemelerin gerçekleştirilmesi yönünde bilgilendirme, işbirliği ve koordinasyon çalışmaları yapılmaktadır.

Korumalı İşyerleri

Korumalı İşyeri projesinin amacı; işgücü piyasasında normal şartlar altında çalışma imkânı kısıtlı olan zihinsel engelliler ile ruhsal duygusal bozukluğu olan engellilere uygun istihdam ortamları oluşturmak amacıyla girişimcilere bir takım mali ve teknik teşvikler sunularak kurulacak olan korumalı iş yerlerinde istihdamlarının sağlanmasıdır.

Gaziantep, Sakarya, Manisa ve Konya'da olmak üzere toplamda 9 korumalı işyeri bulunmaktadır. Bahsi geçen işyerlerinde toplamda 80 zihinsel veya ruhsal engellinin istihdamı sağlanmaktadır.

İşverene sunulan ücret desteği kapsamında 2019 yılı ilk altı aylık dönemde her ay her engelli için 720,33 TL ödenmektedir. 2019 yılı ikinci altı aylık dönemde ise 763 TL ödenecektir. 1 Ocak-15 Temmuz 2019 tarihleri arasında Bakanlığımız bütçesinden işverenlere ücret iadesi olarak aktarılan miktar **225.947,00-TL**'ye ulaşmış durumdadır.

Etkinlik Ve Faaliyetler

Uluslararası Etkinlikler

Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme Türkiye Ulusal Raporlama Müzakere Toplantısı (13-14 Mart 2019, Cenevre - İsviçre)

Engellilerin tüm insan hak ve temel özgürlüklerinden tam ve eşit şekilde yararlanmasını teşvik ve temin etmek ve insanlık onurlarına saygıyı güçlendirmeyi amaçlayan Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme ülkemiz tarafından 2009 yılında onaylanmıştır. Sözleşme gereği engelli hakları alanında hazırlanan ilk ulusal raporumuzun müzakere edildiği Toplantı, Engelli Hakları Komitesi'nin 21. Oturumu kapsamında Birleşmiş Milletler çatısı altında Cenevre'de yapılmıştır.

Toplantıda ülkemiz Bakan Yardımcısı başkanlığında 18 bakanlık/kurumdan 29 kişilik bir heyet temsil etmiştir.

Ulusal raporlama süreci ülkemiz adına Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda uluslararası yükümlülüklerimiz gereği sorumlu ve tüm Bakanlık ve kurumlar ile iş birliği içerisinde yürütülmüştür. Ülkemizin engellilik alanındaki politika ve uygulamalarının değerlendirildiği Müzakere Toplantısı'na hazırlık amacıyla ilgili kamu kurumları ve bağımsız kurumlar ile Sözleşme maddelerine ilişkin mevcut durumun ortaya konulması ve değerlendirilmesi için sektörel bazda 33 odak toplantı gerçekleştirilmiştir. 13-14 Mart 2019 tarihlerinde gerçekleştirilen Müzakere Toplantıları sonucunda ise Komite tarafından ülkemize ilişkin sonuç gözlemleri yayınlanmıştır.

Fizyoterapistlere Yönelik Oyun Temelli Ve Aile Merkezli Erken Müdahale Yaklaşımları Toplantısı (7-12 Nisan, Porto –Portekiz)

Fiziksel engellilere yönelik eğitim modüllerinin belirlenmesi çalışmaları ve Portekiz özelinde Erken Müdahale sistemi incelenmiştir.

Yaşlanma Açık Uçlu Çalışma Grubu Toplantısı (15-18 Nisan 2019, New York - ABD)

Birleşmiş Milletler (BM) nezdinde Yaşlanma Açık Uçlu Çalışma Grubu toplantısının 10'uncusu 15-18 Nisan 2019 tarihleri arasında Amerika Birleşik Devletleri'nin New York eyaletinde BM Genel Merkezinde gerçekleştirilmiş, toplantıya Bakan Yardımcısı düzeyinde katılım sağlanmıştır. Dünya genelinde yaşlıların sosyal koruma ve sosyal güvenliği ile eğitim, öğretim, yaşam boyu öğrenme ve kapasite geliştirme konularının değerlendirildiği toplantı kapsamında, ülkemiz adına yaşlıların sosyal koruması ve sosyal güvenliğine ilişkin sunum gerçekleştirilmiştir.

Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme Taraf Devletler Konferansı, 12.Oturumu (11-13 Haziran 2019, New York - Abd)

Konferans, “Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme’nin uygulanması yoluyla değişen dünyada engellilerin toplumsal kapsayıcılığının sağlanması” ana teması ile gerçekleştirilmiştir. Ülkemizin de Genel Müdürlüğümüz tarafından temsil edildiği Konferans’a BM’ye üye ülkelerin devlet temsilcilerinin yanı sıra uluslararası kuruluş ve STK temsilcileri katılım sağlamıştır.

Aktif Yaşlanma İndeksi Toplantısı (17 Haziran 2019, Brüksel - Belçika)

Avrupa Ekonomi Komisyonu ve Avrupa Birliği tarafından organize edilen 17 Haziran 2019 tarihinde Brüksel’de

- İstihdam
- Topluma Katılım
- Bağımsız, Sağlıklı ve Güvenli Yaşam
- Aktif Yaşlanma İçin Kapasite ve Destekleyici Çevre başlıkları altında gerçekleştirilen Aktif Yaşlanma İndeksi toplantısına katılım sağlanmıştır.

Ulusal Etkinlikler

I. Yaşlılık Şûrası (20-22 Şubat 2019, Ankara)

Cumhurbaşkanlığı İkinci 100 Günlük Eylem Planında ‘aktif yaşlanma ve yaşlı hakları konusunda farkındalık oluşturmak amacıyla 2019 yılının "Yaşlı Yılı" ilan edilmesi ve uluslararası “Yaşlılık Şurasının” düzenlenmesi’ eylemine yer verilmiştir. Yaşlılık Şurasının Cumhurbaşkanlığı himayesinde Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü sorumluluğunda gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı himayelerinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından aktif yaşlanmanın desteklenmesi ve yaşlı haklarının güçlendirilmesi amacıyla 20-22 Şubat 2019 tarihleri arasında Ankara’da “I. Yaşlılık Şûrası” düzenlenmiştir. Şura kapsamında ayrıca ‘Köprü: Kuşaklararası Dayanışma Fotoğraf Yarışması’ düzenlenmiş ve bu yarışmanın ödülleri verilmiştir.

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın 2019 yılını Yaşlılar Yılı ilan ettiği “I. Yaşlılık Şûrası”nda Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası katılım ile ülke temsilcilerinin katılımıyla konuya ilişkin uluslararası farkındalığın ülkemiz aracılığı ile oluşturulması sağlanmıştır.

Ülkemizde ilk kez düzenlenen I. Yaşlılık Şurası’na dünyanın farklı ülkelerinden bakan, bakan yardımcısı, bilim insanı ve bürokrat düzeyinde 3000 kişilik bir katılım gerçekleşmiştir. Şura’da Makedonya, Bulgaristan, Slovenya, Bangladeş, Katar, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Türkmenistan Bakan düzeyinde temsil edilmiştir. Ayrıca Brezilya, Peru, Çin, Azerbaycan, Tunus, Kore’den yaşlılık alanında bilgi paylaşımında bulunan kişiler ile Birleşmiş Milletler ve OECD temsilcileri katılmıştır.

Yaşlı refahına ve yaşlılara yönelik politikalara yön vermek amacıyla gerçekleştirilen I. Yaşlılık Şurası kapsamında yurt dışından ve yurt içinden bilim insanları, uzmanlar, STK ve kamu temsilcilerinin katılımlarıyla oluşturulan komisyonlarda 222 üye çalışmış, 6 başlıkta 7 oturum düzenlenmiştir. Şura komisyon başlıkları şu şekildedir:

- Aktif Yaşlanma

- Sağlıklı Yaşam
- Toplumsal Hayata Katılım
- Bakım Ekonomisi
- Yaşlı Bakım Hizmetleri ve Yaşam Kalitesi
- Yaşlı Dostu Kentler ve Yerel Yönetimler
- Yaşlı Hakları
- Yaşlılık Ekonomisi

Engellilere Yönelik Gündüz Bakım Hizmet Standartları Geliştirme Çalıştayı (25-26 Mart 2019, Ankara)

Ülkemizde engellilere yönelik evde bakım ve gündüz bakım hizmetlerinin sunumunda görev alan kurum ve kuruluş temsilcileriyle (ilgili Genel Müdürlükler, SGK, İŞKUR, Sağlık Bakanlığı, Dünya Sağlık Örgütü, STK) işbirliğini geliştirmek ve hizmet sunumunun standartlarını belirleyerek sürece ivme kazandırmak amacıyla, 25 - 26 Mart 2019 tarihlerinde 75.Yıl Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi'nde Engellilere Yönelik Gündüz Bakım Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması çalıştayı gerçekleştirilmiştir.

Yaşlılara Yönelik Gündüz Bakım Hizmet Standartları Geliştirme Çalıştayı (28-29 Mart 2019, Ankara)

Ülkemizde yaşlılara yönelik evde bakım ve gündüz bakım hizmetlerinin sunumunda görev alan kurum ve kuruluş temsilcileriyle işbirliğini geliştirmek ve hizmet sunumunun standartlarını belirleyerek sürece ivme kazandırmak amacıyla, 28-29 Mart 2019 tarihleri arasında Ankara Seyranbağları Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinde 'Yaşlılara Yönelik Gündüz Bakım Hizmet Standartları Geliştirme Çalıştayı' gerçekleştirilmiştir.

Türkiye Destekli İstihdam Uygulamaları Paylaşım Toplantısı (25 Nisan 2019, Ankara)

Engelli istihdamında başarı sağlayan modellerden birisi olan Destekli İstihdam Modeli ülkemizde çeşitli kamu kurumları sivil toplum kuruluşları ve özel girişimler tarafından projeler yoluyla hayata geçirilmektedir. Bu kapsamda tecrübe paylaşımını amaçlayan Türkiye Destekli İstihdam Uygulamaları Paylaşım toplantısı 25 Nisan 2019 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların görüş, deneyim ve önerilerinin de alındığı toplantıda Destekli İstihdamın engelli istihdamını artırma yolunda oldukça önemli bir model olduğu üzerinde durulmuştur.

Türkiye 60 Yaş Ve Üstü Yetişkin Gençler Bocce Ligi

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Aktif Yaşlanma Politikasıyla 2019 yılı faaliyet programında anılan ve ilk kez bu sene yaşlarımızın yanı sıra Gazilerimizin de Şampiyonaya dâhil edildiği **Türkiye 60 Yaş ve Üstü Yetişkin Gençler Bocce Ligi"** müsabakaları 29 Nisan 2019 günü Çubuk Abidin Yılmaz Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkez Müdürlüğünde başlamıştır.

Ücretsiz Seyahat Hakkı Ve Gelir Desteği Ödemeleri Çalıştayı (23 Mayıs 2019, Ankara)

23 Mayıs 2019 tarihinde ücretsiz seyahat uygulamasında yaşanan sorunlar ve ücretsiz seyahat kapsamı konulu bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantıya; engelli, yaşlı, özel halk otobüsü dernekleri ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları katılmış, yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri karşılıklı olarak tespit edilmiştir.

Toplantıda engelli, yaşlı, şehit yakını ve gazilere tanınan ve 2014 yılında kapsamı daha çok genişletilen ücretsiz seyahat hakkında yaşanan sorunlar ile ücretsiz seyahat kapsamında yapılacak gelir desteği ödemeleri kapsamlı şekilde değerlendirilmiştir.

Engellilerde Ve Yaşlılarda Dijital Dönüşüm Sempozyumu (19 Haziran 2019, Ankara)

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Sağlık Bilişim ve Teknoloji Derneği tarafından, engelliler ve yaşlılar için dijital dönüşüm ve teknolojik uygulamalar ile alana yönelik stratejik konuların ele alındığı “Engellilerde ve Yaşlılarda Dijital Dönüşüm Sempozyumu” 19 Haziran 2019 tarihinde Saray Engelsiz Yaşam Merkezinde gerçekleştirilmiştir.

Gündüz Bakım Rehabilitasyon Merkezlerinde Mesleki Eğitim Hizmet Modelinin Geliştirilmesi Toplantısı (19 Haziran 2019, Sakarya)

Gündüz Bakım Rehabilitasyon Merkezlerinde Mesleki Eğitim Hizmet Modelinin Geliştirilmesi amacıyla modelleme çalışmaları sürdürülmektedir. Bu kapsamda ilk ziyaret Sakarya ilinde gerçekleştirilmiş olup bir diğeri Adana ilinde yapılacaktır.

Sivil Toplum Kuruluşları Tematik Buluşma Toplantıları

Genel Müdürlüğümüz tarafından farklı ihtiyaçları bulunan engel grupları için sorun ve ihtiyaç analizi kapsamında STK Buluşmaları adıyla toplantılar yapılması planlanmıştır. Bu toplantıların amacı belirli engel gruplarına yönelik faaliyet göstermekte olan STK’ların engelli birey ve ailelerinin yaşadıkları sorun ve çözüm önerilerini istişare ederek bu sorunlara çözüm üretecek hizmet sunucularıyla aynı platformda bir araya gelmelerini sağlamaktır. Bu kapsamda Serebral Palsi ve Duchenne Musküler Distrofi konulu iki toplantı gerçekleştirilmiştir.

Serebral Palsi

“STK Buluşmaları” kapsamındaki toplantıların ilki “Serebral Palsi” gündemiyle sivil toplum kuruluşlarının, ilgili kurum temsilcilerinin ve uzmanların katılımıyla 29 Mayıs 2019 tarihinde düzenlenmiştir.

Duchenne Musküler Distrofi

16 Temmuz 2019 tarihinde Duchenne Musküler Distrofi (DMD) hastalarının güncel klinik çalışmalarla birlikte DMD'ndeki potansiyel tedavi yöntemleri ve karşılaşılan sorunların masaya yatırıldığı toplantı düzenlenmiştir.

Ruhsal Engelli Bireyler İçin Sosyal İçerme Projesi Eğitim Toplantıları (27-28 Haziran 2019, Ankara)

Bakanlığımız, Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü koordinesinde başlatılan Engelli Bireyler İçin Sosyal İçerme projesi hayata geçirilmiştir. Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sağlık Bakanlığının birlikte yürüttüğü Ruhsal Engelli Bireyler İçin Yıllık Eğitim Toplantısı 27-28 Haziran Tarihleri Arasında Ankara’da gerçekleştirildi.

Erişilebilirlik Eğitimleri Ve Bilgilendirme Toplantıları

Erişilebilirlik Destek Projesi Değerlendirme Çalıştayı

25-26 Haziran 2019 tarihlerinde Genel Müdürlüğümüz ve Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü işbirliğinde yürütülen “2016 Yılı Erişilebilirlik Destek Projesi (ERDEP 2016) yürütücü komisyon ve denetleme komisyonları üyelerine yönelik erişilebilirlik eğitimi verilmiştir.

Yaşlılar İçin Erişilebilirlik İhtiyaçları Çalıştayı

Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formları Revizyonu kapsamında 21 Şubat 2019 tarihinde Yaşlıların Erişilebilirlik İhtiyaçlarını belirlemek amacıyla Üniversiteler, Kamu kurum ve kuruluşları, Belediyeler ve ilgili Bakanlık temsilcilerinin katılımıyla “Yaşlılar İçin Erişilebilirlik İhtiyaçları Çalıştayı” düzenlenmiştir.

13 farklı kamu kurum ve kuruluşu bünyesinde görev yapan idari ve teknik personele yönelik erişilebilirlik eğitimleri verilmiştir.

81 İlde Otizm Spektrum Bozukluğuna Yönelik Farkındalığın Arttırılması

“2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü ve Nisan Farkındalık Ayı” süresince Genel Müdürlüğümüz, İl Müdürlüklerimiz ve diğer sorumlu kurumlarla “Otizm Spektrum Bozukluğuna Yönelik Farkındalığın Arttırılması”na yönelik geniş kapsamlı bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Söz konusu çalışmada; 81 ilde gerçekleştirilmek üzere kampanya faaliyetlerinin belirlenmesi, kampanya görsellerinin çalışılması, kampanya görsellerinin basımı ve dağıtımı ile işbirliği faaliyetlerinin yürütülmesi hayata geçirilmiştir.

“2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü”, “Otizmin Farkındayız Çözümde Bir Aradayız”, “Fark Et Kabul Et Bizimle Yürü” sloganlarının yer aldığı görsel materyaller (afişler, pankartlar) billboardlara, kamu binalarına, tren garı, otobüs terminali, otobüs ve tramvaylara asılmış; Amerikan servisleri ise çeşitli restoran, lokanta ve kafelere dağıtılmıştır.

Kent merkezlerindeki dev ekranlarda otizm spektrum bozukluğu ile ilgili hazırlanan görseller yayımlanmıştır. Konser alanlarında, AVM’lerde, LED ekranlarda otizm konulu kısa filmlere, sloganlara yer verilmiş ve video gösterileri yapılmıştır.

81 ilimizde kamu binaları başta olmak üzere tarihi binalar (Valilik, il müdürlüklerimiz, sosyal hizmet merkezleri, belediye hizmet binaları, il sağlık müdürlükleri, il milli eğitim müdürlükleri vb.) mavi ışıkla aydınlatılmıştır.

İllerimizde kamu ve sivil toplum kuruluşları işbirliğinde halkın katılımıyla şehir merkezlerinde farkındalık yürüyüşleri düzenlenmiş, yürüyüşün ardından basın açıklaması yapılmış ve mavi balonlar gökyüzüne bırakılmıştır.

Yerel TV ve basında “2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü” ve otizm konusunda haberler yapılmış, radyo ve TV programlarına il müdürlüğü personelimiz konuşmacı olarak katılım sağlamıştır.

II.5. SOSYAL YARDIMLAR

Kamu hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve kamu kaynaklarının kullanımında etkinlik sağlanması amacıyla yürütülen faaliyetlerimizden gerçekleştirmeler aşağıda yer almaktadır:

- Düzenli sosyal yardımlardan faydalanan ihtiyaç sahibi haneler için Mart 2019’da 43 üncü yardım programımız olan elektrik tüketim desteği programı başlatılmıştır. Program kapsamında Bakanlığımızca düzenli sosyal yardımlardan faydalanan hanelere asgari ihtiyaçlarını karşılamak üzere hanede yaşayan kişi sayısına göre aylık 150 kilovat saate kadar Elektrik

Tüketim Desteği sağlamaya başlanmıştır. Yardım programı kapsamında Haziran ayı sonu itibarıyla 946.652 haneye 158.337.127 TL tutarında destek ödemesi yapılmıştır.

• Yabancılara Yönelik Sosyal Uyum Yardım (SUY) Programının finansmanı Avrupa Birliği Sivil Koruma ve İnsani Yardım Ofisi (ECHO) tarafından sağlanan fon ile karşılanmaktadır. Bu kapsamda geçici barınma merkezleri dışında ikamet eden ve muhtaçlık, hanede sosyal güvence olmaması ve demografik kriterlerden en az birine uyması şartlarını sağlayan 99 ile başlayan kimlik numarasına sahip Suriyeliler ve diğer tüm yabancılar faydalanabilmektedir.

✓ Aylık nakdi yardım tutarı kişi başı 120 TL olan yardım programından 2019 Haziran ayı itibarıyla 1.646.888 kişi faydalanmaktadır.

• Yabancılara Yönelik Şartlı Eğitim Yardımı (ŞEY) Programının finansmanı Avrupa Birliği Sivil Koruma ve İnsani Yardım Ofisi (ECHO) tarafından sağlanan fon ile karşılanmaktadır. Program kapsamında E-Okulda kayıtlı yabancı öğrencilere,

- ✓ İlköğretime devam eden Erkek çocuklara 35 TL
- ✓ İlköğretime devam eden Kız çocuklarına 40 TL
- ✓ Ortaöğretime devam eden Erkek çocuklara 50 TL,
- ✓ Ortaöğretime devam eden Kız çocuklarına 60 TL ödeme yapılmaktadır.
- ✓ Bunun yanında her dönem başında Program kapsamındaki her öğrenciye 100'er TL tek seferlik nakdi yardım yapılması planlanmaktadır. 2019 yılında Haziran ayı sonuna kadar **399.024** kişi için 131.306.770 TL ödeme yapılmıştır. Yardım başlangıcından itibaren ise toplam 339.221.840 TL ödeme yapılmıştır.

• Sosyal yardım-istihdam bağlantısı kapsamında yürütülen faaliyetlere ve sosyal yardım yararlanıcılarının çalışabilirlik durumlarına ilişkin araştırma raporu hazırlanmıştır.

• Bakanlığımızın yürüttüğü Sosyal Yardım faaliyetleri ve bu faaliyetlere ilişkin gerçekleştirmeleri ise şunlardır:

• Doğum Yardımı mevzuat çalışmaları tamamlanarak başvurular alınmaya başlanmış olup 2019 ilk altı ay itibarıyla **526.701** haneye toplamda **240.462.305 TL** kaynak aktarılmıştır.

• Muhtaç Asker Çocuğu yardımı kapsamında 2019 ilk altı ay itibarıyla 7.779 kişiye toplamda 3.155.900 TL kaynak aktarılmıştır.

• Öksüz ve Yetim Yardımı kapsamında 2019 ilk altı ay itibarıyla kişiye **53.038** toplamda **27.915.700 TL** kaynak aktarılmıştır.

• Dünya'da, ülkemizle beraber 20'yi aşkın ülkede uygulanmakta olan **Şartlı Nakit Transferi (ŞNT)** ile yoksulluk riski altındaki ailelerin çocuklarını düzenli okula göndermeleri hedeflenerek **2.300.868** fayda sahibine **369.932.025 TL** kaynak aktarılmıştır.

• Yoksulluk riski altındaki ailelerin çocuklarının temel sağlık hizmetlerinden düzenli olarak faydalanmaları Şartlı Sağlık Yardımları ile sağlanmış olup bu kapsamda ise **1.019.833** çocuk için aktarılan kaynak **189.394.595 TL**'dir.

• Gebelerin düzenli sağlık kontrollerini yaptırmaları ve doğumlarını sağlık kurumlarında yapmaları için verilen Şartlı gebelik yardımları ile **63.487** kadına **8.472.145 TL** lik ödeme yapılmıştır.

• 29.12.2011 tarih ve 2011/8 sayılı Fon Kurulu kararı ile 2012 Şubat ayı itibarıyla başlatılan **Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Düzenli Nakdi Yardım** Programı çerçevesinde muhtaç durumdaki eşi vefat etmiş kadınlara şartları devam ettiği süre içerisinde aylık **275 TL** olmak üzere 2 aylık periyotlarla **550 TL** düzenli yardım yapılarak Ocak- Haziran 2019 döneminde **159.313** kişiye **208.099.375 TL** kaynak aktarılmıştır.

• 2013 yılı Mart ayı itibarıyla başlatılan **Muhtaç Asker Ailelerine Yönelik Yardım** programı ile vatani görevini yerine getirmekte olan askerlerimizin, sosyal güvencesi olmayan ve ihtiyaç sahibi ailelerinden **63.927** hak sahibine **77.964.700 TL** ödeme gerçekleştirilmiştir.

• Genel Müdürlüğümüz (SYGM) ile T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) işbirliğinde yürütülen “**Sosyal Konut Projesi**” kapsamında muhtaç vatandaşlarımızın en temel ve zaruri ihtiyaçlarından biri olan barınma ihtiyacının karşılanması için 2019 yılı Haziran sonu itibarıyla teslim edilmiş ve teslim aşamasında olan konut sayısı **33.274’dür**.

• **2022 Sayılı “65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun”** gereğince; herhangi bir Sosyal Güvenlik Kurumundan bir gelir veya aylık hakkından faydalanmayan ve hane içinde kişi başına düşen geliri, 16 yaşından büyükler için belirlenmiş olan asgari ücretin aylık net tutarının 1/3’ünden az olan Türk Vatandaşlarından, 18 yaşından büyük engelliler ve Kanunen bakmakla yükümlü olduğu 18 yaşını tamamlamamış engelli yakını bulunan kimselere (engelli olan yakınına fiilen bakmak şartı ile) ve aylık bağlanmaktadır. ‘26.04.2016 tarih ve 29695 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6704 sayılı “65 yaşını doldurmuş muhtaç, güçsüz ve kimsesiz türk vatandaşlarına aylık bağlanması hakkında kanun ile bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılmasına dair kanun” ile 65 yaş üstü kendisine ve eşine ait her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle, kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı asgari ücretin aylık net tutarının 1/3’ünden az olan vatandaşlara aylık bağlanmaktadır.

Bu dönemde **1.439.260 hak sahibine** 2022 Yaşlılık ve Engelli Maaşı olarak toplam aktarılan kaynak **4.891.936.414 TL**’dir.

• Ramazan ve Kurban bayramları öncesinde Fondan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına bir periyodik pay tutarında kaynak gönderilmesi suretiyle yürütülen **Gıda Yardımları** ile **1.902.924** fayda sahibine **131.572.848 TL** yardım yapılmıştır.

• 2828 sayılı Kanunun EK-7 inci maddesi kapsamında **Engellilerin Evde Bakımı** için ödenen yardım kapsamında **515.749** engelli vatandaşımız için **3.858.682.899 TL** kaynak aktarılmıştır.

- Oturulamayacak derecede eski, bakımsız ve sağlıksız evlerde yaşayan muhtaç **12.374** haneye evlerinin bakım-onarımı, ev eşyası ve kirası için aynı veya nakdi olarak **32.832.351TL** tutarında **Barınma Yardımı** yapılmıştır.
- Aşevleri, Afet (acil durum), Terör Zararı Yardımı ve Diğer Sosyal ve Özel Amaçlı Yardımlar kapsamında **46.095** kişiye **204.041.101 TL** tutarında **Özel Amaçlı Yardım** yapılmıştır.
- **Giyim ve Diğer Aile Yardımları** ile yoksul hanelere giyim, kira gibi yardımlar yapılarak **3.173.482** fayda sahibine kişiye **379.193.570,89 TL** ödeme yapılmıştır.
- Vakıfların cari harcamaları ile **vatandaşlarımızın her türlü ihtiyaçlarının mahallinde karşılanması amacıyla** il/ilçe SYD Vakıflarına aktarılan miktar **837.476.319 TL**'dir.
- Yaşlı vatandaşlarımızın günlük bakım ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlayan "Vefa Projesi" ne ilişkin çalışmalara başlanılmıştır.

II.6. ŞEHİT YAKINLARI VE GAZİLER

Şehitlerimizin hatıralarının yaşatılması, şehit yakınları ile gazilerin her türlü mağduriyet ve mahrumiyetten korunması amacıyla; ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesini koordine etmek, şehit yakınları ile gazilere yönelik sosyal hizmet ve yardım faaliyetlerini yürütmek, bu alanla ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlama görevi Genel Müdürlüğümüze verilmiştir.

Yürütülen faaliyetler aşağıda belirtilmiştir.

18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi'nin 104. Yıldönümü Etkinlikleri

18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi'nin 104. Yıldönümü etkinlikleri kapsamında 81 İl Müdürlüğümüzde çeşitli etkinlikler yapılmıştır.

Kıbrıs Barış Harekâtı Milli Mücadele Madalyaları Tevcih Töreni

Kıbrıs Barış Harekâtı Milli Mücadele Madalyaları Tevcih Töreni'nde gazilerimize madalyaları takdim edilmiştir.

Şehit Yakınları ve Gazilere Yönelik Sosyal Hizmet Faaliyetleri

Şehit yakınları ve gazilere yönelik sosyal hizmet faaliyetleri, projeler ve çeşitli etkinlikler Bakanlığımız ve 81 İl Müdürlüğümüzce yerine getirilmektedir.

Ramazan ayında 81 İl Müdürlüğümüz aracılığıyla şehit yakınları ve gazilerimize yönelik iftar programları düzenlenmiştir.

Bakanlığımız ve 81 İl Müdürlüğümüz tarafından Ocak-Haziran döneminde 30.494 şehit yakını ve gazimiz ziyaret edilmiştir.

Şehit Yakını, Gazi ve Gazi Yakınlarının İstihdamı

Ocak-Haziran döneminde toplam 1.194 şehit yakını, gazi ve gazi yakınının kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilmeleri sağlanmıştır.

Şehit Yakını, Gazi ve Gazi Yakınlarına Ücretsiz Seyahat Kartı Basımı ve Dağıtım

Ocak-Haziran döneminde toplam 10.104 şehit yakını, gazi ve gazi yakınına ücretsiz seyahat kartı basılarak dağıtım yapılmıştır.

II.7. ÇALIŞMA HAYATI

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nün teknik işbirliği ile yürütülen "Çalışma Hayatında Sosyal Diyalogun Geliştirilmesi Projesi" 31 Ocak 2019 itibarıyla sona ermiş olup, projenin kapanış toplantısı ilgili tüm tarafların katılımı ile 17 Ocak 2019 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Söz konusu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmiştir.

Çalışma hayatında sosyal diyalogun geliştirilmesi amacıyla, Bakanlığımızın, ilgili kurumların ve sosyal tarafların kapasitesinin güçlendirilmesi, örgütlenme özgürlüğü, toplu sözleşme ve her düzeyde sosyal diyalog konularında toplumsal ve kurumsal farkındalığın artırılması, her düzeyde sosyal diyalog mekanizmalarının geliştirilmesi için faaliyetler yürütülmüştür.

Kamu Görevlileri Etik Kurulu

9 Ocak 2019 tarihinde Yerel Yönetim Politikaları Kurulu ile iş birliğinde, Cumhurbaşkanlığı'nda, Yerel Yönetimler Sempozyumu düzenlenmiştir. Kurulumuz personeli tarafından Ankara dışında verilen etik eğitimleri aşağıda yer almaktadır.

- 19-20 Mart 2019-TPAO Adıyaman Bölge Müdürlüğü
- 19 Nisan 2019- Zonguldak Belediye Başkanlığı
- 26 Nisan 2019- Türkiye İş Kurumu (Antalya)
- 3 Mayıs 2019- Kayseri Melikgazi Belediye Başkanlığı
- 15 Mayıs 2019- Antalya Muratpaşa Belediyesi
- 27 Mayıs 2019- Muğla Büyükşehir Belediyesi
- 2 Haziran 2019- İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü

Faaliyet ve Proje Bilgileri

Çalışma Meclisi

Sosyal diyalog mekanizmalarından, Çalışma Meclisinin on ikincisi tüm tarafların etkin katılımıyla Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) kuruluşunun 100. yıldönümü vesilesiyle "Daha Parlak Bir Gelecek İçin Çalışmak" gündemi ile 23 Mayıs'ta Ankara'da toplanmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle gerçekleştirilen Çalışma Meclisine sosyal tarafların yanı sıra uluslararası katılımcılar ve konuşmacılar da fikirleriyle katkı sağlamışlardır.

Mevsimlik Tarım İşçileri Projesi 2 (METİP 2)

Mevsimlik Tarım İşçileri Projesi kapsamında mevsimlik tarım işçiliğinin yoğun olarak yer aldığı Adana, Ankara, Bursa, Eskişehir, Konya, Manisa, Ordu, Giresun, Düzce, Sakarya ve Samsun olmak üzere toplam 11 ilde pilot ilde uygulanmaya başlamıştır.

Bakanlığımızca bu pilot illere mevsimlik tarım işçilerinin temel ihtiyaçlarını karşılayan, eğitim, sağlık ve sosyal faaliyetlere ilişkin imkân sunulan elektrik, su ve kanalizasyon alt ve üst yapısı bulunan geçici yerleşim alanları oluşturmak üzere ödenek tahsisi yapılmıştır.

Mevsimlik işçilerin tespiti ve kurumların koordinasyonuna öncelik verilerek Mevsimlik Tarım İşçileri Bilgi Sistemi (e-METİP) kurulmuş ve 81 il valiliğinin kullanımına açılmıştır.

Mevsimlik tarım işçilerine ait istatistiklere ilişkin İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı ile işbirliği toplantıları yapılmıştır.

Roman Vatandaşlarının İstihdamının Desteklenmesi Projesi

Roman vatandaşların çalışma hayatında karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri ile işgücü piyasasındaki Roman vatandaşlara yönelik algı konusunda araştırma yapılması; Roman vatandaşların istihdamına ilişkin sorunların belirleneceği ve önerilerin geliştirileceği çalıştaylar ve toplantılar düzenlenmesi, farkındalık artırma materyalleri ile kısa film hazırlanması ve ilgili sivil toplum kuruluşlarına yönelik eğitimler düzenlenmesi faaliyetlerinin gerçekleştirileceği projenin faaliyetleri için ön hazırlık çalışmaları yapılmaktadır.

Dezavantajlı Kişilerin İstihdamının ve Sosyal İçermesinin İyileştirilmesi Projesi

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) tarafından fonlanan proje Ocak 2016 - Eylül 2017 tarihleri arasında yürütülmüştür. Projenin hibe programı kapsamında, toplam 48 ilde 137 projeye 23 milyon Euro tutarında hibe desteği sağlanmıştır. Ayrıca proje çerçevesinde, sivil toplum kuruluşlarının kurumsal kapasitelerini geliştirmek amacıyla proje yazma, uygulama ve sosyal içerme konularına yönelik çeşitli eğitimler ile Bakanlığımızın ve ilgili kurum/kuruluşların dezavantajlı gruplara ilişkin politika geliştirmesine katkı sağlamak amacıyla engelli, eski hükümlü ve çalışan çocukların ailelerine yönelik sosyal içerme haritaları ve işgücü eğilimleri araştırması gerçekleştirilmiştir. 2017 yılının Eylül ayında Projenin kapanış toplantısı yapılmıştır.

Yerel Yönetimlerde Etik Projesi (Kamu Görevlileri Etik Kurulu)

Kamu Görevlileri Etik Kurulu tarafından AB ortaklığında yürütülmekte olan “Yerel Yönetimlerde Etik Projesi” kapsamında;

- 24 Nisan 2019 tarihinde Yerel Yönetimlerde Etik Projesi Açılış Konferansı düzenlenmiştir.
- 30 Mayıs 2019 tarihinde Etik Platformu’nun dokuzuncu toplantısı düzenlenmiştir.

Giyim ve Tekstil Sektöründeki KOBİ’lerde Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi Projesi

Adil Çalışma Derneği (Fair Labor Association – FLA), Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, küresel giyim markaları, sendikalar ve işveren örgütlenmelerinden oluşan çok paydaşlı bir iş birliği girişimi olan proje süresince, bilgilendirme ve kapasite geliştirme etkinlikleri düzenlenecek, karşılaşılan vakaların iyileştirilmesi sağlanacaktır.

Proje aktivitelerinin arasında tedarik zincirlerinin haritalanması, iş profillerinin çıkartılması gibi aktivitelerin yanı sıra; farkındalık oluşturma ve kapasite geliştirme, kamu hizmetlerine yönlendirme, işçilerden geri bildirim toplanması ve şikâyet mekanizmalarının kurulması yer almaktadır.

Çocuk İşçiliği ile Mücadele Birimlerinin Kurulması

Cumhurbaşkanlığı İkinci 100 Günlük İcraat Programı ve Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı (2017-2023) Eylem Planı hedefleri kapsamında çocuk işçiliğiyle mücadele alanındaki faaliyetlerimizi daha etkin hale getirmek ve merkezi düzeyde üretilen politikaların yerel düzeydeki uygulanabilirliğini ve izlenebilirliğini artırmak adına; 2019 yılı Ocak ayında Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinde Sosyal Güvenlik Kurumu ile Aile, Çalışma ve Hizmetler İl Müdürlükleri personellerinin de yer aldığı şekilde toplam 568 personel ile Çocuk İşçiliği ile Mücadele Birimleri kurulmuştur.

Söz konusu Birimlerin çalışmalarına kılavuzluk etmek üzere hazırlanan “Çocuk İşçiliği ile Mücadele Rehberi” ile Birimler tarafından gerçekleştirilecek çalışmaların aylık olarak işleneceği “Çocuk İşçiliği ile Mücadele Birimleri Aylık İzleme Formu” hazırlanmış ve resmi yazı ile İl Müdürlüklerine iletilmiştir. Birimler tarafından gerçekleştirilen tüm çalışmalar, “Çocuk İşçiliği ile Mücadele Birimleri İzleme Formu”na aylık olarak işlenerek Bakanlığımıza iletilmektedir.

Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı 3. İzleme ve Değerlendirme Kurulu Toplantısı

Bakanlığımızca yürütülmekte olan Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı (2017-2023)’nın 3. İzleme ve Değerlendirme Kurulu Toplantısı ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sosyal taraflar, meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör firmalarının katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Toplantıda, kurum/kuruluşların mevcut tedbir maddeleri ile yeni tedbir önerilerine ilişkin görüş ve değerlendirmeleri sonucunda Eylem Planı revize edilmiş olup Planda son durumda toplam 103 tedbir maddesi yer almaktadır.

12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliği ile Mücadele Günü

Ankara/ Polatlı Sarıoba METİP Alanı Çalışma Ziyareti

12 Haziran 2019’da Dünya Çocuk İşçiliği ile Mücadele Günü kapsamında çocuk işçiliği sorununa dikkat çekmek ve toplumsal farkındalığı artırmak amacıyla Bakanlığımız tarafından ilgili kurum ve kuruluş temsilcilerinin katılımlarıyla Ankara’ya gelen mevsimlik tarım işçisi ailelerin konakladığı Polatlı Sarıoba METİP yerleşkesine çalışma ziyareti gerçekleştirilerek mevsimlik tarım işçisi aileler ve çocuklarına yönelik bilgi paylaşımı, farkındalık çalışmaları ve sosyal etkinlikler düzenlenmiştir.

Ankara/ Atakule Sergi Faaliyeti

Bakanlığımız ve ILO Türkiye Ofisi işbirliğinde 13-14 Haziran 2019 tarihinde Atakule’de, çocuk işçiliği sorununa dikkat çekmek ve toplumsal farkındalığı artırmak amacıyla ILO’nun kuruluşunun 100. Yılı çerçevesinde Çocuk İşçiliği ile Mücadele Sergisi düzenlenmiştir. Söz konusu sergide çocuk işçiliği temalı resimler yer almış ve kurulan stantlarda çocuk işçiliği ile mücadeleye ilişkin yayın ve dokümanlara yer verilmiştir.

Afiş/Broşür

Çocuk işçiliğiyle mücadele alanındaki faaliyetlerimizi daha etkin hale getirmek ve merkezi düzeyde üretilen politikaların yerel düzeydeki uygulanabilirliğini ve izlenebilirliğini artırmak amacıyla 81 ilde oluşturulan Çocuk İşçiliği ile Mücadele Birimlerine 12 Haziran Çocuk işçiliği ile Mücadele Günü için hazırlanan afiş ve broşürler gönderilmiş olup Birimlerin konuya gerekli hassasiyeti göstererek ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte faaliyetler planlaması sağlanmıştır.

Cinsiyet Eşitliği Odağında Geleceğin İnsana Yakışır İşleri Yaklaşımının Desteklenmesi Operasyonu

Cinsiyet eşitliği odağında ve geleceğin iyi işleri yaklaşımında istihdam, istihdam edilebilirlik ve girişimciliğin desteklenmesi ile Bakanlığımızın politika yapma ve uygulama kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla Genel Müdürlüğümüzce IPA 2 (Katılım Öncesi Yardım Aracı) “İstihdam, Eğitim ve Sosyal Politika Sektörel Operasyonel Programı 2014-2020 (EESP SOP)” çerçevesinde bir proje teklifi geliştirilmiş olup söz konusu teklifin Operasyon Tanımlama Belgesi AB Türkiye Delegasyonu tarafından onaylanmıştır.

Operasyon, cinsiyet eşitliği ve geleceğin insana yakışır işleri anlayışı çerçevesinde geliştirilen hibe bileşeni ile eğitim, araştırma vb. faaliyetler yoluyla Bakanlığımızın kurumsal kapasitesinin artırılması amacıyla hazırlanan hizmet bileşeninden oluşmaktadır.

Türkiye’deki Mevsimlik Fındık Tarımında En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Sona Erdirilmesine Yönelik Kapsamlı Model Projesi

Çalışma Genel Müdürlüğü ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Türkiye Ofisi işbirliğinde 2012-2015 yılları arasında Ordu ilinde başlatılan, 2015-2018 döneminde Ordu ilinin yanı sıra Düzce, Sakarya ve Şanlıurfa illerine yaygınlaştırılan “Türkiye’deki Mevsimlik Fındık Tarımında En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Sona Erdirilmesine Yönelik Kapsamlı Model Projesi” 2020 yılına kadar uzatılmıştır.

Proje kapsamında, mevsimlik fındık hasadında en kötü biçimlerdeki çocuk işçiliğinin sona erdirilmesine ilişkin faaliyetlerin planlanması, yönetilmesi, koordine edilmesi, izlenmesi, uygulanmasına yönelik ulusal ve yerel kurumların kapasitelerinin geliştirilmesi, mevsimlik fındık tarımında çalışan veya çalışma riski bulunan çocukların doğrudan müdahale ile işten çekilmesi veya işe girişlerinin önlenmesi ile ulusal ve yerel paydaşların, hasat sürecinin tüm aktörlerinin, kamuoyunun ve medyanın farkındalığının artırılmasına yönelik faaliyetler yürütülmektedir.

Bahsi geçen 4 ildeki proje çalışmaları kapsamında tarım araçları, bahçe sahipleri, aileler ve öğretmenlere çocuk işçiliğiyle mücadeleyle ilişkin danışmanlık hizmeti ve eğitimler verilmiş olup çocuklara yönelik sosyal ve telafi eğitimlerini içeren yaz okulu faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Çocuk Hakları Projesi

IPA 2 (Katılım Öncesi Yardım Aracı) 2014/2020 Türkiye’de Temel Hak Reformlarının Desteklenmesi kapsamında Türkiye’deki Çocuk Haklarının Desteklenmesi faaliyeti Bakanlığımız Çalışma Genel Müdürlüğü ile Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü işbirliğinde yürütülecek olup faaliyetin amacı, Ulusal Çocuk Hakları Stratejisi ve Eylem Planı, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi ve Çocuk Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Hakkında Avrupa Birliği Kılavuzuna uygun olarak Türkiye’de çocuk yararına bütünsel haklara dayalı politikaların uygulanmasında Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nı destekleyerek, çocuklar için sosyal hizmet standartlarını iyileştirmek ve çocuk işçiliği ile mücadele etmektir.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı İstihdam Politikalarının Desteklenmesi Projesi

Türkiye’de kadınlar için daha çok ve daha iyi işler geliştirilmesi amacıyla Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ile İsveç Kalkınma Ajansı (SIDA) arasında ilk fazı 2013-2018 döneminde uygulayarak tamamlanan ve ikinci fazı 2019-2022 döneminde uygulanacak olan çalışmalara ilişkin yeni dönem işbirliği anlaşması imzalanmıştır. Söz konusu işbirliği anlaşması, yaklaşık 30 milyon İsveç Kronu bütçeye sahip olup ILO tarafından oluşturulan “Çalışma Yaşamında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği” portföyü kapsamında yürütülecek program ve projeleri kapsamaktadır.

Bu kapsamda, ILO tarafından İŞKUR, Çalışma Genel Müdürlüğü, sosyal taraflar, özel sektör işletmeleri ve çeşitli sivil toplum kuruluşları ile çalışmalar yürütülecektir.

“Çalışma Yaşamında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği” portföyü kapsamında ILO ile Çalışma Genel Müdürlüğü işbirliğinde geliştirilen proje içerisinde, 2019-2022 döneminde cinsiyete duyarlı istihdam politikaları üretmek adına Bakanlığımızın kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi, kadınların insana yakışır işlerde çalışmaları ve işgücü piyasasında cinsiyet eşitliğinin sağlanması amacıyla eğitim programları ve materyaller oluşturulması, kadın istihdamının kolaylaştırılması için çalışma mevzuatına son dönemde getirilen düzenlemelerin etki analizlerinin yapılması, Bakanlığımızın kadın

istihdamı ve cinsiyet eşitliği alanında yürüteceği çalışmalara yol haritası oluşturmak amacıyla yönelik faaliyetleri yer almaktadır.

Çocuk İşçiliği ile Mücadelede Bakanlığımız ve Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) İşbirliği Çalışması

Ülkemizin çocuk işçiliği ile olan mücadelesinin kararlılıkla sürdürülmesi ve Bakanlığımız koordinasyonunda uygulanan Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı (2017-2023)'nin etkinliğinin artırılması amaçlarına hizmet etmek amacıyla Bakanlığımız (Çalışma Genel Müdürlüğü (ÇGM)) ve Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) işbirliğinde 2019-2020 döneminde uygulanmak üzere işbirliği çalışmasına ilişkin teknik çalışmalarımız tamamlanmıştır.

Yapılacak olan çalışma kapsamında; farkındalık artırma ve kurumsal kapasite geliştirme faaliyetleri ile çocuklara birebir temas eden doğrudan destek faaliyetlerinin yer alması planlanmakta olup faaliyetlerin uygulanma sürecinde kamu kurum ve kuruluşları, sosyal taraflar, meslek kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirlikleri yapılacaktır.

Çocuk İşçiliği ile Mücadelede Fındık Tedarik Firmaları ile İşbirliği Çalışmaları

Bakanlığımız ve fındık tedarik firmaları işbirliği ile Mardin, Diyarbakır, Sakarya, Düzce Giresun, Ordu, Sakarya, Zonguldak, Şanlıurfa illerinde fındık bahçelerinde çalışan mevsimlik tarım işçileri, dezavantajlı durumda bulunan kadınlar ve çocukları ile tarım iş araçlarının kayıtlı istihdam ve eğitim yoluyla çocuk işçiliği ile mücadele konusunda farkındalığının artırılması çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

"Pamuk Sektöründe Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi-Şanlıurfa'da Pamuk Arazilerinde İnsana Yakışır İş Koşullarına Doğru" Projesi Kapanış Toplantısı

13 Şubat 2019 tarihinde Şanlıurfa'da, Bakanlığımız desteğinde sivil toplum kuruluşları ve özel sektör işbirliğinde yürütülen "Pamuk Sektöründe Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi" Projesi Kapanış Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu Toplantıya, valilik, il müdürlükleri, meslek kuruluşları, sosyal taraflar, uluslararası kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve özel sektör firma temsilcileri katılım sağlamışlardır. Toplantıda, proje kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlere dair bilgilendirme ve Şanlıurfa'da pamuk arazilerinde insana yakışır iş koşullarına ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır.

Hizmet Uygulama Modeli Projesi

Bakanlığımız desteği ile UNICEF Türkiye Ofisi tarafından Ocak 2017'den beri sürdürülen Çocuk İşçiliği ile Mücadele Programı, çocuk işçiliği ile mücadele için ilgili tüm aktörlerin harekete geçirilmesi ve kanıta dayalı politikaların ve uygulamaların güçlendirilmesini amaçlamaktadır.

Program kapsamında mevsimlik gezici geçici tarım işçiliğinin yoğun olduğu iller arasında yer alan Adana, Ankara, Bursa, Eskişehir, Konya ve Manisa'da mevsimlik gezici tarım işçiliği yapan haneler ve çocuklarına yönelik olarak yürütülen "Hizmet Uygulama Modeli Projesi" çerçevesinde, 81 il Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinde kurulan Çocuk İşçiliği ile Mücadele Birimlerine mevsimlik gezici geçici tarım işçisi aileler ve çocuklarına yönelik olarak uygulama planı hazırlama ve uygulamaları izleme konusunda kapasite güçlendirme konusunda destek verilmektedir.

Proje çerçevesinde yürütülecek faaliyetleri ve hedefleri paylaşmak üzere 21 Mart 2019 tarihinde Ankara'da başlangıç toplantı düzenlenmiştir.

Ayrıca Proje kapsamında yer alan illere ziyaretler gerçekleştirilerek Çocuk İşçiliği ile Mücadele Birimi personellerine eğitimler verilmiştir.

II.8. ULUSLARARASI İŞGÜCÜ

Bakanlığımız uluslararası işgücüne ilişkin politikaların belirlenmesi, uygulanması, izlenmesi ile yabancılara verilecek çalışma izni ve çalışma izni muafiyetlerine dair iş ve işlemlerden sorumludur.

AB fonlarının yanı sıra çeşitli ülkelerin desteği ile birçok projenin yürütümünü de üstlenmektedir. Söz konusu projelerin finansmanı doğrudan AB veya ülkelerin kendileri tarafından karşılandığı için ülkemiz bütçesine mali bir yükümlülük getirmemektedir.

Diğer yandan, AB'nin IPA fonları bağlamında uygulanması planlanan "İşgücü Göçü Yönetimi Politika Yapma Kapasitesinin Güçlendirilmesi" projesi, 2019 yılında uygulanmaya başlaması öngörülmüştür. Bununla birlikte, AB'nin proje uygulamalarının uzun sürmesi nedeniyle, söz konusu projenin başlangıcı ertelenmiş ve 2020 yılında uygulanmaya konulması hedeflenmiştir. Bu tür IPA projelerinde ise projenin tutarının % 15'i kadar ulusal bütçeden pay ayrılması gerektiği tarafımıza bildirilmiştir. Bu nedenle, 2019 yılı bütçesinde bulunan ulusal katkı payı, 2020 yılından itibaren kullanılmaya başlanacaktır.

Aşağıda ayrıntıları belirtilen projelerin finansmanı kapsamında ülkemiz bütçesinden bir kaynak ayrılmamaktadır:

Türkiye'de Göç Politikalarının Desteklenmesi (MIND)

Projenin Adı: Türkiye'de Göç Politikalarının Desteklenmesi (MIND)

Projenin Başlangıcı: 14 Eylül 2017

Projenin Süresi: 24 ay

Projenin Uygulayıcısı: AB Fonu kapsamında ICMPD tarafından yürütülmektedir.

Projenin Ortakları: Göç İdaresi Genel Müdürlüğü

Projenin Maliyeti: 1.5 milyon Avro

Projenin Hedefi:

- AB üyesi ülkeler ile diğer ülkelerdeki göç politikasının iyi örneklerini dikkate alarak, kapsamlı ve sürdürülebilir bir göç politikası oluşturulmasına destek olmak
- Göç politikasının geliştirilmesinde ve uygulanmasında Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün kurumsal kapasitesinin ve kurumsal işbirliğinin geliştirilmesi
- Göç politikasının izlenmesinde Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün kurumsal kapasitesinin ve kurumsal işbirliğinin geliştirilmesi
- Türkiye'de göç politikaları konusunda farkındalığın ve kurumların geliştirilmesi

Projenin Bileşenleri ve Projenin Ana Faaliyetleri:

- Göç politikası konusunda Avrupa ülke örneklerinin analitik incelenmesi
- Kanıta dayalı göç politikasının geliştirilmesi için kapasitenin güçlendirilmesi
- Göç politikası konusunda izleme ve değerlendirme sistemine yönelik olarak kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ve kurumlar arası işbirliğinin güçlendirilmesi
- Türkiye'de göç politikaları konusunda farkındalığın ve kurumların geliştirilmesi
- Uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi

Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler ve Ev Sahibi Topluluklardaki Türk Vatandaşları İçin İstihdam Desteği Projesi

Projenin Adı: Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler ve Ev Sahibi Topluluklardaki Türk Vatandaşları İçin İstihdam Desteği Projesi

Projenin Başlangıcı: Hibe Anlaşması 21/12/2017 tarihinde Dünya Bankası ile Bakanlığımız arasında imzalanmış ve proje başlamıştır.

Projenin Süresi: 24 ay

Projenin Uygulayıcısı: FRIT kapsamında AB fonlanması yoluyla Dünya Bankası önderliğinde yürütülmektedir.

Projenin Ortakları: Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler -Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü (İŞKUR)

Projenin Maliyeti: 50 milyon Avro (Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü için 1.2 milyon Euro)

Projenin Hedefi: Türkiye’de bulunan Suriyelilerin işgücü piyasasına uyumu amacıyla mesleki eğitim verilmesi ve Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğünün yetkisinde olan yabancıların çalışma izinleri başvuru değerlendirme sisteminin güçlendirilmesi.

Projenin Bileşenleri ve Ana Faaliyetleri:

Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü açısından;

- Projenin uygulanmasında ve izlenmesinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nı desteklemek için teknik yardım sağlanması, gerekli eğitimlerin verilmesi ve işletme maliyetlerinin karşılanması.
- AÇSHB Proje Uygulama Biriminin (Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı-PUB) kurulmasına destek sağlayarak, çalışma izni başvurularının işleme konulmasına yönelik sistemler de dâhil olmak üzere, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı idari, finansal yönetim ve raporlama sistemlerinin güçlendirilmesi.
- Yazılımların, ilave bilgi teknolojisi modüllerin veya çevirim içi platformların geliştirilmesi ile Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler ile ilgili bilgi toplayan başka veri tabanları ile bağlantılı ve veri paylaşım kapasitesinin geliştirilmesi dâhil olmak üzere, çalışma izni başvuru ve izleme sistemlerinin güçlendirilmesi.
- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın çalışma izni başvuru süreci bakımından Geçici Koruma Sağlanan Suriyelileri ve işverenleri hedefleyen erişim, bilgilendirme ve iletişim kapasitesinin güçlendirilmesi.

Kalkınmaya Duyarlı Göç Politikaların Geliştirilmesi (SIDEM)

Projenin Adı: Kalkınmaya Duyarlı Göç Politikaların Geliştirilmesi (SIDEM)

Projenin Başlangıcı: 15 Mayıs 2017

Projenin Süresi: 24 ay (Projenin 15 Mayıs 2019 tarihinde bitmesi öngörülmektedir)

Projenin Uygulayıcısı: İsviçre Hükümeti’nin fon sağlaması ile ICMPSD önderliğinde yürütülmektedir.

Projenin Ortakları: Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü), Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü,

Projenin Maliyeti: 900.000 Avro

Projenin Hedefi: Göç politikasının kalkınmaya olumlu katkı sağlaması ve kurumların göç politikasını kalkınma odaklı yapmasına yönelik destek sağlanması.

Projenin Bileşenleri ve Ana Faaliyetleri:

- Kalkınma perspektifinden göç politikası
- Kalkınmaya Duyarlı Göç Politikasının Geliştirilmesi
- İşgücü Piyasasına Entegrasyon

Türkiye’de İşgücü Göçü Yönetiminin Desteklenmesi Projesi Aşama II

Projenin Adı: Türkiye’de İşgücü Göçü Yönetiminin Desteklenmesi Projesi Aşama II

Projenin Süresi: Eylül 2017-Mart 2018(halen devam ediyor)

Projenin Uygulayıcısı: Birleşik Krallık finansmanı ile Uluslararası Göç Örgütü (IOM)

Projenin Ortakları: Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü)

Projenin Maliyeti: 400.000 TL

Projenin Bileşenleri:

- Teknik Yardım ve Kurumsal Kapasitenin Oluşturulması
- Uluslararası İşgücü Kanunu’nun Teşviki ve Uygulanmasının Desteklenmesi
- Becerilerin Tanınması ve Yeterliliklerin/Vasıfların Akreditasyonu

Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerin Gaziantep’teki Sürdürülebilir İşgücü Piyasasına Dahiliyeti Projesi

Projenin Adı: Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerin Gaziantep’teki Sürdürülebilir İşgücü Piyasasına Dahiliyeti Projesi

Proje Hedefi: Gaziantep’teki geçici koruma statüsüne sahip Suriyelilerin, uluslararası genel işgücü göç yönetimi çerçevesine ek olarak ilin ekonomik kalkınmasına, sosyal katılım ve sosyal uyum öncelikleriyle uyumlu olarak işgücü piyasasına katılımlarının iyileştirilmesi

Proje Uygulayıcısı: Proje Uluslararası Göç Örgütü’nün (IOM) teknik ve kurumsal işbirliği ile yürütülmektedir.

Operasyonel Bütçe: 288.203 GBP (2017 Mayıs- 2019 Mart)

Proje Bileşenleri:

- Yerel Düzeyde Politika Geliştirilmesi ve Kurumsal Kapasitenin Arttırılması
- Merkezi düzeyde Politika Geliştirme ve Kurumsal Kapasitenin Arttırılması Desteği
- Aktif İşgücü Piyasası Politikalarının Yerel Düzeyde Uygulanması

Türkiye’de Geçici Koruma Altındaki Suriyelilere ve Ev Sahibi Topluluklara İş Yaratma ve Girişimcilik Fırsatları Projesi

Projenin Adı: Türkiye’de Geçici Koruma Altındaki Suriyelilere Ve Ev Sahibi Topluluklara İş Yaratma Ve Girişimcilik Fırsatları Projesi

Proje Hedefi: Ana hedefi Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler ve Ev Sahibi Toplulukların ekonomik ve sosyal dayanıklılıklarının arttırılması olan projenin hedef grupları; 12.600 Suriyeli, 4.300 Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı, hükümet kurumlarından 330 personel, sosyal ortaklardan (ticaret birlikleri, işçi örgütleri) 500 temsilci ve 500 girişimcidir.

Proje Süresi: 24 ay (1 Şubat 2018-31 Ocak 2020)

Proje Uygulayıcısı: Proje Genel Müdürlüğümüz ve Uluslararası Çalışma Örgütü ortaklığında teknik ve kurumsal işbirliği ile yürütülmektedir.

Projenin Paydaşları: İŞKUR, ÇASGEM, SGK, Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı, MYK, Meslek Örgütleri ve Odaları, MEB, Kalkınma Ajansları, İşçi ve İşveren Sendikaları Konfederasyonları, BM Kuruluşları ve Belediyelerdir.

Operasyonel Bütçe: 11,630,000 Avro

Projenin Pilot İlleri: Proje; Ankara, İstanbul, Bursa, Konya, Gaziantep, Şanlıurfa, Adana, Mersin ve Hatay olmak üzere 9 pilot ilde uygulanmaktadır.

Proje Bileşenleri:

- Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler ve Türk ev sahibi topluluklar için insana yakışır işlere erişimi kolaylaştırmak için yetenekli, yetkin ve üretken bir işgücü arzının bulunabilirliğini arttırmak.
- Geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler ve Türk ev sahibi topluluklar için belirli sektörler ve coğrafi alanlarda iş yaratma ve girişimcilik fırsatlarının geliştirilmesi yoluyla iş geliştirme ve ekonomik büyümenin sağlanması.
- Kapsamlı kalkınma stratejileri için işgücü piyasası yönetim kurumları ve mekanizmalarının desteklenmesi.

Türkiye’de Uluslararası Koruma Başvuru ve Statü Sahipleri İçin İnsana Yakışır İş Olanaklarının Geliştirilmesi Projesi

Projenin Adı: Türkiye’de Uluslararası Koruma Başvuru ve Statü Sahipleri İçin İnsana Yakışır İş Olanaklarının Geliştirilmesi Projesi

Proje Hedefi: Projenin temel amacı Suriyeli olmayan Uluslararası Koruma Başvuru ve Statü Sahiplerine yönelik güvenilir bilgi tabanı geliştirmek; geçimlerini sağlamalarına ve insana yakışır iş olanaklarına erişimlerine katkıda bulunmaktır.

Proje Süresi: 18 ay (25.09.2017 – 29.03.2019)

Proje Bütçesi: 2,100,000 ABD Doları

Proje Uygulayıcısı: Proje Genel Müdürlüğümüz ve Uluslararası Çalışma Örgütü ortaklığında teknik ve kurumsal işbirliği ile yürütülmektedir.

Proje Bileşenleri:

- İş gücü piyasasında bulunan Suriyeli olmayan Uluslararası Koruma Başvuru ve Statü Sahiplerine yönelik politika yapıcı müdahaleleri bilgilendirmek için ulusal ve yerel düzeyde yapılan araştırma, çalışma ve anketler vasıtasıyla güvenilir bilgileri belirleyerek, derleyip düzenleyerek ve analiz ederek bilgi ve kanıt tabanı geliştirmek.
- Türkiye’de bulunan Suriyeli olmayan Uluslararası Koruma Başvuru ve Statü Sahiplerinin karşılaştıkları bazı zorlukları ele almak amacıyla yerel ve ulusal yetkili makam ve mercileri güçlendirmek.
- Suriyeli olmayanların iş piyasasına entegrasyonlarını; becerilerini geliştirerek, mevcut ulusal mekanizmaları destekleyerek ve Suriyeli olmayan Uluslararası Koruma Başvuru ve Statü Sahiplerinin hakları, fayda ve sorumlulukları hususunda göçmen topluluğu hakkında bilgi ve daha geniş anlayış sağlayarak artırmak.

Türkiye’deki Suriyelilerin ve Ev Sahibi Toplulukların İşgücü Piyasasına Entegrasyonunun İyileştirilmesi Projesi

Projenin Adı: Türkiye'deki Suriyelilerin Ve Ev Sahibi Toplulukların İşgücü Piyasasına Entegrasyonunun İyileştirilmesi Projesi

Projenin Hedefi: Türkiye genelinde Suriyelilerin ve ev sahibi toplulukların geçim kaynaklarını ve sosyal uyumunu, insana yakışır çalışma prensipleriyle desteklenen işgücü piyasası entegrasyonu ve kapsayıcı ekonomik büyüme ile teşvik ederek geliştirmektir.

Projenin Süresi: 24 ay (30.09.2017 – 30.09.2019)

Projenin Bütçesi: ~ 4.238.000 ABD Doları

Projenin Uygulanacağı İller: İstanbul, Bursa, Gaziantep, Şanlıurfa, Adana, Mersin, Hatay ve Ankara

Projeden Faydalanması Planlananlar: 11,600 Geçici Koruma Sağlanan Suriyeli (GKSS), 1400 Ev Sahibi Topluluk Üyesi, 100 İşveren, Bileşenler kapsamında 300 Kurum Temsilcisi, 250 Girişimci ve 650 Kamu Personeli.

Proje Bileşenleri:

- GKSS'lerin ve ev sahibi toplulukların insana yakışır işlere erişimini kolaylaştırmak için yetenekli, yetkin ve üretken bir iş gücünün varlığını artırılması.
- İş yaratma ve girişimcilik fırsatlarının teşvik edilmesi için belirlenen sektörlerde ve coğrafi bölgelerde iş geliştirme ve ekonomik büyüme ile GKSS'ler ve ev sahibi topluluklara yönelik uygun bir ortamın desteklenmesi.
- Kapsayıcı kalkınma stratejilerinin uygulanmasında Türkiye'ye yardımcı olmak için işgücü piyasası yönetim kurumlarının ve mekanizmalarının güçlendirilmesine destek sağlanmasıdır.

Türkiye'deki Mülteciler İçin Mali Yardım Programı (FRiT I & II)

Programın Tam Adı: Facility for Refugees* in Turkey (FRiT)“Türkiye'deki Geçici Koruma Sağlanan Suriyeliler İçin Mali Yardım Programı”

Programın Genel Amacı: Türkiye'de bulunan Geçici Koruma Sağlanan Suriyelilerin (GKSS) eğitim, sağlık, temel ihtiyaçlarına destek olmak, Türkiye'de ilgili kurumlara ve belediyelere mali destek sağlamak.

Program Fonunun Kullanıldığı Temel Başlıklar: İnsani yardım, eğitim, sağlık, belediye alt ve üst yapısı, sosyal destek ve uyum, işgücü ve ekonomi, göç yönetimi

Programın Başlangıç Tarihi: 18 Mart 2016 tarihli Türkiye-AB Zirvesi Bildirisi'nde AB, Türkiye için başlangıç olarak tahsis edilen 3 milyar Avronun ödenmesini taahhüt etmiştir. Bu kaynakların tamamıyla kullanılması aşamasına yaklaşıldığında 2018'in sonuna kadar 3 milyar Avroluk ikinci bir ilave fon devreye gireceği belirtilmiştir. Programın resmi başlangıç tarihi ise 17 Şubat 2016 tarihli FRiT Yönlendirme Komitesi Toplantısıdır.

Programın Süresi: Program iki aşamalı olarak gerçekleştirilmektedir.

- Birinci aşama: FRiT-I, 2016-2018 Dönemi
- İkinci Aşama: FRiT-II, 2019-2021 Dönemi.

Programın Bütçesi: FRiT-I: 3 milyar avro + FRiT-II: 3 milyar avro

Programın Finansörleri: Avrupa Birliği bütçesi ve AB üyesi devletlerin bütçeleri

Programın İdari Yapısı: FRiT Yönlendirme Komitesi (Avrupa Komisyonu, AB üye devlet temsilcileri ve Türkiye temsilcilerinden oluşmaktadır.)

Bakanlığımız FRiT Ofisi: FRiT projeleri Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı FRiT Ofisi koordinasyonunda yapılmaktadır. Bu kapsamda Bakanlığımız yetki alanına giren hususların tek elden yürütülmesi amacıyla Bakanlığımızın temas noktası (Focal Point) olarak Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü (UİGM) belirlenmiş ve Bakanlığımız bünyesinde bir FRiT Ofisi kurulmuştur.

II.9. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Ülkemizin iş sağlığı ve güvenliği konusunda çağdaş ülkeler düzeyine gelmesi açısından önemli bir adım olan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu yürürlüğe girmiştir. Kanun ile birlikte, mevzuat çalışmalarında kuralcı yaklaşımdan ziyade önleyici, koruyucu ve iyileştirici bir anlayış

benimsenmiştir. Ülkemiz ihtiyaçları, teknolojik gelişmeler doğrultusunda ilgili taraflar ile işbirliği içerisinde İSG bilincinin artırılmasına yönelik farkındalık çalışmalarına devam edilmektedir.

Mevzuat Çalışmaları

30 Haziran 2012 tarihli ve 28339 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa göre yayımlanması planlanan alt düzenleme çalışmaları kapsamında 36 yönetmelik, 8 tebliğ yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

2019 Yılı İlk Altı Ay İçinde Değişiklik Yapılan Alt Düzenlemeler

- Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik (2012/18/AB) (02.03.2019 -30702 s.R.G)
- İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği (Değ. 12.03.2019-30712 s.R.G)
- Büyük Endüstriyel Kazalarla İlgili Hazırlanacak Büyük Kaza Önleme Politika Belgesi Tebliği (19.04.2019 -30750 s.R.G)
- Büyük Endüstriyel Kazalarla İlgili Hazırlanacak Güvenlik Raporu Tebliği (19.04.2019 -30750 s.R.G)
- Yapı işlerinde yüksekte çalışma eğitimlerinin usul ve esasları hakkında hazırlanan tebliğ taslağı ve ekleri geri bildirimler ve ihtiyaçlar doğrultusunda hazırlanmıştır.
- Hazine ve Maliye Bakanlığı ile birlikte Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası Tarife ve Talimatı Tebliği'nin kapsam genişletme ve değişiklik çalışmaları yürütülmüştür.

Protokoller

ÖSYM Protokolü

T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) ile işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı sınavı için 2019-İSG sınavları protokolü Ocak 2019'da imzalanmıştır.

Anadolu Üniversitesi İle Yapılan İşyerlerinde İşveren veya İşveren Vekili Tarafından Yürütülecek İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Eğitim, Sınav ve Belgelendirme İşbirliği Protokolü

Anadolu Üniversitesi ile Bakanlığımız arasında 9 Ekim 2015 tarihinde imzalanan İşyerlerinde İşveren veya İşveren Vekili Tarafından Yürütülecek İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Eğitim, Sınav ve Belgelendirme işbirliği protokolü kapsamında eğitimler başlamış olup süreç devam etmektedir.

İSG İşbirliği Protokolleri

Üniversite Rektörlerinin katılımı ile iş sağlığı ve güvenliği kültürünün geliştirilmesi için Genel Müdürlüğümüz eğitim, araştırma ve danışmanlık konuları başta olmak üzere 21 üniversite ile "İş Sağlığı ve Güvenliği Alanında Eğitim, Araştırma Ve Danışmanlık Çalışmaları İçin İşbirliği Protokolü", "İş Ekipmanlarının Periyodik Kontrollerini Yapmaya Yetkili Kişilerin Eğitimlerine İlişkin İşbirliği Protokolü" ve "İşyerlerinde İşveren veya İşveren Vekili Tarafından Yürütülecek İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Eğitim Protokolü" olmak üzere 3 ana başlıkta 34 adet protokol imzalanmıştır; bu protokoller ile işbirliği faaliyetleri yürütülmektedir.

Ayrıca Ulusal/Uluslararası çeşitli kamu kurum/kuruluşu ve STK'lar ile de işbirliği protokolleri imzalanmıştır.

Komisyon ve Kurul Çalışmaları

Gemi Adamları İaşe Bedeli Tespit Kurulu

Gemi Adamları İaşe Bedeli Tespit Kurulu 20 Şubat 2019 tarihinde Gemi Adamları İaşe Bedeli Tespit Kurulu toplanmış ve gemi adamlarına 2019 yılında verilecek iaşe bedelini belirlemiştir.

Tehlike Sınıfları Komisyon Toplantısı

İş sağlığı ve güvenliği açısından, yapılan işin özelliği, işin her safhasında kullanılan veya ortaya çıkan maddeler, iş ekipmanı, üretim yöntem ve şekilleri, çalışma ortam ve şartları ile ilgili diğer hususlar dikkate alınarak işyeri tehlike sınıflarının belirlenmesi için 09/01/2019 tarihlerinde İşyeri Tehlike Sınıfları Komisyon Toplantısı yapılmış ve toplantıda alınan kararlara göre güncellenmiş İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği 12.03.2019 tarihli ve 30712 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Eğitimler ve Etkinlikler

33. İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası 2- 4 Mayıs tarihlerinde Antalya’ da Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sn. Zehra Zümrüt SELÇUK, bürokratlar, sivil toplum kuruluşları temsilcileri, akademisyenler, öğrenciler ve İSG profesyonellerinin yoğun katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Etkinliğe 2481 ziyaretçi katılmıştır. Hafta etkinliğinde tarım, turizm ve maden sektörleri ile birlikte iş sağlığı ve güvenliğini konu alan: Hukuk ve İSG, Tarım Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği, Turizm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği, Mermer Ocakçılığında İSG, Teknolojik Dönüşümde İSG, İnşaat Sektöründe İSG, Eğitim ve İSG oturumları yapılmıştır.

- 10-12 Nisan 2019 tarihleri arasında Antalya’da Tarım ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüklerinde görev yapan personele, tarım çalışanlarına yönelik iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verilmiştir.
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı-Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün maden mühendislerine yönelik yürüttüğü zorunlu daimi nezaretçi eğitimleri kapsamında, 4 adet eğitime toplamda 12 maden mühendisi ile 4 hekim eğitici desteği sağlanmıştır.
- Silivri Cezaevi personeline KKD eğitimi verilmiştir.
- Uşak Üniversitesinde KKD eğitimi verilmiştir.
- ISO IEC 17025 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği için Genel Şartlar Eğitimi, Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen “Ürün Güvenliği, Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile Uygunluk Değerlendirmesi Alanlarında Farkındalığın Artırılması Projesi” kapsamında 17-19 Haziran 2019 tarihleri arasında Ankara’da düzenlenen eğitime Piyasa Gözetimi ve Denetimi Dairesi Başkanlığı personeli tarafından katılım sağlanmıştır.
- Yüksekte Çalışma Eğitimi, 23-24 Mayıs 2019 tarihlerinde İstanbul’da Numeko İş Güvenliği Sanayi Ticaret AŞ. Unvanlı firma tarafından düzenlenen yüksekte çalışma eğitimine katılım sağlanmıştır.

İleri İSG Eğitim Çalışmaları

İş kazası ve meslek hastalığı sayılarına göre ileri mesleki eğitim modülü oluşturulacak öncelikli 10 sektör Maden, Ulaştırma ve Depolama, İnşaat, Tarım, Metal, Mobilya, Kimya, Gıda, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretim ve Dağıtım, Tekstil olarak belirlenmiştir. Belirlenen 10 sektöre özel ileri mesleki eğitim modülleri oluşturma çalışmaları kapsamında sektörlere özel alt çalışma grupları kurulmuş olup çalışmalara başlanmıştır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü ile Alman Sosyal Kaza Sigortası Kurumu (DGUV) arasındaki işbirliği kapsamında İSG profesyonelleri için önleyici eğitim modüllerinin oluşturulmasına yönelik ilk toplantı 16-17 Ocak 2019 tarihlerinde Bakanlığımızda gerçekleştirilmiş olup, bu toplantıda alınan karar doğrultusunda 19-20 Haziran 2019 tarihleri arasında İş Sağlığı ve Güvenliği

Eğitim Modülü Çalıştayı'nın ilki İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Çalıştayda, Almanya'daki iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerine uygulanan yeni eğitim modülünü ayrıntılı olarak sunmuş, bu eğitim modelinin Türkiye'ye entegre çalışmalarına başlanmıştır.

Üniversitelerde önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında verilen iş sağlığı ve güvenliği müfredatının iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Üniversitelerdeki müfredat bilgilerinin ve görüşlerin toplanması için İş Sağlığı ve Güvenliği Müfredatı Bilgi Sistemi hazırlanmıştır. Tüm üniversitelere İSG programları mevcut ise sisteme giriş yapmaları için resmi yazı gönderilmiştir. Sisteme veri girişi 31 Ocak 2019 tarihi itibarıyla kapatılmış olup veri analiz çalışmaları tamamlanmıştır. Bu kapsamda YÖK ve üniversiteler ile iş sağlığı ve güvenliği müfredatının iyileştirilmesine yönelik bir çalıştay yapılması planlanmakta olup, çalıştay hazırlıklarına başlanmıştır.

Bilgilendirici Faaliyetleri

Uygulama Rehberleri ile ilgili çalışmalar devam etmekte olup tamamlanan ve Genel Müdürlüğümüz internet sitesinde yayımlanan rehberler aşağıda yer almaktadır:

- İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Çalışma Rehberi
- Güvenli İstifleme Rehberi
- Güncellenen Kamuda İş Sağlığı ve Güvenliği Rehberi
- Evde Güvenlik Broşürü
- Yüksekte güvenli çalışma ile ilgili hazırlanan dokümanlar www.guvenliinsaat.gov.tr üzerinden kamuoyu ile paylaşıldı.
- 2019 yılı ilk çeyreğinde açılan guvenlitarim.gov.tr web sitesine yeni bilgi, belge, dokümanlar eklenerek güncellemeler yapıldı.

Projeler

Güven Usta Karavanı Projesi

Proje ile İş Sağlığı ve Güvenliği güvenlik kültürünün oluşturulması ve yaygınlaştırılması çalışmaları kapsamında erken yaşta iş sağlığı ve güvenliği bilincinin ve kültürünün oluşturulması amaçlanmıştır. Proje kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetler amacıyla şartname hazırlanmıştır.

Özellikle Madencilik Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliğinin Geliştirilmesi Projesi

Proje özellikle yeraltı kömür ve metal maden işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği koşullarının iyileştirilmesini ve iş sağlığı ve güvenliği kültürünün toplumda ve çok tehlikeli sınıfta yer alan sektörlerde yaygınlaştırılmasını amaçlamaktadır.

AB ve ülkemiz tarafından fonlanan Özellikle Madencilik Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliğinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında, ilgili taraflara dağıtılacak olan 6 Milyon Avro değerindeki hibe için gerekli tanıtım faaliyetleri yapılmış olup başvurular alınmıştır. Alınan başvurular değerlendirme sürecindedir. Öte yandan, aynı proje içerisinde yer alan 4.2 Milyon Avro değerindeki teknik yardım bileşeni kapsamında teklifler değerlendirilmiş ve rapor Bakanlığımız AB ve Mali Yardımlar Dairesi Başkanlığına iletilmiştir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Bilgi Yönetim Sistemi (İBYS)

İBYS üzerinden tescil edilen firma sayısı 78'e ulaşmış olup 31 Haziran tarihi itibarı ile 555.288 çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine ilişkin kayıtlar elektronik ortamda alınmıştır.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi (PGD) Çalışmaları

2019 yılı ilk 6 aylık dönemde 53 firmada yapılan denetimlerde toplam 120 ürün denetlenmiş, 14 adet uygunsuz ürün bulunmuştur. Uygunsuz ürün yüzdesi %11'dir. Bu dönemde 21 iktisadi işletmeye toplamda 375.902 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Ayrıca, kişisel koruyucu donanımlara ilişkin Onaylanmış Kuruluşlara (Üniversal Sertifikasyon ve Gözetim Hizm. İle TSE) denetim gerçekleştirilmiştir.

Yetkilendirme ve Denetim Faaliyetleri

2019 yılının ilk altı ayındaki yetkilendirme sayıları aşağıdadır.

- OSGB İlk Başvuru: 64, OSGB Vize: 283
- OSGB Adres Değişikliği: 38, OSGB Unvan Değişikliği: 24
- EK İlk Başvuru: 3, EK Vize: 4
- EK Belge Yenileme: 4, EK Unvan Değişikliği: 1
- TSMB İlk Başvuru: 1, TSMB Vize: 16
- TSMB Adres Değişikliği: 3, EK Program Onayı: 481

Bu dönemde belgelendirme sayıları aşağıdadır.

- A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Belgesi: 672,
- B Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Belgesi: 1994,
- C Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Belgesi: 1579,
- Diğer Sağlık Personeli Belgesi: 1322,
- İşyeri Hekimliği Belgesi: 1439,
- İşyeri Hekimliği ve İş Güvenliği Uzmanlığı Eğitici Belgesi: 137

2019 yılının ilk altı ayında 198 OSGB, 1 TSM ve 40 Eğitim Kurumu olmak üzere 239 denetim gerçekleştirilmiştir.

Sanal Gerçeklik Merkezi

2018 yılında İSGÜM bünyesinde sanal gerçeklik konusunda çalışmalara başlanarak, TİSK (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu) ve Mikrocerrahi Vakfı işbirliğiyle Sanal Gerçeklik Merkezi kurulmuştur. Yaklaşık 80 m² lik bir alanda kurulan istasyonlar üzerinden katılımcılar; genel İSG uygulamaları, kaza senaryolarının canlandırılması, risk değerlendirmesi, güvenli çalışma ve uygulama örnekleri, vb. senaryoları sanal gerçeklik vasıtasıyla deneyimleyebileceklerdir.

Asbest Eğitim Merkezi

29.06.2013 tarihli 28692 Sayılı Asbest Sökümü İle İlgili Eğitim Programlarına İlişkin Tebliğ gereğince Asbest Söküm Uzmanlığı Eğitimi 2014 yılından beri İSGÜM tarafından gerçekleştirilmektedir. 2018 yılına kadar uzmanlık eğitimleri İSGÜM Eğitim Salonlarında verilmiştir. Sonrasında daha verimli bir şekilde eğitimlerin gerçekleştirilmesi için Asbest Söküm Merkezi açılmıştır. Daha önceleri depo olarak kullanılmakta olan alanın yenilenerek modern bir eğitim merkezi haline getirilmesi ile oluşturulan Merkez, yaklaşık 100 m²'lik bir alana sahip olup 24 kişilik katılımcı kapasitelidir. Eğitim Salonu ve Uygulamalı Gösterim Salonu olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır.

Psikoteknik Laboratuvarı

Karayolları Trafik Kanunu kapsamında araç kullanıcılarının sahip oldukları güvenli araç kullanmalarını sağlayan zihinsel ve psikomotor yetenek düzeylerinin; bu yetenek alanlarında

tanımlanan bilgisayar destekli testler aracılığı ile ölçülmesini içeren bu değerlendirme sistemi İSGÜM bünyesinde Ekolog Bilgi ve Karlı Sistem Hiz. A.Ş. tarafından hibe çerçevesinde kurulmuş olup İl Sağlık Müdürlüğü kontrolünde çalışmalarına başlayacaktır. Hâlihazırda bilgisayarlı test sistemi için gerekli eğitim alınmış, cihaz ve cihazın bulunduğu oda için gerekli fiziki koşullar mevzuatta istenen şekilde hazırlanmıştır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Müzesi

İSGÜM bünyesinde 09.03.2018 tarihinde nesiller arası bir İSG kültürü aktarımı için kurulan İş Sağlığı ve Güvenliği Müzesi bu alanda ülkemizde faaliyet gösteren ilk ve tek müzedir. İş Sağlığı ve Güvenliği Müzesi 19.03.2018 tarihinden itibaren Ankara Valiliği İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü'ne bağlı Etnografya Müzesi Müdürlüğünden alınan izin ile müze faaliyetlerine başlamıştır. İSG Müzesinde Enstitü Başkanlığımızın kuruluşundan günümüze kadar ulaşan iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili test ve analiz cihazları ve kişisel koruyucu donanımlardan oluşan 146 eser sergilenmektedir.

Yürütülen Diğer Faaliyetler

- Avrupa Birliği İş Sağlığı ve Güvenliği Ajansı (**EU OSHA**)'nın 4-5 Haziran 2019 tarihli Bilbao/İspanya'daki toplantısına gözlemci ülke olarak Türkiye adına katılım sağlanmıştır.
- 20-21 Mart 2019 - Avrupa İSG Eğitim Öğretim Bilgi Ağı (ENETOSH) 12. İdari Komite Toplantısı ve Avrupa İSG Ajansı (EU-OSHA) tarafından Bilbao/İspanya'da düzenlenen "Geleceğin Çalışanları Olacak Gençlerde Kas İskelet Sistemi Hastalıkları" Çalıştaya katılım sağlanmıştır.
- 30 Mayıs–1 Haziran tarihleri arasında Durrës/Arnavutluk'ta BALKAN-OSHNET Uluslararası Bölgesel İSG İşbirlikleri Konferansı'na tek kişilik katılım sağlanmıştır.
- İş ekipmanlarının periyodik kontrollerine yönelik rehber ve video projesi yürütülmektedir.
- İş hijyeni ölçüm ve testleri gerçekleştirilmiştir.
- İş sağlığı ölçüm ve analizleri gerçekleştirilmiştir.
- Kişisel Koruyucu Donanım testleri yapılmıştır.
- Kontrol Belgesi işlemlerinin yürütülmektedir.
- Laboratuvar yetkilendirme hizmetleri kapsamında denetim, raporlama ve yetki belgesi verme faaliyetleri yürütülmüştür.
- Asbest Söküm Uzmanlığı Eğitimleri verilmiştir.
- Pnömokonyoz Okuyucu Eğitimleri verilmiştir.
- 125 Haziran 2019 tarihinde Ulusal Pnömokonyoz Tanı, Tespit, Bildirim ve İzleme Sistemi (UPTATBİS) Çalıştayı gerçekleştirilmiştir.
- (AB) 2016/425 sayılı Tüzüğe ilişkin KKD Çalışma Grubu Toplantısına (Brüksel/ 26 Mart 2019) katılım sağlanmıştır.

II.10. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK EĞİTİM VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Eğitimler

Eğitim ve Araştırma Merkezimizde 2019 yılı Ocak-Haziran döneminde çalışma hayatı ve iş sağlığı ve güvenliği konularında toplam 39 eğitim programı gerçekleştirilmiştir. Merkezimizce düzenlenen eğitimlere toplam 1.551 kişi katılmıştır.

Tablo 20: 2019 Ocak - Haziran Dönemi Eğitim Sayıları

EĞİTİM ADI	Eğitim Prg. Ders Saati	Grup Sayısı/ Eğitim Sayısı	Eğitim Gün Sayısı	Katılımcı Sayısı	Eğitici Sayısı	Koordinatör Sayısı
Çalışma Hayatı Eğitimleri	279	26	43	632	32	25
İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri	135	13	24	919	15	11
TOPLAM	414	39	67	1.551	47	36

Projeler

ÇASGEM'in Eğitim Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi (ETAP)

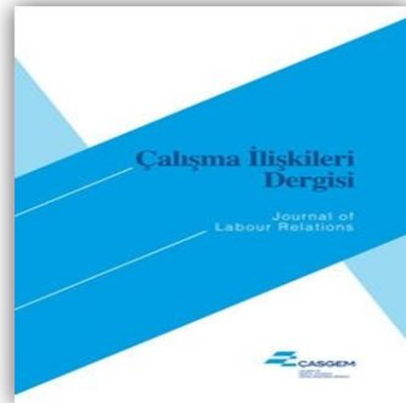
- Özbekistan İstihdam ve Çalışma İlişkileri Bakanlığı ile tekrar irtibata geçilmiş olup, 17-28 Haziran 2019 tarihleri arasında üç Özbek yetkilinin ÇASGEM ve paydaş kurumlarda staj ve seminer programına katılması sağlanmıştır.
- Bülten, eğitim kataloğu, broşür, protokol gibi belgeler ihtiyaç duyulan dillere çevrilmiştir.
- SESRIC ile protokol imzalanmıştır.

Türkiye İşgücü Piyasasında Uyumsuz Eşleşme Analizi Projesi

- Projenin 2018 yılı faaliyetleri kapsamında yürütülen saha araştırmasından elde edilen nitel ve nicel verilerin harmanlanarak oluşturulduğu saha araştırma nihai sonuç raporu hazırlanmıştır.
- Proje faaliyetleri kapsamında yer alan ve işgücünde uyumsuz eşleşme, beceri ve istihdam konularında faaliyet gösteren, yayın hazırlayan ve istatistik üreten uluslararası kuruluşlara çalışma ziyareti düzenlenmesi yer almaktadır. Bu kapsamda 6-7 Mayıs 2019 tarihlerinde ILO (Skills and Employability) birimi ile çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında 30 Haziran 2019 tarihi itibarıyla 65.649.-TL harcama yapılmıştır.

Yayın Ve Dokümantasyon Faaliyetleri

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim Uzman ve Uzman Yardımcılarımız tarafından hazırlanarak 2013 yılında basılmış olan "Konaklama ve Yeme-İçme İşyerlerinde Sağlık ve Güvenlik" isimli yayınının mevcudu tükenmiş olması ve çok fazla talep olması nedeniyle bu yıl güncellenerek 2. Baskısı yapılmıştır. Yılın ikinci yarısında yayının dağıtımına başlanacaktır.

Eğitim ve Araştırma Merkezimiz tarafından 2010 yılından itibaren yayınlanmaya başlanan uluslararası hakemli akademik dergimiz “Çalışma İlişkileri Dergisi”nin 10. Cildinin Sayısı 2019 yılı Şubat ayı itibarıyla web sayfamızda elektronik olarak yayınlanmıştır.

II.11. DIŞ İLİŞKİLER

Bu dönemde yürütülen faaliyetlere aşağıda yer verilmektedir.

G20

G20 I. İstihdam Çalışma Grubu Toplantısı	23-28 Şubat 2019	Tokyo/ Japonya
G20 II. İstihdam Çalışma Grubu Toplantısı	20-25 Nisan 2019	Tokyo/ Japonya
G20 III. İstihdam Çalışma Grubu Toplantısı	23-26 Haziran 2019	Cenevre/ İsviçre

G20 bünyesinde oluşturulan “İstihdam Çalışma Grubu”nun (İÇG) toplantılarına katılım sağlanmış, dönem başkanı ülkenin öncelikleri doğrultusunda ülkemiz temsil edilmiştir. Ayrıca Eylül ayında gerçekleştirilecek Bakanlar Toplantısında onaylanacak Bakanlar Bildirgesinin hazırlanmasına ülkemiz adına destek verilmiştir.

AB- Akdeniz İçin Birlik

Akdeniz İçin Birlik-Kayıtdışı İşlerin Entegrasyonu Çalıştayı	18-19 Mart 2019	Barselona/ İspanya
--	-----------------	--------------------

Akdeniz için Birlik Sekretaryası (Union for Mediterranean -UfM), 1995’te başlayan ve Barselona Süreci olarak da bilinen Avrupa-Akdeniz Ortaklığı’nın (EUROMED) devamı niteliğinde olup Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkeler (28) ile Akdeniz’e kuzeyden ve güneyden kıyısı olan ülkeler (15) arasında işbirliği ve diyalogu geliştirmek üzere oluşturulmuş hükümetlerarası bir örgüttür. Örgüt tarafından 18-19 Mart 2019 tarihinde Barselona’da gerçekleştirilen “Akdeniz İçin Birlik-Kayıtdışı İşlerin Entegrasyonu Çalıştayı”na katılım sağlanmıştır.

BM - Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (UNESCAP)

6. Asya-Pasifik Sürdürülebilir Kalkınma Forumu	27-29 Mart 2019	Bangkok/ Tayland
UNESCAP “Sosyal Koruma Konusunda Bölgesel İşbirliği’nin Geliştirilmesi Uzmanlar 1. Toplantısı”	24-27 Haziran 2019	Bangkok/ Tayland

Birleşmiş Milletler Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (UNESCAP) tarafından Asya ve Pasifik’te sosyal koruma konusu ile bölgesel işbirliği olasılıklarını ele almak üzere oluşturulan “Uzmanlar Grubu”nda ülkemiz adına odak noktası Genel Müdürlüğümüzdür. Bu bağlamda, Bakanlar düzeyinde yapılan UNESCAP 75. Oturumu öncesinde ön hazırlık toplantısı olan ve 27-29 Mart 2019 tarihleri arasında Bangkok’ta gerçekleştirilen 6. Asya-Pasifik Sürdürülebilir Kalkınma Forumuna katılım sağlanmıştır.

UNESCAP tarafından Asya ve Pasifik’te sosyal koruma konusu ile bölgesel işbirliği olasılıklarını ele almak üzere oluşturulan uzmanlar grubunun 25 Haziran 2019 tarihinde Bangkok’ta gerçekleştirilen “Sosyal Koruma Konusunda Bölgesel İşbirliği’nin Geliştirilmesi Uzmanlar 1. Toplantısı”na katılım sağlanmıştır.

Uluslararası Sosyal Hizmetler Organizasyonu (ISS)

Sosyal Hizmetler Organizasyonu (ISS) Yıllık Vaka Çalışması Koordinatörler Toplantısı	15-17 Nisan 2019	Berlin/ Almanya
--	------------------	-----------------

Uluslararası Sosyal Hizmetler Organizasyonu (ISS), uluslararası sosyal hizmet vaka çalışmalarını yürütmekte ve anılan organizasyonun dünya genelinde 120’den fazla ülkede üyesi bulunmaktadır. Organizasyonun Türkiye temsilciliği Bakanlığımızca yürütülmekte ve koordinatörlüğü Genel Müdürlüğümüzce sağlanmaktadır. Bu bağlamda, ISS Genel Sekreterliği tarafından her yıl düzenlenen “Yıllık Vaka Çalışması Koordinatörler Toplantısı”na katılım sağlanmıştır.

Avrupa Konseyi

Avrupa Sosyal Şartı ve Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu Hükümetler Komitesi'nin (GC) 139.Toplantısı	13-17 Mayıs 2019	Strazburg/ Fransa
--	------------------	-------------------

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile birlikte Avrupa Konseyi’nin temel insan hakları alanında en önemli sözleşmelerinden biri olan “(Gözden Geçirilmiş) Avrupa Sosyal Şartı” çalışma, sosyal güvenlik, sosyal refah, sağlık ve bunlarla ilgili diğer alanlardaki temel insan haklarına ilişkin hükümler içermektedir.

Sosyal Şart hükümlerinin ülkemizde uygulanmasına ilişkin Genel Müdürlüğümüzce yıllık raporlar hazırlanmakta, bu raporlar Avrupa Konseyi’ne yazılı olarak sunulmakta, her yıl Fransa’nın Strazburg şehrinde gerçekleştirilen genel konferansa ülkemiz adına katılım sağlanmakta, talep edilen maddelerde sözlü savunma yapılmaktadır.

Avrupa Sosyal Şartı ve Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu Hükümetler Komitesi 139. Toplantısı’nda, Avrupa Sosyal Haklar Komitesi tarafından ülkemizdeki durumun Sosyal Şart’a aykırı bulunduğu *Adil Çalışma Koşulları Hakkı* başlıklı 2. maddenin *Makul Çalışma Süreleri* başlıklı 1. Fıkrası konusunda Genel Müdürlüğümüz Uzmanı tarafından savunma yapılmıştır.

ILO

Uluslararası Çalışma Standartları Eğitimi (ILO)	27 Mayıs-7 Haziran 2019	Torino ve Cenevre
---	-------------------------	-------------------

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından 27 Mayıs- 7 Haziran 2019 tarihleri arasında Torino ve Cenevre’de düzenlenen “Uluslararası Çalışma Standartları” konulu eğitime Genel Müdürlüğümüzden bir uzman katılım sağlamıştır.

108. ILO Genel Konferansı	08-22 Haziran 2019	Cenevre/ İsviçre
---------------------------	--------------------	------------------

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) her sene düzenlenen ve Genel Müdürlüğümüzün koordinasyonunda Bakanlığımızdan bir heyet ile ülkemizin temsil edildiği ve taraf olduğu sözleşmelerle ilgili savunmaların yapıldığı, ilgili komitelere iştirak edildiği ILO Genel Konferansına katılım sağlanmıştır. Konferansta Sayın Bakanımız da Genel Kurula hitaben bir konuşma gerçekleştirmiştir.

Bakanlıklararası İşbirliği Görüşmeleri

Katar Çalışma Ziyareti	22-23 Mayıs 2019	Doha/ Katar
------------------------	------------------	-------------

Bakanlığımız ile Katar İdari Gelişim, Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı arasında imzalanması planlanan Bakanlıklararası İşbirliğine dair Mutabakat Zaptı hakkında Bakanlıklararası işbirliği alanlarını tespit etmek üzere Genel Müdürlüğümüz koordinatörlüğünde bir heyet anılan ülkeye bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Sosyal Güvenlik Anlaşması Görüşmeleri

Türkiye-Japonya Sosyal Güvenlik Anlaşması Müzakereleri	12-14 Şubat 2019	Ankara
--	------------------	--------

12-14 Şubat 2019 tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştirilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması"nın Müzakerelerine katılım sağlanmıştır.

Türkiye-Slovenya Sosyal Güvenlik Anlaşması I.Tur Müzakereleri	15-19 Nisan 2019	Ankara
---	------------------	--------

15-19 Nisan 2019 tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştirilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması"nın I.Tur Müzakerelerine katılım sağlanmıştır.

Türkiye-Ukrayna Sosyal Güvenlik Anlaşması I.Tur Görüşmeleri	13-17 Mayıs 2019	Ankara
---	------------------	--------

13-17 Mayıs 2019 tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştirilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması"nın I.Tur Müzakerelerine katılım sağlanmıştır.

II.12. REHBERLİK VE TEFTİŞ

İlk altı aylık döneminde Rehberlik ve Teftiş Başkanlığımızca İdari yönden, İşin Yürütümü yönünden ve İş Sağlığı ve Güvenliği yönünden yürütülen teftişlere ilişkin veriler aşağıda sunulmaktadır.

İdari Yönden Yapılan Teftişler

Raporlar

İnceleme Raporu	:	77
Disiplin Soruşturması Raporu	:	39
İnceleme (Tazmin) Raporu	:	4
İnceleme (Tevdi) Raporu	:	14
Ön İnceleme Raporu	:	4
Özel Denetim Raporu	:	3

Araştırma Raporu	:	10
Toplam		151

Devam Eden Görevler

İnceleme	:	7
İnceleme – Disiplin	:	15
Araştırma Raporu	:	5
Toplam	:	27

Kamuya Yararı / Vergi Muafiyeti Yönünden Yapılan Dernek Denetimleri

Raporlar

İnceleme Raporu	:	6
-----------------	---	---

Devam Eden

Görevler

İnceleme	:	1
----------	---	---

İş Teftişi Faaliyetleri

İşin Yürütümü Yönünden Yapılan Teftişler (Sosyal)

Programlı		<u>42</u>
Program Dışı		<u>1.665</u>
İnceleme		439
Yabancıların Çalışma İzinleri		1
Toplu İşten Çıkarma		6
İş Kolu		82
Kısa Çalışma		1.137
Toplam		<u>1.707</u>

İş Sağlığı ve Güvenliği Yönünden Yapılan Teftişler (Teknik)

Programlı		<u>246</u>
Program Dışı		<u>135</u>
İş Kazası ve Meslek Hastalığı		<u>6</u>
İş Kazası		6
İnceleme		<u>115</u>
Talebe İlişkin İnceleme		115
İşyeri Açma Talepleri		<u>14</u>
Durdurma Kararının Kaldırılması		12
Durdurma Kararının Devamı		2
Toplam		<u>381</u>

İdari Tedbir Raporu

İşyerinde İşin Durdurulması		6
Durdurma Kararının Devamı		2
Durdurma Kararının Kaldırılması		12

TOPLAM TEFTİŞ (İSG + İY + ORTAK)

Programlı	<u>288</u>
Program Dışı	<u>1.800</u>
Toplam	<u>2.088</u>

İşin Yürütümü Yönünden Yapılan Teftişlerde Ulaşılan İşçi Sayıları (Sosyal)

Erkek	210.392
Kadın	71.584
Genç	20
Toplam	<u>281.996</u>
Çırak	453

İş Sağlığı ve Güvenliği Yönünden Yapılan Teftişlerde Ulaşılan İşçi Sayıları (Teknik)

Erkek	29.749
Kadın	5.714
Genç	4
Toplam	<u>35.467</u>
Çırak	107
Stajyer	182

Teknik ve Sosyal Yönden Yapılan Teftişlerde Ulaşılan İşçi Sayıları (Teknik + Sosyal)

Erkek	240.141
Kadın	77.298
Genç	24
Toplam	<u>317.463</u>
Çırak	560
Stajyer	182

İdari Para Cezaları (İPC)

	<u>İPC Uygulanan İşyeri Sayısı</u>	<u>İPC Miktarı</u>
<u>Sosyal</u>	103	1.809.514
<u>Teknik</u>	81	2.200.679
<u>Toplam</u>	184	4.010.193

II.13. İÇ DENETİM

Ön Mali Kontrol kapsamında 2 adet ihale dosyasıyla ilgili Danışmanlık Raporu düzenlenmiştir.

II.14. STRATEJİ GELİŞTİRME

Cumhurbaşkanlığı İcraat Programı kapsamında 09.11.2018-17.02.2019 dönemi Bakanlığımız II. 100 Günlük Eylem Planında yer alan 25 eylemimizin 09.11.2018-29.12.2018 tarihleri arası I. Faz Gerçekleşmeleri, 29.12.2018-17.02.2019 tarihleri arası II. Faz Gerçekleşmelerinin izleme ve değerlendirilme çalışmaları yürütülmüştür. 17 Şubat 2019 tarihinde 25 eylemimizde % 100 gerçekleşme sağlanarak eylem planı nihai gerçekleşme sonuçları Cumhurbaşkanlığı Eylem Planları İzleme Sistemi (www.eyiz.tccb.gov.tr)'ne girilmiştir.

II. 100 Günlük Eylem planlarının izleme ve değerlendirme çalışmaları yürütülürken 17.02.2019-30.06.2019 dönemini kapsayan III. 100 Günlük İcraat Programında yer alacak eylem tekliflerimiz hazırlanmış ve Cumhurbaşkanlığı'na gönderilmiştir.

III. 100 Günlük Eylem Planı kapsamında Cumhurbaşkanlığımızca kabul edilen Bakanlığımız 21 eyleminin 17.02.2019-25.05.2019 tarihleri arasında I. Faz Gerçekleşmeleri, 25.05.2019-30.06.2019 tarihleri arası II. Faz Gerçekleşmelerinin izleme ve değerlendirilme çalışmaları yürütülmüştür. III. 100 Günlük Eylem planlarının izleme ve değerlendirme çalışmaları yürütülürken 01.07.2019-31.12.2019 dönemini kapsayan IV. 180 Günlük İcraat Programında yer alacak eylem tekliflerimiz hazırlanmış ve 28.06.2019 tarihinde Cumhurbaşkanlığı'na gönderilmiştir. III. 100 Günlük İcraat Programında yer alan 21 eylemimizde % 100 gerçekleşme sağlanarak 08.07.2019 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Eylem Planları İzleme Sistemi (www.eyiz.tccb.gov.tr)'ne girilmiştir.

Ayrıca; 01.01.2019-30.06.2019 tarihleri arasında Bakanlığımız merkez, bağlı ve ilgili kurum/kuruluşlarının her türlü iş ve işlemlerine ilişkin verilerin koordine ve konsolide işlemleri Başkanlığımızca yapılmıştır.

Bakanlığımız 2019 yılı bütçesinin aylık ve üç aylık bazda, hangi tutarda harcanacağı ile ilgili hazırlanmış olan Ayrıntılı Harcama Programı ve buna ilişkin veriler e-bütçe sistemine girilerek, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına sunulmuştur.

Mülga Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile mülga Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2018 Yılı Bütçe Kesin Hesabı ile Taşınır Mal Yönetim Hesapları hazırlanarak ilgili kurumlara gönderilmiştir.

Çeyiz hesabı

633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 2'inci maddesi kapsamında hazırlanan "Çeyiz Hesabı ve Devlet Katkısına Dair Yönetmelik" 16/12/2015 tarihli ve 29564 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik kapsamında, 16/04/2016 tarihinden itibaren sisteme giren bankalar tarafından ilk başvurular alınmaya başlanmış, uygulama halen devam etmektedir. Çeyiz Hesabı uygulaması özetle; asgari 3 yıl boyunca sistemde kalan 27 yaşını doldurmadan ilk evliliklerini yaparak evliliklerini müteakip ilgili bankaya başvuran katılımcıların birikimlerine devlet katkısı eklenmesini sağlayan sistemdir. Bahsi geçen yönetmelik hükümleri kapsamında, sistemde bulunan her banka, ay içerisinde yapılan devlet katkısı ödeme başvurularını kontrol eder ve takip eden ayın ilk on işgünü içerisinde Bakanlığımıza Devlet katkısı ödemelerini hak eden katılımcıların bilgilerini iletir. Bakanlığımız ise, bankalar tarafından gönderilen belgelerin ulaşmasını takip eden 30 işgünü içerisinde, ilgili bilgi ve belgeleri kontrol eder ve devlet katkısının çeyiz hesabının bulunduğu bankaya aktarılmasını sağlar.

İlk katılımcı grubu için sistemde kalınması gereken asgari 3 yıllık süre, Mayıs 2019 döneminde sona ermiş olup, Mayıs 2019 ve Haziran 2019 dönemlerinde söz konusu şartı sağlayan katılımcılardan 27 yaşını doldurmadan ilk evliliklerini yaparak, evliliklerini müteakip, ilgili bankaya başvuran ve ilgili banka tarafından devlet katkısı ödemesini hak ettiği tespit edilen katılımcıların bilgileri Bakanlığımıza iletilmiştir. Buna göre; Mayıs 2019 döneminde 3 bankadan gelen katılımcı listeleri çerçevesinde, 10 katılımcıya toplam 24.302,04 TL tutarında devlet katkısı ödenmiştir. Haziran 2019 döneminde ise 3 bankadan toplam 15 katılımcıya ilişkin liste Bakanlığımıza iletilmiş olup, bu listede bulunan 1 katılımcının birikimine ek olmak üzere 4.441,68 TL devlet katkısı ödemesi yapılmıştır. Kalan 14 katılımcıya ilişkin ödeme süreci devam etmektedir.

Yürütülen Diğer Faaliyetler

- 81 İl Müdürlüğünün cari ve yatırım ödenek talepleri, Başkanlığımızca incelenerek gerekli ödenek ihtiyaçları kendilerine gönderilmiştir.
- Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar kapsamında, Bakanlığımızın hesap dönemi sonu ile hesap dönemi başı ve aylık olarak Sayıştay Başkanlığına vermesi gereken bilgi, defter, mali tablo ve belgeler hazırlanarak Sayıştay Başkanlığına gönderilmiştir.
- Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğince, Bakanlığımızın aylar itibarıyla bütçe gerçekleştirmeleri Başkanlığımız web sayfasında yayımlanmıştır.
- 2018 yılında taşınır hesaplarına muhasebe birimlerince yapılan mükerrer kayıtların düzeltilmesi için çalışmalar yürütülmüştür.
- 2828 sayılı Kanun gereği SHÇEK pay gelirleri tahakkuk ve tahsil işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- Bakanlığımız merkez ve taşra birimlerinin e-bütçe kullanıcı yetki ve şifre tanımlama işlemi yapılmış ve ayrıca, taşra kuruluşlarının muhasebe değişikliği, yeni açılan yerler ile mevcut harcama birimlerine ait birim kodu ve ad değişikliği tanımlama işlemleri Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne iletilerek gerekli değişikliklerin yaptırılması sağlanmıştır.

Ön Mali Kontrol

- Bakanlık merkez birimlerinin ön mali kontrol işlemleri ön mali kontrole tabi tutulacak harcamaların tür ve tutar itibarıyla kapsamına ilişkin olarak Makamdan alınan onay doğrultusunda (kadro dağılım cetvelleri, seyahat kartı listelerinin onaylanması, yan ödeme cetvellerinin kontrolü ile ödeme belgelerinin kontrolü) yapılmıştır.
- 2019 yılının ilk altı ayında merkez ve taşradan Başkanlığımıza intikal eden 77 adet ihale işlem dosyalarının kontrolü yapılmış ve görüş yazıları hazırlanarak ilgili birimlere gönderilmiştir.
- Bununla beraber 12 inci Çalışma Meclisi Toplantısına ilişkin ihale işlem dosyasına uygun görüş verilmemiştir.
- Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan "Yurtdışına Geçici Görevle Gönderilenlere Ödenecek Konaklama Giderlerine İlişkin Esas ve Usuller" uyarınca yurtdışı geçici görevlendirmelerde, konaklama bedelinin, Bakanlığımız ilgili yıl bütçesinin 03.3.3.01 ekonomik kodunda yer alan ödeneğin %30 unu aşp aşmadığının takibi yapılmıştır.
- 4734 sayılı Kanununun 21/f ve 22/d maddesine göre yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işine ait Bakanlık bütçesine konulan ödeneklerin, ilgili kanununun 62 nci maddesinin (1) bendinde belirtilen yüzde 10'luk limite yaklaşıp yaklaşılmadığının takibi yapılmış olup mal alımlarında sınıra yaklaşıldığından birimlerden alınan talepler doğrultusunda oluşturulan uygun görüş alınmasına ilişkin yazı Kamu İhale Kurumuna gönderilmesi çalışmaları devam etmektedir.

- Sayıştay Başkanlığınca, Bakanlığımızın 2018 yılı iş ve işlemlerine ait mali denetim raporu ile performans denetim raporunda yer alan bulgulara cevap verilmiştir.
- Merkez ve taşra birimlerinden gelen mali mevzuat kapsamında tereddüte düşülen konularla ilgili Başkanlığımızın görüşleri bildirilmiştir.
- Bakanlıkların birleştirilmesi kapsamında mülga Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile mülga Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlıklarına ilişkin Ön Mali Kontrol Yönergeleri iptal edilmiş yerine Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Ön Mali Kontrol Yönergesi hazırlanarak Makam Onayı ile yürürlüğe konulmuştur.
- Ulusal kalkınma strateji ve politikaları, yıllık program ve hükümet programı çerçevesinde; Bakanlığımız orta ve uzun vadeli strateji ve politikalarını, vizyon, misyon, stratejik amaç ve hedeflerini içeren 2019-2023 Stratejik Planı yürürlüğe girmek üzere Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına iletilmiştir.
- (2019-2021) Yeni Ekonomi Programı kapsamında; Bakanlığımızın sorumlu olduğu öncelikli 15 eylem belirlenmiş olup söz konusu eylemler kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığı ile çalışmalar yürütülmektedir.
- Stratejik planın başarısının ve uygulama sonuçlarının ölçülmesini sağlayan 2019 Yılı Performans Programı hazırlanmıştır.
- On Birinci Kalkınma Planı hazırlık çalışmaları kapsamında; beş yıllık gelişmelere ilişkin Bakanlığımız politika, tedbir ve performans gösterge önerileri hazırlanmıştır.
- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik hükümleri gereğince; Bakanlık Yıllık Faaliyet Raporları, Harcama Birimlerince Düzenlenen Birim Faaliyet Raporları esas alınarak hazırlanmaktadır. Bu kapsamda Bakanlığımız 2018 Yılı Faaliyet Raporu hazırlanarak Sayıştay ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına gönderilmiştir.
- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifinin program bütçe esaslarına göre hazırlanması çalışmaları kapsamında; Bakanlığımıza ilişkin program sınıflandırması, amaç, hedef ve gösterge çalışmaları Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına gönderilmiştir.
- 2019 Yılı Programı kapsamında Bakanlığımız sorumluluğundaki tedbirlere ilişkin birinci ve ikinci çeyrek dönem gerçekleştirmeleri konsolide edilerek Cumhurbaşkanlığı Yıllık Program İzleme Sistemi'ne kaydedilmiştir.
- Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarının eylem planlarında Bakanlığımızın sorumlu olduğu eylemlerin izleme sonuçlarının koordinasyonu gerçekleştirilmiştir.

II.15. AVRUPA BİRLİĞİ VE MALİ YARDIMLAR

Ülkemiz ile Avrupa Birliği arasındaki mali işbirliği kapsamında imzalanan ve 5824 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Çerçeve Anlaşma, Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) ile ilgili kuralları, 2011/2515 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanan Finansman Anlaşması da IPA'nın dördüncü bileşeni olan İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi (İKG) Bileşeni ile ilgili kuralları düzenlemiştir. Bu kapsamda, 2011/15 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile mülga Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki 3146 sayılı Kanun'un 12/A maddesine (Değişik: 11/10/2011- KHK - 665/2 md.) uygun olarak mülga Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İKG bileşeninden sorumlu **Program Otoritesi** olarak belirlenmiştir. Program Otoritesi görevine istinaden istihdam, eğitim ve sosyal politikalar alanlarında IPA altında ülkemize tahsis edilen fonların programlanması, ihale sürecinin gerçekleştirilmesi, projelerin teknik ve finansal açılardan yönetimi,

projelerin uygulama sürecinin izlenmesi ve sonuçlarının değerlendirilmesi ve İKG kapsamında tanıtım ve bilgilendirme faaliyetlerini yürütmüştür.

IPA I. döneme benzer şekilde, Başkanlık, 10 Temmuz 2018 tarihli ve 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 67 ile 80. maddeleri ve 10.01.2019 tarihli ve 30651 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 27 no.lu "Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi"nin 22. maddesi uyarınca da ilgili mevzuat, Avrupa Birliği müktesebatı ve uluslararası antlaşmalar çerçevesinde Operasyonel Programları hazırlamak, yürütmek ve fonların uygulanmasını koordine etmek, yapısal fonların kullanımı için gerekli hazırlıkları yapmak; desteklenecek proje ve faaliyetlere ilişkin olarak projelerin seçimini yapmak, önceliklendirmek, ihale ve sözleşmelerini yapmak ve yürütülmesini sağlamak, ödemelerini gerçekleştirmek ve muhasebeleştirmek, buna ilişkin kontrol, izleme ve değerlendirmeleri yapmak ile görevlendirilmiştir.

Bu çerçevede hazırlanan İstihdam, Eğitim ve Sosyal Politikalar Sektörel Operasyonel Programı (İESP SOP), istihdamın ve eğitim kalitesinin artırılması, sosyal içermenin geliştirilmesi ve işgücü piyasasına girişlerin kolaylaştırılması gibi öncelikler ve bu öncelikler altında da proje fikirlerine temel teşkil edecek tedbir ve faaliyetler öngörülmüştür.

Finansman Anlaşması gereği, Program kapsamında desteklenecek her bir proje ve operasyona tahsis edilen IPA fonları, AB'nin en fazla yüzde 85 ve Ülkemizin en az yüzde 15'lik katkı paylarından oluşmaktadır. AB tarafından sağlanan katkı payları yıllık tahsisatlar şeklinde taahhüt edilmektedir. n+5 kuralına göre AB katkısının, tahsis edildiği yılı takip eden 5'inci yılın sonuna kadar sözleşmeye bağlanamayıp harcanamayan kısımları için AB'nin tahsisat taahhüdü otomatik olarak kalkmaktadır. Dolayısıyla Ülkemizin de katkısıyla oluşan IPA fonlarının n+5 kuralından kaynaklanan riskle kaybedilmeden etkin ve verimli bir şekilde kullanımının sağlanması, bu alandaki AB prensiplerine uygun olarak yeterli nitelikte ve sayıda projenin zamanında hazırlanması ve uygulanmasına bağlıdır. Programın 2025 yılına kadar devam etmesi öngörülmektedir.

Program Otoritesi olarak Başkanlığın ve Faydalanıcıların kurumsal kapasitesini geliştirmek üzere 36 ay sürecek olan "İstihdam, Eğitim ve Sosyal Politikalar Sektörel Operasyonel Programı (İESP SOP) Uygulaması Kapsamında Kurumsal Kapasite Geliştirilmesi için Teknik Yardım Projesi" 09 Ocak 2019 tarihinde uygulama aşamasına geçilmiştir. İlgili proje kapsamında, Başkanlığımız personeline ve operasyon uygulayacak olan faydalanıcı kurumlara yönelik eğitimler verilmekte, sektör kapsamındaki konulara ilişkin çalıştaylar organize edilmekte ve görünürlük faaliyetleri yürütülmektedir.

Bunun yanı sıra, sosyal içirme alanında toplumun dezavantajlı kesimlerine yönelik çalışmalar yürüten Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ile yeni kurulan ve faaliyet alanı genişleyen "Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı" arasındaki var olan ilişkileri geliştirmek, söz konusu toplum kesimlerine sunulan hizmetleri, STK'ların da desteği ile daha etkin ve hızlı bir biçimde vatandaşlarımıza ulaştırmak, ülkemizde sivil toplum sektörünün gelişmesini desteklemek amacıyla hazırlanan "Kamu-STK İşbirliği için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın Kapasitesinin Güçlendirilmesi Teknik Destek Projesi" hazırlanmıştır. Bu kapsamda Merkezi Finans ve İhale Birimi, Sözleşme Makamı sıfatıyla (MFİB) söz konusu Projeyi yürütecek olan WYG Türkiye adlı yüklenici ile sözleşmeyi imzalamış olup 24 ay sürecek olan bu proje 14 Mayıs 2018 tarihi itibarıyla uygulama aşamasına geçmiştir.

Yürütülen Faaliyetler

Türkiye'ye sağlanan AB mali yardımlarının yönetilmesi konusunda farklı bir idari yapılanmaya gidilmiş ve sağlanan mali yardımlar Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) başlığı altında beş ana tema etrafında toplanmıştır. Bu beş ana tema (beş bileşen); geçiş dönemi desteği ve kurumsal

yapılanma, sınır ötesi işbirliği, bölgesel rekabet edilebilirlik, insan kaynaklarının geliştirilmesi ve kırsal kalkınma bileşenleri altında hazırlanmış strateji ve eylem planları (Operasyonel Programlar) doğrultusunda şekillendirilmiştir.

IPA'nın İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi (İKG) Operasyonel Programı kapsamında, **I. dönem (2007-2013)** için, %85'i Avrupa Birliği ve %15'i Ulusal kaynaklardan olmak üzere tahsis edilen toplam 509,7 milyon Avroluk fonun 2017 yılının sonuna kadar kullanımı devam etmiş olup, bu fonların % 94'ü, Bakanlığımız tarafından sözleşmeye bağlanmıştır. 2017 yılının sonuna kadar devam eden IPA'nın I. dönemi için tahsis edilen toplam 509,1 milyon Avro, 35 operasyon altında desteklenen 935 proje ve 1 donör katkısıyla yönetilmiş; projelerle yaklaşık 800 bin vatandaşımız desteklenmiş ve tahsis edilen fonun yaklaşık %84'ü kullanılmıştır. Bu çerçevede, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, MYK, İŞKUR, SGK ve YURTKUR gibi kamu kurum ve kuruluşları başta olmak üzere, Kalkınma Ajansları, Üniversiteler, Belediyeler, Sivil Toplum Örgütleri, TOBB, TESK, HAK-İŞ ve ATO gibi toplamda yaklaşık 600 kurum ve kuruluşla ve 80 farklı firmayla çalışılmıştır.

IPA **II. dönemi için (2014-2020) "İstihdam, Eğitim ve Sosyal Politika Sektörel Operasyonel Programı"** hazırlanmış ve AB Komisyonu tarafından onaylanmıştır. Bu kapsamda 275 Milyon Avroluk AB fonu olmak üzere toplamda 323,6 Milyon Avro Ülkemize tahsis edilmiştir. Bugüne kadar toplam bedeli 106,2 milyon Avro olan 9 adet sözleşme imzalanmış olup bu sözleşmelere toplamda 21,4 milyon Avro ödeme yapılmıştır. Tahsis edilen fonların sözleşmeye bağlanma oranı ise %33 düzeyindedir.

II.16. EĞİTİM VE YAYIN

- 4. Promosyon Uzman yardımcılarının Oryantasyon Eğitimi yapılmıştır.
- İki bakanlığın birleşmesinden dolayı personellerin Bakanlığımızın işleyişiyle ilgili bilgilendirilmesi amacıyla Bakanlık Uyumlama Kitapçığı basımı gerçekleştirilmiştir.
- Bakanlığımızın bilimsel ve hakemli akademik yayını olan Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi'nin Mart ve Haziran aylarında olmak üzere iki sayı olarak yayımlanmıştır.
- Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı koordinesinde ve Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı işbirliğinde "Bilgi İşlem Teknik Servis Personeline Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programı" gerçekleştirilmiştir.
- Çocukların bilişsel ve psiko sosyal gelişimlerini desteklemek ve farkındalıklarını geliştirmek amacıyla Bakanlığımız bünyesinde yayımlanan Sevgi Bir Kuş adlı çocuk dergisi 2019 yılı içerisinde bir sayı olarak yayımlanmıştır.

II.17. BİLGİ İŞLEM

Sosyal Hizmet Uygulamaları

Aile Bilgi Sistemi

Kadın Hizmetlerine yönelik olarak; ABS-Kadın Hizmetleri Modülü kullanıma alınmıştır. Şiddet Önleme Merkezleri (ŞÖNİM) ve Kadın Konukları üzerinden tüm süreçler anlık takip edilebilmektedir. Emniyet Genel Müdürlüğü ile entegrasyon sağlanarak Aile İçi Şiddet Formlarının, anlık olarak, Bakanlığımıza elektronik ortamda ulaşması sağlanmıştır. Böylece vaka sonrasında anında takibinin yapılması, kararın incelemesini takiben SMS ile vatandaşlara bilgilendirme yapılması sağlanmıştır. Böylece UYAP entegrasyonu dâhil bütünleşik bir sistemle kadına yönelik şiddet vakalarının Aile Bilgi Sistemi üzerinden yönetilmesi sağlanmaktadır. Sistem üzerinden

Bakanlığımız tüm Türkiye'nin, İl Müdürlüklerimiz ise illerindeki vakaların anlık olarak takibini yapabilmektedir.

Çocuk Hizmetlerine yönelik olarak; kuruluş bakımı altındaki çocuklarımızın süreçleri Aile Bilgi Sistemi üzerinden takip edilmesine yönelik idame süreci sürdürülmüştür. Çocukların yoklama ve harçlık süreçleri geliştirilmiştir. Ayrıca "Evlat Edinme Süreçleri" de tamamlanmıştır ve YBS sistemindeki eski verilerin Aile Bilgi Sistemine entegrasyonu sağlanmıştır. SED süreçlerinin ve Koruyucu Aile süreçlerinin de Aile Bilgi Sistemine taşınması süreçleri sürdürülmüştür.

Yaşlı Hizmetlerine yönelik olarak; kuruluş bakımındaki yaşlılarımızın süreçleri de Aile Bilgi Sistemine işlenmeye başlamıştır.

Engelli Hizmetlerine yönelik olarak; Yenilen yönetmelik kapsamında ICD kodları, ÇÖZGER formlarının sisteme entegrasyonu sağlanmıştır. Evde Bakım süreci Aile Bilgi Sistemi içerisinde geliştirilmesine yönelik analiz çalışmaları yapılmıştır. Engelli Kuruluşta Bakım süreçlerinin yazılım geliştirme işlemleri tamamlanmıştır. Engelli Kimlik Kartı modülü geliştirme çalışmaları sürdürülmüştür. Bütünleşik Sosyal Yardımlar Bilgi Sistemi, İŞKUR, Sağlık Bakanlığı ile entegrasyon sağlanarak 100 günlük eylem planı kapsamında Ulusal Engelli Veri tabanı oluşturulmuştur.

ASDEP Modülü ile hane ziyaretleri mobil tabletler ile çevirim içi takip edilmektedir. Mobil internet bağlantısının mümkün olmadığı bölgelerde yaşamlarını sürdüren vatandaşlarımıza hizmet vermek amacıyla geliştirdiğimiz çevirim dışı ASDEP uygulamamız geliştirilmiş olup, yaygınlaştırılma aşamasındadır.100 günlük eylem planı kapsamında muhtarlarla görüşme formu ile mahallelerin durumları ASDEP modülünden takip edilebilmektedir. Hane ziyaretleri sırasında tespit edilen vakaların ASDEP üzerinden uygulamaya kaydedilmesi sonucunda, anlık olarak, ŞÖNİM'lere, ilgili il müdürlüklerine, vakanın bildirilmesini sağlayan gerekli entegrasyon geliştirilmiştir. Ayrıca, ASDEP üzerindeki verilerden dinamik sorgulamalar yapılarak hanelerin durum raporları ve kapsamlı istatistikler üretilmektedir.

Aile Bilgi Sistemi üzerinden Bakanlığımız tüm Türkiye'nin, İl Müdürlüklerimiz ise illerindeki vakaların bu kapsamda anlık olarak takibini yapabilmektedir.

Aile Bilgi Sistemi Projesi 2013 yılında yatırım programına alınmış olup 2015 yılında UNDP ile işbirliği içerisinde projelendirilerek başlamıştır. 31.12.2019 yılına kadar proje uzatılmıştır. Proje maliyetinde artışa gerek olmadan daha önce 2015 ve 2017 yılında UNDP aktarılmış olan bütçe ile devam edildiği ve proje süresi bütçe artırımını olmadan uzatıldığından projenin devamlılığı için 2018 yılında ödenek belirlenmemiş olup herhangi bir harcama yapılmamıştır. Proje kapsamında UNDP'ye daha önceki yıllarda aktarılmış olan ödenek kullanılmaya devam edilmiştir.

Birleşme sonrası sunucuların Emek lokasyonuna taşınma işlemleri yürütülmüştür.

Sosyal Hizmetlere Yönelik Diğer Yazılım Projeleri

Şehit Yakınları ve Gazilere yönelik olarak; Şehit Gazi Bilgi Sisteminde, geliştirme, idame ve iyileştirme çalışmaları yürütülmüştür. Sistem tek hak sahipliği üzerinden ilerleme durumuna ilişkin, birden fazla kanundan hak sahipliği olması durumunda ilgili kanunun seçilebilmesi sağlandı. Evli kız kardeşler, kız çocuklar ve hak sahibi üvey kardeşlerin de otomatik olarak kaydının alınabilmesi için bileşik kütük sistemi entegre edildi. E-devlet üzerinden ücretsiz seyahat kartı başvuru alınabilir hale getirildi. Süresi dolan veya evlilik sebebiyle iptal olan kartlar için kara liste servisi yazıldı. Başvuru kayıtlarının haftalık güncellenmesi için Windows servisi yazıldı. Çeşitli kurumlardan resmi yazı ile talep edilen toplu hak sahipliği sorgulamasına imkân sağlayan geliştirmeler sisteme eklendi. Sistem üzerinden il, yıl ve ay bazlı şehit, gazi ve seyahat kartı, istihdam başvurularını alabilecek raporlar eklendi. Toplu 4C sorgulaması ve başvurularda bireysel 4C sorgulaması entegre edildi. Veri tabanı ve sunucular Emek lokasyonuna taşındı. Şehit yakınları ve gaziler için yapılan ziyaretlere giriş ekranı hazırlanarak test ortamına alınmıştır.

Yönetim Bilgi Sisteminde; geliştirme, idame ve iyileştirme çalışmaları yürütülmüştür. Kurumlar arası veri paylaşımı için Sosyal Ekonomik Destek, Engelli Evde Bakım ve Koruyucu Aile ödeme bilgilerinin kamu.net üzerinden görüntülenebilmesi için gerekli web servis altyapısı oluşturulmuştur. Sosyal Ekonomik Destek modülü için İç Denetim Başkanlığınca hazırlanan/istenen kontroller YBS'ye eklenmiştir. Engelli Evde Bakım Ödeme Görüntüleme ve İade Ekranı hazırlanarak kullanıma açılmıştır. Engelli Bakım hizmeti ve Engelli Kimlik kartı modülleri için, Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu ve Erişkinler için Engelli Sağlık Kurulu raporu yönetmeliklerine istinaden YBS deki ilgili ekranlarda güncelleştirme işlemleri yapılmıştır.

KMÇ Form-A, SHM İzleme ve Takip, Alo183, Alo 183 Çağrı Merkezi, AEP, Kreş Bilgi Yönetim Sistemi, Aile Eğitim Programı projelerinde bakım faaliyeti niteliğinde Daireler tarafından talep edilen çeşitli iyileştirmeler ve güncellemeler gerçekleştirilmiştir.

Bu projelerin hepsi öz kaynak ile yürütülmektedir.

Sosyal Yardım Uygulamaları

Bütünleşik Sosyal Yardımlar Projesi kapsamında ;

- Elektrik Tüketim Desteği Yardımı modülü geliştirilmiştir.
- Diğer kurumların yaptığı (Kızılay, Belediye vb.) yardımlara ilişkin yardım kayıtlarının, merkezi incelemeler ekranında gösterilmesi sağlanmıştır.
- Ödeme dosyası işlemleri, kaynak aktarım listesi işlemleri, personel maaş işlemleri ve sorgulama altyapılarının hızlanması için çalışmalar yapılmıştır.
- Karanfil Veri Merkezinden hizmet veren tüm sunucuların Emek Veri Merkezine taşınması faaliyeti gerçekleştirilmiştir.
- Performans ve fonksiyonel iyileştirmelerle gerçekleştirilmiş, altyapısal olarak mevcut loglama altyapısı değiştirilerek yeni loglama yapısı geliştirilmiştir.
- Çeşitli modüllerle ilgili gelen değişiklik ve hata talepleri yapılmıştır.

Sosyal İstihdam Uygulamaları

Sendika Yetki Projesi

Bu proje ile e-Devlet üzerinden sendika üyelik işlemlerinin yapılması, işkolu istatistiklerinin yayınlanması, resmi istatistik oluşturma ve yayınlanmasına ilişkin resmi ve özet raporların oluşturulması sağlanmaktadır.

- Resmi istatistik oluşturma ve yayınlanmasına ilişkin resmi ve özet raporların projede üretilmesi sağlanmıştır.
- İstatistiğe esas kayıtları, istatistiğin alındığı an itibarıyla sistemde yedeklenmekte ve mahkeme raporları için kullanılmaktadır.
- E-Devlet üzerinden İşçi Sendikaları Üyelik İşlemleri hizmeti kullanılarak üyelik başvuru ve çekilme işlemleri yapılabilmektedir.
- Sendikaların üyelikleri e-Devlet üzerinden gerçekleştireceği onay ile geçerlilik kazanması ve onaylanan üyelikler için yine sistem üzerinden üyelikten çekilme işlemi yapılabilmektedir.
- Sistemden istenildiği an üyelik dökümü alınabilmekte, bu belge ilgili kişi ve kurumlarla paylaşılabilir.
- E-Devlet üzerinden Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı altında sunulan İşçi Sendikaları Hizmetleri ve İşveren Sendikaları Hizmetleri altında yer alan işlevler kullanılarak üyelik başvuruları onay ya da ret işlemleri yapılabilmektedir.
- Sendikalar üyelerine ait bilgilere ve işkolunda kurulu olan işyeri bilgilerine sistem üzerinden erişebilirler.

Çalışma İstatistikleri Bilgi Sistemi (ÇİBS) Projesi

Türkiye’de çalışma hayatına ait istatistikleri (Sosyal Diyalog ve İş Uyuşmazlıkları, Yabancıların Çalışma İzinleri, İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları, Açık İş Pozisyonları ve İşe Yerleştirmeler, Aktif Pasif Sigortalılar, Resmi Gazete İstatistikleri vb.) üretmek üzere tasarlanmıştır.

Çalışma istatistikleri bilgi sistemi AB destekli “Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nın İstatistiki kapasitesini Güçlendirme Projesinin” oluşturduğu bir bilgi sistemidir. Çalışma İstatistikleri Bilgi Sistemi, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ve Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü idari kayıtlara dayalı istatistikleri elde edecek yapıda geliştirilmiş ve uygulamaya alınmış olup Daire Başkanlığımız personeli tarafından idame ettirilmektedir.

Çalışma-İşKur Bölge-İl Otomasyon Sistemi Projesi

İşKur İl Müdürlüklerinin teftiş, iş kazaları, şikâyet, işletme belgesi, evrak, matbu yazışmaları, ceza, sendika ve adli takip işlemlerinin tamamen bilgisayar ortamında yürütülmesini sağlayan sistemdir. Projeye ilişkin iyileştirme ve değişiklikler halen devam etmekte olup, her türlü bakım ve destek Daire Başkanlığımızca yürütülmektedir.

Asbest Söküm Uzmanlığı Eğitimi

E devlet kapısı üzerinden asbest söküm uzmanlığı eğitim başvurularının alınması için web servisler yazılmıştır. Alınan başvuruların kurum içerisindeki süreçlerinin takibi amacıyla yönetim paneli web uygulaması geliştirilmiştir. Yapılmış olan çalışmalara ilişkin dokümantasyon işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Projeye ilişkin iyileştirme ve değişiklikler halen devam etmekte olup, her türlü bakım ve Destek Daire Başkanlığımızca yürütülmektedir.

Kişisel Koruyucu Donanım Şikâyet ve İhbar Sistemi

E devlet kapısı üzerinden kişisel koruyucu donanım şikâyet ve ihbar başvurularının alınması için web servisler yazılmıştır. Alınan başvuruların kurum içerisindeki süreçlerinin takibi amacıyla yönetim paneli web uygulaması geliştirilmiştir. Vatandaşların farkındalığını artırmak amacıyla web sitesi geliştirilmiştir.

Projeye ilişkin iyileştirme ve değişiklikler halen devam etmekte olup, her türlü bakım ve destek Daire Başkanlığımızca yürütülmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü Bildirim (İSG Bildirim) Projesi

Bu proje, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve buna bağlı olarak çıkartılan ikincil mevzuat da İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından 9 yönetmeliğe karşı, 12 bildirim başlığı belirlenmiş olup, bu kapsamda yapılan bildirimlerin sayısı tablo halinde düzenlenerek, Türkiye genelinde 81 Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından bildirimlere ilişkin veri girişi çevrimiçi (online) yapılarak her ay sayısal verilerin İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğüne iletilmesi ile gereksiz yazışmalara ve zaman kaybına sebep verilmemesi, gerektiğinde istatistiki veri alınabilmesi amacıyla kullanılmaktadır.

Projeye ilişkin iyileştirme ve değişiklikler halen devam etmekte olup, her türlü bakım ve destek Daire Başkanlığımızca yürütülmektedir.

Kontrol Belgesi Sistemi Projesi

İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma Geliştirme Enstitüsü Başkanlığı tarafından yürütülmekte olan “Kontrol Belgesi” onay süreçlerinin elektronik ortamda gerçekleştirilebilmesini sağlamaktadır.

Eylül 2017 tarihinde sistem devreye alınmış, kâğıt ortamında yürütülen eski işleyiş bırakılmış “Kontrol Belgesi” işlemleri tamamen elektronik ortama gerçekleşmektedir.

Projeye ilişkin iyileştirme ve değişiklikler halen devam etmekte olup, her türlü bakım ve destek Daire Başkanlığımızca yürütülmektedir.

İSGKATİP – SGK Entegrasyonu Projesi

İSGKATİP’ de yer alan aktif işyeri hekimlerinin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına bildirilerek, işyeri hekimlerinin sadece hizmet verdiği işyerinde çalışan hastalara e-reçete yazabilmesi ve kâğıt ortamında yazılan reçetelerin ortadan kaldırılması amacı ile hazırlanmıştır.

Her gece saat 23:30’ da Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına, işyeri hekimleri bildirilerek, sözleşmeleri gönderilmektedir. E-reçete kullanımı sırasında da Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından Bakanlığımıza sorgu yapılarak hasta-hekim-işyeri bağlantısı kontrol edilmektedir. Ayrıca özel sektörde çalışan hekimlerin haftalık çalışma saatleri sistemden çekilerek, aylık çalışma süresi bazında izin verilen saati aşan işyeri hekimlerinin sözleşme yapmasına izin verilmeyecektir. Yapılan işlemlerin İSG uzmanları tarafından kontrol edilebileceği bir sistemdir.

Projeye ilişkin bakım ve destek çalışmaları Daire başkanlığımızca yürütülmektedir.

Yurtdışı Teşkilatı Bilgi Yönetim Sistemi (YTBYS)

Bakanlığımız Yurtdışı Teşkilatı tarafından yurtdışında yaşayan vatandaşlarımıza sunulan hizmetlerin etkinliği ve kalitesini arttırmak amacıyla yurtdışı teşkilatımızda kullanılmak üzere Bilgi Yönetim Sistemi hazırlanması amaçlanmaktadır. Söz konusu yazılım ile yurtdışı teşkilatımızda vatandaşlarımızın 3201 sayılı Kanun kapsamında yurtdışı borçlanması taleplerinde kullanılmak üzere oluşturulmakta olan belgelerin tek bir formatta elektronik ortamda hazırlanarak, verilen hizmetin kalite ve hızının iyileştirilmesi, yurtdışı teşkilatlarında yapılan tüm işlemlerin elektronik ortamda anlık kayıt altına alınması, yapılan tüm işlemler için elektronik veri tabanı oluşturulması ve iş analizlerinin yapılması planlanmaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ve Dışişleri Bakanlığı ile entegrasyon sağlanarak iş süreçlerinin hızlandırılması ve vatandaşlarımızın bu hizmetlere ulaşmasının kolaylaştırılması amaçlanmaktadır. Yurtdışında çalışan vatandaşlarımızın emeklilik işlemlerinin yürütülmesi, Sosyal Güvenlik Kanunları hakkındaki isteklerine hızlı bir şekilde cevap verilebilmesi ve bu aşamaların kolaylaştırılması için yazılım geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

Dış İlişkiler ve Yurtdışı İşçi Hizmetleri (DİYİH) E-Bordro

Dış İlişkiler ve Yurtdışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bağlı çalışan ve yurtdışında görev yapan personelin döviz üzerinden maaş hesabının yapılıp gerekli tüm raporların alınabildiği sistemdir. Bu proje 2013 yılında DİYİH e-bordro Projesi olarak geliştirilmeye başlanmış olup, sözleşmeli çalışan ve yurtdışı personelin maaş hesaplama işlemleri gerçekleştirilmektedir. Sadece ilgili personelin bilgilerindeki değişiklikler yapıldığında tüm personelin maaşı hesaplanabilmekte; bununla ilgili onaya sunulacak belgeler, raporlar, listeler ve toplam tutarlar sistemden alınabilmektedir. Bu işlemleri yaparken e-bordro projesi modüler ve parametrik bir yapıyla maaş hesabından sorumlu kullanıcının hesaplamada kullanılan tüm bilgileri programdan gerektiğinde güncelleyebilmesini sağlamaktadır. Gelen isteklere göre proje güncellenmektedir.

Yüksek Hakem Kurulu Bilgi Sistemi (YHKBS)

Yüksek Hakem Kurulu tarafından yürütülen işlerin daha hızlı ve güvenli yürütülebilmesi, iş gücünün, zamanın ve kaynakların daha etkin ve verimli şekilde kullanılabilmesi amacıyla geliştirilmekte olan bilgi sistemidir. Sistem kullanıma alındığında toplu iş görüşmesi sürecinde

meydana gelen uyuşmazlıkların çözümü amacı ile sendikaların Yüksek Hakem Kurulu'na yapacağı başvurular E Devlet kapısı üzerinden alınacaktır.

Pnömkonyoz Okuyucu Eğitimi

E Devlet kapısı üzerinden işyeri hekimlerinin Pnömkonyoz Okuyucu Eğitim başvurularının alınması için web servisler yazılmıştır. Alınan başvuruların kurum içerisindeki süreçlerinin takibi amacıyla yönetim paneli web uygulaması geliştirilme çalışmaları devam etmektedir.

Sosyal Diyalog SENBİS Entegrasyonu

Sosyal Diyalog ve Toplu İş Sözleşmesi sürecinde yaşanan uyuşmazlıklar için veri toplama ve düzenleme uygulaması olan Sosyal Diyalog Projesi ile İçişleri Bakanlığı tarafından sendika tanımlanması amacıyla kullanılmakta olan Sendika Bilgi Sistemi (SENBİS) arasında veri alışverişini sağlamak üzere entegrasyon çalışmaları devam etmektedir.

Çalışma Genel Bilgi Sistemi

Çalışma Genel Müdürlüğü bünyesinde hâlihazırda kullanılmakta olan Sendika Yetki Otomasyon Sistemi ve İstatistik Yönetim Bilgi Sistemi (Sosyal Diyalog) ile Yüksek Hakem Kurulu için hazırlanmış olan Yüksek Hakem Kurulu Bilgi Sistemini tek bir platformda toplayarak sendikaların kuruluşundan itibaren uyuşmazlıkların çözümüne kadar olan bütün toplu iş sözleşmesi sürecinin tek bir bilgi sistemi üzerinden yürütülmesi amacı ile hazırlanacak olan bilgi sistemidir. Sisteme ilişkin analiz ve yazılım geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

Kurumsal Uygulamalar

Elektronik Belge Yönetim Sistemi (BELGENET)

10 Temmuz 2018 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı 1 numaralı Kararnamesinde Mülga Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Mülga Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı adı altında birleştirilmiştir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak 17/10/2018 tarihinde Türksat Tarafından Geliştirilen Elektronik Belge Yönetim Sistemi olan Belgenet Sistemi üzerinden devam edilmiştir.

Bakanlık merkez teşkilatı, yurtdışı teşkilatı, taşra teşkilatı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkanlığı ve Ereğli Kömür Havzası Amelebirliği Biriktirme ve Yardımlaşma Sandığı Başkanlığı Belgenet Sistemini kullanmaktadır.

İçişleri bakanlığınca geliştirilen İçişleri sistemi ile entegrasyon kapsamında e-Otoban projesi ile entegrasyon çalışmaları Ankara ilinde pilot çalışmalar tamamlanmış bu kapsamda ilgili birimlerde oluşturulan evrak, elektronik ortamda İçişleri sisteminde yer alan "Evrak Modülü Otoban İşlemleri" sayfasından Mülki İdare Amirinin onayına sunularak ve elektronik imza ile onaylanan evrak ilgili birime düşürülerek posta işlemi ilgili birim tarafından gerçekleştirilmektedir.

Uygunluk Kriterleri:

- TS 132981
- 5070 Sayılı Elektronik İmza Kanunu
- Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkındaki Yönetmelik
- Elektronik Belge Standartları ile İlgili Başbakanlık Genelgesi
- Standart Dosya Planı Hakkındaki Başbakanlık Genelgesi
- TÜBİTAK Elektronik İmza Uygunluk Kriterleri

Entegrasyon Kabiliyetleri:

- E-Yazışma Paketi Uyumluluğu (EYP)
- Zaman Damgası Entegrasyonu (Tubitak)
- Kayıtlı e-Posta (KEP) Entegrasyonu
- e-Mail Entegrasyonu
- Entegre Tarayıcı Modülü
- Devlet Teşkilatı Veri tabanı (DTVT) Entegrasyonu
- MERNİS Entegrasyonu
- İnsan Kaynakları Sistemleri ile Entegrasyon
- LDAP Entegrasyonu
- Web Servis Entegrasyonu
- Taranan Fiziksel Arşiv ile Entegrasyon
- İçişleri Bakanlığı e-Otoban Projesi Entegrasyonu
- UETS Entegrasyonu

Personel Bilgi Sistemi (PYS)

Mülga Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Mülga Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı adı altında birleşmesine müteakip Personel Bilgi sisteminin birleştirilmesi çalışmaları tamamlanmıştır.

Personel Bilgilerinin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığınca geliştirilen kamu personelinin hizmet bilgilerinin tutulduğu HİTAP Projesine otomatik olarak aktarılması için Windows Service uygulaması geliştirildi.

Personel Bilgi sisteminden alınan atama onaylarının Belgenet sisteminden alınabilmesi için Belgenet Sistemi ile entegrasyon çalışmalarına başlandı.

Uzaktan Eğitim Sistemi (UZEM)

Bakanlığımız personeline verilen hizmetlerin bir kısmının belirlenerek Uzaktan eğitim sistemi ile verilebilmesi amacı ile kurulmuş olan altyapı uygulamasıdır.

Bakanlık Elektronik Belge Yönetim sistemine geçiş işlemlerinde Bakanlığımız taşra birimlerinde çalışan personele UZEM alt yapısı kullanılarak Belge Net kullanımını konusunda eğitim verilmiş ve geçiş sürecinde önemli katkısı olmuştur.

Kullanan Birimlerden gelen taleplere göre güncelleme işlemleri planlanmaktadır.

Uzem Sistemini kullanan birimlerimiz:

- Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
- Bakanlığımız Bağlı kuruluşu olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkanlığı (ÇASGEM)
  - Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı
  - Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
  - Eğitim Yayın Daire Başkanlığı
  - İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü

Bakanlık Web Siteleri

Mülga Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Mülga Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı adı altında birleşmesine müteakip Mülga aile.gov.tr ve csgb.gov.tr web siteleri birleştirilerek tek bir altyapı üzerinde sıfırdan tasarlanarak yayına açılmıştır.

Bakanlık birim web siteleri kurumsal yapıya uygun olarak aynı tasarım üzerinden yayımlanmıştır.

Taşra (İl Müdürlükleri) web siteleri de aynı tasarım üzerinde yayımlanmak üzere gerekli ayarlamalar yapılmış olup içerik taşıma sürecine devam etmektedir.

Köprü 'kuşaklar arası dayanışma fotoğraf yarışması' sitesi, Yaşlılık Şurası Web Sitesi, Aile Şurası Web Sitesi geliştirilerek yayına alınmıştır.

Güvenli İnşaat Web Sitesi, Güvenli Tarım Web Sitesi, Kişisel Koruyu Donanım Bilgilendirme Sitesi geliştirilerek yayına alınmıştır.

Çalışma izni Bilgilendirme Web Sitesi, İstihdam Seferberliği 2019 tanıtım sitesi geliştirilerek yayına alınmıştır.

Bilgi Güvenliği

Log sistemi, antivirüs/antimalware sistemi, mailgateway ve BGYS yazılımlarının var olan lisansları ve firmaların inisiyatifleri ile işler yürütülmüştür. Bu sayede bütçe giderinden tasarruf sağlanmıştır. Bu dönemde alınması planlanan ürünlerin incelenmesi çalışmaları yürütülmüştür. Bu ürünlerin sağlıklı şekilde çalışması ve kullanılması için alım planları yapılmıştır.

Sistem Yönetimi

Mülga bakanlıkların sistem alt yapı birleştirilmesi kapsamında

- Karanfil ve Söğütözü veri merkezlerindeki fiziksel cihazların taşınmaya başlanması
- Mülga Aile Bakanlığı uygulamalarının Emek lokasyonuna taşınmaya başlanması (fiziksel ve sanal uygulama sunucuları)
- Mülga iki bakanlık için e-posta ve aktif izin hizmetlerinin birleştirilmesi için alt yapı çalışmalarına başlandı.
- Mülga iki bakanlık sanallaştırma sisteminin birleştirilmesi
- Mülga iki bakanlık yedekleme sisteminin birleştirilmesi

ASDEP Tablet Yönetimi

- ASDEP çalışmaları kapsamında saha çalışmalarında, veri girişi için kullanılmakta olan tabletler, MDM uygulamasına dâhil edilerek yönetimsel kolaylık sağlanmıştır.

Veri Tabanı Yönetimi

- Mevcut veri tabanı sunucularına takılarak doğrudan veri tabanı, veri tabanı mantıksal/fiziksel yedekler ve arşiv/transaction logların saklanması için kullanılmak üzere 30 adet SAS disk alınmıştır.
- Karanfil konumundaki bir çok intranet veri tabanı Karanfil Sistem Odasından Emek konumundaki sunuculara taşınarak buradan hizmet vermeye başlamıştır. Karanfil konumunda kalanlar içinde Emek konumunda yedeklik sağlanmıştır.
- ABS ve ASDEP veri tabanları Karanfil Sistem Odasından Emek konumundaki sunuculara taşınmıştır.
- Ulusal Engelli veri tabanı oluşturulmasında birimimize düşen teknik işler yapılmıştır.
- Aile Bakanlığı EBYS uygulaması yerine Belgenet uygulamasını kullanmaya başladı ve Belgenette tek veri tabanı kullanılmaya başlanmıştır.
- Emek konumundaki bazı büyük veri tabanlarımızın yedekliği için Bakanlığının Söğütözü konumundaki sistem odası kullanılmaya başlamıştır.

- Hem canlı hem test PostgreSQL veri tabanları sanal makinalara kurulmuştur ve yeni yazılan uygulamalar PostgreSQL veri tabanı kullanılarak yazılmaktadır.
- Oracle veri tabanında bulunan 8 tane uygulamanın PostgreSQL veri tabanına test aşamasında göçü sağlanmıştır.
- E-devlet hizmetlerine ilişkin veri sözlüğü ön çalışması yapılmıştır.
- Belgenet uygulaması hızlı veri artışı nedeniyle yedekleme sistemi güncel tutulmaktadır.
- Tüm MsSQL test veri tabanları emek koluna taşınarak konsolide edildi.
- Şuan bakanlığın bünyesinde bulunan tüm veri tabanlarının performans, disk, backup konfigürasyonları sağlanmıştır ve kontrolleri düzenli olarak yapılmaktadır.
- Bakanlık ve teşkilatlarına ait web sitelerinin veri tabanlarının taşınması için gerekli yedekli mimari ortamı Emek konumunda kurulmuş olup bakanlık web sitesi ortamı buraya taşınmıştır.

Ağ Yönetimi

İnternet Servis Sağlayıcı Değişimi

Mülga ÇSGB Bakanlığı İnternet hizmeti alımı sözleşme süresinin dolması nedeniyle, Mülga Aile Bakanlığı İnternet Hizmeti Alımı Sözleşmesi ile devam edilmiştir.

İnternet Servis Sağlayıcı Değişimi (MPLS Hizmeti)

Mülga ÇSGB Bakanlığı İnternet hizmeti alımı sözleşme süresinin dolması nedeniyle, Mülga Aile Bakanlığı mpls (Taşra) Hizmeti Alımı Sözleşmesi ile devam edilmesi ve yeni 42 taşra teşkilatının MPLS ağına dahil edilmiştir.

DDOS Koruma Hizmeti Değişimi

Mülga ÇSGB Bakanlığı İnternet hizmeti alımı sözleşme süresinin dolması nedeniyle, Mülga Aile Bakanlığı DDOS Hizmeti Alımı Sözleşmesi ile devam edilmiştir.

Karanfil - Emek, Söğütözü - Emek Hizmet binaları ağ bağlantısı

Karanfil - Emek, Söğütözü - Emek Hizmet binaları ağ bağlantısı sağlanarak iç networkten haberleşme sağlanmıştır.

Söğütözü - Emek Telefon servisleri Entegrasyonu

Söğütözü - Emek Telefon servisleri Entegrasyonu yapılarak hizmet binalarında çalışan personelin kendi aralarında dahili hat üzerinden görüşmeleri sağlanmıştır.

VPN Entegrasyonu

Mülga ÇSGB Bakanlığı VPN hizmetleri ile, Mülga Aile Bakanlığı VPN hizmetleri entegre edilerek, sunulan hizmetlere her iki domain hesabından da erişim sağlanmıştır.

Wifi (Kablosuz Ağ) Entegrasyonu

Mülga ÇSGB Bakanlığı Wifi hizmetleri ile, Mülga Aile Bakanlığı Wifi hizmetleri entegre edilerek, sunulan hizmetlere her iki domain hesabından da erişim sağlanmıştır.

BİDB Bünyesinde Call Center Kurulması

BİDB Bünyesinde Call Center Kurularak hizmet vermeye başlamıştır.

İnternet Erişimleri Aktif Dizin Entegrasyonu

Mülga ÇSGB Bakanlığı Wifi hizmetleri ile, Mülga Aile Bakanlığı Active Directory hizmetleri entegre edilerek, sunulan hizmetlere her iki domain hesabından da erişim internet sağlanmıştır.

DNS sunucuları ve DHCP Sunucularının taşınması

Karanfil Veri merkezinde bulunan DNS sunucuları ve DHCP Sunucuları Emek Veri merkezine taşınarak Taşra teşkilatının yönlendirilmesi hizmete alınmıştır.

Kamunet Entegrasyonu

Bakanlığımızın sunduğu hizmetler ve bakanlığımızın diğer kamu kuruluşlarından almış olduğu hizmetlerin **KAMUNET** ağı üzerinden erişiminin sağlanması

III- TEMMUZ-ARALIK 2019 DÖNEMİNE İLİŞKİN BEKLENTİLER VE HEDEFLER

Tablo 21: Bütçe Giderlerinin Özeti(2019)

Bütçe Yılı:							
Kurum Kod:	24 - AİLE, ÇALIŞMA						
	2019 BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	OCAK-HAZİRAN GERÇEKLEŞME TOPLAMI		ARTIŞ ORANI * (%)	OCAK-HAZİRAN GERÇEK. ORANI ** (%)		2019 YILSONU GERÇEKLEŞME TAHMİNİ
		2018	2019		2018	2019	
BÜTÇE GİDERLERİ TOPLAMI	103.091.801.000	39.110.600.204	52.457.574.645	34,13	135,96	50,88	109.348.669.705
01 - PERSONEL GİDERLERİ	3.161.480.000	881.201.413	1.471.298.051	66,97	41,50	46,54	3.016.772.474
MEMURLAR	1.160.850.000	493.179.975	599.109.637	21,48	63,72	51,61	1.232.752.268
SÖZLEŞMELİ PERSONEL	66.236.000	26.112.716	34.608.939	32,54	57,94	52,25	71.257.073
İŞÇİLER	1.825.514.000	334.672.797	794.478.974	137,39	27,18	43,52	1.625.475.722
GEÇİCİ PERSONEL	108.696.000	27.235.385	42.915.727	57,57	37,55	39,48	86.906.779
DİĞER PERSONEL	184.000	541	184.774	34.028,87	0,55	100,42	380.634
02 - SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PR	612.213.000	156.134.666	277.501.402	77,73	38,24	45,33	568.218.600
MEMURLAR	180.457.000	77.182.922	93.144.782	20,68	61,88	51,62	191.760.540
SÖZLEŞMELİ PERSONEL	11.246.000	4.377.258	6.230.012	42,33	57,12	55,40	12.191.197
İŞÇİLER	400.510.000	70.012.055	170.242.872	143,16	26,61	42,51	348.314.857
GEÇİCİ PERSONEL	20.000.000	4.562.433	7.883.737	72,80	35,53	39,42	15.952.006
DİĞER PERSONEL	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0
03 - MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	1.330.874.000	1.281.400.444	729.467.135	-43,07	64,77	54,81	1.675.935.393
ÜRETİME YÖNELİK MAL VE MALZEME ALIMLARI	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0
TÜKETİME YÖNELİK MAL VE MALZEME ALIMLARI	484.949.000	250.965.552	298.372.758	18,89	44,67	61,53	674.377.405
YOLLUKLAR	30.752.000	15.888.616	6.240.507	-60,72	95,67	20,29	24.102.740
GÖREV GİDERLERİ	1.353.000	5.085.966	2.108.035	-58,55	68,49	155,80	5.412.928
HİZMET ALIMLARI	790.181.000	1.000.735.666	412.103.692	-58,82	73,16	52,15	947.420.320
TEMSİL VE TANITMA GİDERLERİ	962.000	654.384	636.178	-2,78	67,63	66,13	755.000
MENKUL MAL,GAYRİMADDİ HAK ALIM, BAKIM VE ONARIM	14.127.000	5.773.549	7.297.939	26,40	33,21	51,66	14.127.000
GAYRİMENKUL MAL BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	5.790.000	1.843.619	2.299.950	24,75	35,08	39,72	5.790.000
TEDAVİ VE CENAZE GİDERLERİ	2.760.000	453.093	408.075	-9,94	40,33	14,79	3.950.000
05 - CARİ TRANSFERLER	97.710.840.000	36.714.969.032	49.907.496.211	35,93	152,35	51,08	103.811.349.238
GÖREV ZARARLARI	25.882.828.000	15.358.093.937	16.376.033.106	6,63	170,73	63,27	34.110.886.000
HAZİNE YARDIMLARI	50.754.006.000	13.847.244.408	23.528.119.522	69,91	0,00	46,36	48.007.288.000
KAR AMACI GÜTMİYEN KURULUŞLARA YAPILAN TRANSFERLER	4.152.000	1.399.866	975.153	-30,34	93,32	23,49	4.052.000
HANE HALKINA YAPILAN TRANSFERLER	21.047.154.000	7.508.230.821	9.980.825.546	32,93	49,79	47,42	21.667.473.238
DEVLET SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINDAN HANE HALKINA	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0
YURTDIŞINA YAPILAN TRANSFERLER	22.700.000	0	21.542.884	0,00	0,00	94,90	21.650.000
GELİRDEN AYRILAN PAYLAR	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0
06 - SERMAYE GİDERLERİ	195.257.000	37.222.264	46.526.846	25,00	25,67	23,83	195.257.000
MAMUL MAL ALIMLARI	38.480.000	5.203.763	3.032.060	-41,73	17,42	7,88	38.480.000
MENKUL SERMAYE ÜRETİM GİDERLERİ	5.989.000	131.877	101.208	-23,26	3,56	1,69	5.989.000
GAYRİ MADDİ HAK ALIMLARI	7.280.000	475.360	0	0,00	54,82	0,00	7.280.000
GAYRİMENKUL ALIMLARI VE KAMULAŞTIRMASI	3.358.000	0	143.576	0,00	0,00	4,28	3.358.000
GAYRİMENKUL SERMAYE ÜRETİM GİDERLERİ	90.945.000	11.523.908	29.015.618	151,79	13,29	31,90	90.945.000
MENKUL MALLARIN BÜYÜK ONARIM GİDERLERİ	3.100.000	520.812	50.603	-90,28	166,91	1,63	3.100.000
GAYRİMENKUL BÜYÜK ONARIM GİDERLERİ	34.025.000	7.548.461	13.924.869	84,47	32,38	40,93	34.025.000
STOK ALIMLARI (SAVUNMA DIŞINDA)	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0
DİĞER SERMAYE GİDERLERİ	12.080.000	11.818.083	258.913	-97,81	0,00	2,14	12.080.000
07 - SERMAYE TRANSFERLERİ	81.137.000	39.672.384	25.285.000	-36,27	341,87	31,16	81.137.000
YURTDIŞI SERMAYE TRANSFERLERİ	75.137.000	39.672.384	24.484.000	-38,28	341,87	32,59	75.137.000
YURTDIŞI SERMAYE TRANSFERLERİ	6.000.000	0	801.000	0,00	0,00	13,35	6.000.000

Bakanlığımızın yılsonu itibarıyla 109.348.669.705 TL gider gerçekleşmesi tahmin edilmektedir. Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Bakanlığımıza tahsis edilen toplam 103.091.801.000-TL yılbaşı ödeneğine göre yaklaşık %6,07 oranında sapma meydana geleceği tahmin edilmektedir.

IV- TEMMUZ-ARALIK 2019 DÖNEMİNDE YÜRÜTÜLECEK FAALİYETLER

Bakanlık ana ve yardımcı hizmet birimlerinin Temmuz-Aralık 2019 döneminde yürüteceği faaliyetlere aşağıda yer verilmiştir.

IV.1. AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ

Sosyal Hizmet Merkezlerince, sosyal hizmetlere ilişkin mevzuat uyarınca, yerinde hizmet, bütüncül bir yaklaşım ve izlenebilir bir sosyal hizmet anlayışıyla hizmet sunulmasına devam edilecek olup, ayrıca araştırma ve yatırım projelerinin tamamlanmasına ilişkin çalışmalar yürütülecektir.

Merkez Projeler

05/03/2019 tarihli Bakanlık olurları ile “Türkiye Boşanma Nedenleri Araştırması”, “Türkiye Ergen Profili Araştırması” ve “Türkiye Üniversite Gençliği Profil Araştırması” çalışmalarının araştırma süreçleri devam edecektir.

Türkiye Boşanma Nedenleri Araştırması

Araştırma sürecinde 3 adet çalıştay yapılacaktır. Bu süreçler içinde soru formu nihai hale getirilecek, araştırmanın saha çalışması tamamlanacak ve araştırma raporu hazırlanacaktır. Araştırmanın ödeme işlemleri 3 dönemde (%25, %40, %35) tamamlanacaktır. Araştırmanın 24.12.2019 tarihinde tamamlanması öngörülmektedir.

Türkiye Ergen Profili Araştırması

Türkiye Ergen Profili Araştırması 09/07/2019 tarihinde başlamıştır. Şuana kadar (24/07/2019) 1 çalışma toplantısı, eldeki soru formunun script yazılımı, soru formunun revize edildiği ve örneklemin tartışıldığı 1. Çalıştay gerçekleşmiştir. Soru formunun nihai hale getirilmesi ve script halinin yazılıp kontrollerinin yapılması, anketör eğitimi, pilot çalışma, Türkiye temsili saha uygulaması, 4 tane çalıştay yapılması planlanmıştır. Bu süreç aylık raporlar, çalışma toplantıları, 2 adet gelişme raporlarıyla takibi yapılacaktır. Araştırmanın 24/12/2019 tarihinde tamamlanması öngörülmüştür.

Türkiye Üniversite Gençliği Profil Araştırması

Araştırmaya ilişkin tüm faaliyetler bu dönemde yapılacak olup, ödemeler iki parça halinde yapılacaktır. Bu çerçevede;

- Aylık rapor tutulması,
- 2 adet çalıştay düzenlenmesi ve raporları,
- Pilot çalışmanın yapılması(yaklaşık 100 kişi),
- Nihai soru formu hazırlanması,
- Anketör eğitimleri,
- Yaklaşık 20.000 öğrenci ile saha çalışması,
- Teknik raporlamanın yapılması,
- Çalışmanın veri temizliği ve analizlerinin yapılması/raporlanması,
- Özet araştırma raporunu 100 adet hazırlanmasına ilişkin faaliyetler yürütülecektir.

Aile Eğitim Programı (AEP) ve Evlilik Öncesi Eğitim Programı (EÖEP)

180 Günlük Eylem Planı kapsamında ailelerin kendi içinde sorun çözme kapasitesini artırmak, bireylerin ve ailelerin bilinçlenmesine katkıda bulunmak amacıyla hazırlanan Aile Eğitim Programı (AEP), Evlilik Öncesi Eğitim Programı (EÖEP) ile Aile Danışmanlığı ve Boşanma Süreci Danışmanlığı hizmetlerinin yaygınlaştırma çalışmaları devam edecektir.

Evliliğin kuruluş ve işleyişinde çiftlerin muhtemel sorunlarına çözüm üretebilmelerinde profesyonel psikososyal danışmanlık desteği önem arz etmektedir. Çiftlerin yaşadıkları sorunlarla baş etmelerine destek olmak, sorun çözme yeteneklerini artırmak ve boşanma düşüncesinde veya hukuksal süreçte olup ortak karar ile boşanma süreci danışmanlığı almak için ilgili kurumlara başvuru yapmaları veya yönlendirilmeleri sonucunda bu süreci sağlıklı olarak yönetebilmeleri amacıyla Bakanlığımız tarafından verilen danışmanlık hizmetine "Aile Danışmanlığı ve Boşanma Süreci Danışmanlığı" denilmektedir. 180 Günlük Eylem Planı kapsamında Aile Eğitim (AEP) ve Evlilik Öncesi Eğitim (EÖEP) Programları ile 150.000 kişiye ulaşılması, Aile Danışmanlığı ve Boşanma Süreci Danışmanlığı ile 4.000 başvuruya hizmet verilmesi hedeflenmektedir.

Aile Sosyal Destek Programı'nın (ASDEP) muhtarlar işbirliğinde yaygınlaştırılması

180 Günlük Eylem Planı kapsamında Aile Sosyal Destek Programı'nın (ASDEP) Okullar işbirliğinde yaygınlaştırılması hedeflenmiştir. ASDEP aile ve bireylerin, sosyal sorunlarının daha hızlı tespiti ile sosyal hizmetler ve sosyal yardımlar başta olmak üzere, kamu hizmetlerine daha hızlı erişimini sağlamak amacıyla tasarlanmış bir programdır.

Dezavantajlı kesimlere daha kolay ulaşmak için ilk ve orta öğretimdeki okullar ziyaret edilerek okul rehber öğretmenleri ile görüşülecek ve Bakanlığımız hizmetleri ile ASDEP'in tanıtımı yapılacaktır. ASDEP kapsamında ülke genelinde toplam 8.000 okul ziyaret edilerek iş birliği yapılacaktır. Bu kapsamda rehber öğretmenlerine ASDEP broşürleri verilecektir. Aynı zamanda rehber öğretmenleri tarafından tespit edilen vakaların ASDEP Görevlilerine iletilmesi sağlanacak ve okul rehber öğretmenlerine öğrenciler ve okul ile ilgili soruların yer aldığı anket formu uygulanarak ASDEP Bilişim sistemine kaydedilecektir.

IV.2. ÇOCUK HİZMETLERİ

Koruyucu aile hizmeti ve ödemeleri

Koruyucu aile toplam ödeneği olan 130.000.000 TL ödeneğin 67.401.622 TL'si Ocak-Haziran 2019 döneminde kullanılmış olup, Temmuz-Aralık 2019 döneminde ise kalan ödenek 67.271.622 TL ödeneğin kullanılması planlanmaktadır. Bununla birlikte son yıllarda ciddi bir ivme kazanan koruyucu aile hizmetindeki bu artış göz önünde bulundurulduğunda 4.865.000 TL ek ödeneğe ihtiyaç duyulacağı düşünülmektedir.

Sosyal ve ekonomik destek hizmeti ve ödemeleri

SED hizmeti kapsamında 2019 Temmuz-Aralık dönemine ilişkin beklentilerle ilgili olarak yapılan çalışmalar ise aşağıda tablo halinde bulunmaktadır.

Tablo 22: SED Kapsamında 2019 Temmuz-Aralık Dönemine İlişkin Beklentiler

Ekonomik 4. Düzey Tertip	Toplam Ödenek	2019 Ocak-Haziran Harcama	2019 Yıl Sonu Harcaması	İhtiyaç Miktarı	Tasarruf Edilecek Miktar	İhtiyaca İlişkin Gerekçe +Maliyet hesabı
05.4 Hane Halkına Yapılan Transferler	1.338.000.000	677.238.000	1.409.238.000	71.238.000	Yok	SED hizmetine ilişkin ekonomik kriz, işsizlik, boşanma, terk, cezaevine girme vb sosyal sorunların artışından kaynaklı artış olması, ayrıca halen toplumda var olan ihtiyaç grubuna yönelik hizmetin tam olarak kapsamamasından kaynaklı bütçe ve insan kaynakları çerçevesinde hizmetin genişlemesi nedeniyle ek ödeneye ihtiyaç olacaktır. Ek ödenek ihtiyacına ayrıca memur maaş katsayısının artışı da etkili olmaktadır. Haziran 2019 ayında 128.988 çocuk ailesi yanında desteklenmiş olup Aralık ayında bu sayının 133.000 çocuğa ulaşacağı düşünülmektedir.
05.4.7.90 Sosyal ve Ekonomik Destek Ödemeleri	1.338.000.000	677.238.000	1.409.238.000	71.238.000	Yok	

Yatırımlar

Genel Müdürlüğümüzce yürütülen yatırım projeleri devam edecektir. Bunlardan Ankara Çocuk Destek Merkezi için 2.846.579 TL, Kayseri Çocuk Destek Merkezi için 3.196.210 TL, Konya Çocuk Destek Merkezi Projesi için ise 2.197.036 TL ödenek harcanması planlanmaktadır.

Hizmete açılacak kuruluşlar

Yatırım Programı kapsamında; İstanbul, Tokat ve Ankara illerinde inşaatları devam eden Çocuk Destek Merkezlerinin ayrıca 2 çocuk evleri sitesi ile 44 çocuk evinin hizmete açılması planlanmaktadır.

Eğitimler

Anka Çocuk Destek Programı Uygulayıcı Eğitimleri

Anka Çocuk Destek Programı Uygulayıcı Eğitimlerine devam edilecektir.

Anka Temel Personel Eğitimleri

Temel Personel Eğitimleri ile Uygulayıcılara yönelik eğitimlere devam edilecektir.

Kuruluş Bakımında Olan Çocuklara Yönelik Eğitim ve Kamplar

Kuruluş Bakımında Olan Çocuklara Yönelik 2019 yılı 2. yarısında;

- Bolu, Kastamonu, Kırşehir ve Manisa illerinde bulunan Gençlik ve Spor Bakanlığına ait kamp merkezlerinde gerçekleştirilecek olan Doğa kamplarına, 200 kız ve 157 erkek çocuğun katılımı planlanmıştır.
- Samsun, Mersin ve Kocaeli illerinde bulunan Gençlik ve Spor Bakanlığına ait kamp merkezlerinde gerçekleştirilecek olan Deniz kamplarına, 88 kız ve 204 erkek çocuğun katılımı planlanmıştır.
- Değerler Eğitimi ve Sosyal Aktivite içerikli Gençlik ve Spor Bakanlığına ait Mersin Yıldırım Beyazıt kampına, 1. dönem 85 kız ve 2. dönem 85 kız çocuk olmak üzere toplam 170 çocuğun katılması planlanmıştır.

- Değerler Eğitimi ve Sosyal Aktivite içerikli Gençlik ve Spor Bakanlığına ait Osmaniye Aslantaş kampına, 1. dönem 123 kız ve 2. Döneme 188 kız çocuk olmak üzere toplam 311 çocuğun katılması planlanmıştır.
- Çanakkale kampına, 4 dönem halinde 601 kız ve 518 erkek çocuk olmak üzere toplam 1119 çocuğun katılması planlanmıştır.
- Çeşme Çocuk ve Gençlik Kampına, Temmuz – Eylül 2019 tarihleri arasında 6 dönem halinde korunma ve bakım altındaki çocuklarımız katılacaktır.

Danışmanlık Tedbiri Uygulama ve Eğitici Eğitimi

5395 sayılı Kanun kapsamında sunulan Danışmanlık Tedbiri hizmetinin etkin ve verimli sunulabilmesi amacıyla MEB formatörleri tarafından verilecek eğitici eğitimi ile Bakanlığımız bünyesinde 81 İlde eğitim verecek formatörlerimizi sertifikalandırılarak eğitim ihtiyacının karşılanması amacıyla 25/06/2019 tarihli ve 1496364 sayılı Makam Oluru ile 29/30/31 Temmuz ve 1/2 Ağustos 2019 tarihlerinde Ankara ilinde Danışmanlık Tedbiri Uygulama ve Eğitici Eğitimi düzenlenecektir.

Faaliyet ve projeler

SED Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması Projesi

Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmetinin etkinliğini artırmak, ailelerde çocuk adına bir farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânlar sunmak amaçlarıyla oluşturulan proje, 81 AÇSH İl Müdürlüğünce yürütülmektedir. 2019 yılı Ocak-Aralık dönemi için tahsis edilen bütçe **885.000.-TL'dir**.

Temmuz-Aralık döneminde proje kapsamında düzenlenecek sosyal, kültürel, sportif ve bilişsel faaliyetlerde kullanılmak üzere il müdürlüklerinin ihtiyaçları doğrultusunda bütçe aktarımı yapılması ve toplam **478.305.-TL** bütçe kullanılması planlanmaktadır.

SED Hizmetinin Etkinliğinin Arttırılması Projesi kapsamında ise 748.155,00 TL harcama yapılması planlanmaktadır.

Anka Performans ve Değerlendirme Sisteminin Kurulması

Çocuk Destek Merkezlerinin Performansın izlenmesi, vaka yönetimlerinin değerlendirilmesi ve Mesleki çalışmalar ile idari mekanizmaların denetimlerinin sağlanması amacıyla Performans-Değerlendirme Sistemi kurulacaktır.

Devlet Korumasındaki Gençlerin "Benim Rehberim" Programıyla Hayata Hazırlanması

81 ilde kuruluşlarımızda korunma ve bakım altında bulunan gençlerimizin, kuruluştan ayrılan, benzer yaşam deneyimlerine sahip, kamuda veya özel sektörde çalışan, alanında başarılı, davranışları ile rol model olabilecek ve toplum içinde örnek olarak gösterilen gençlerimiz ile mentörlük ilişkisinin kurulması pilot uygulamasının başlatılması ile korunma ve bakım altında olan gençlerimiz ile kuruluştan ayrılan gençlerimiz arasındaki dayanışmayı artırmak, yol arkadaşlığı ve mentörlük bilincini geliştirmek, gençlerimizin aynı hayat deneyimine sahip gençlerimize doğrudan ulaşmasını sağlayarak hayata atılma sürecinde bilgi edinmelerini sağlamak, kurumdan ayrılan gençlerimizin Bakanlığımızla bağıını güçlendirmek, her türlü platformda (sosyal medya, ev ziyaretleri, kurum ve karar alıcıları ziyaretler vb.) gençlerimizin üzerinde olumlu algı oluşturmak, ajite söylemlerden korumak, iş hayatı hakkında gençlerimizin bilgi edinmesini sağlamak, İl Müdürlükleri Bakım Sonrası Rehberlik Birimlerinin çocuklar ve gençler arasında bilinirliğini artırmaktır, koruma ihtiyacı olan

gençlerin yardımlaşmayı öğrenmesi, yeni yaşam deneyimleri kazanması ve psiko- sosyal gelişimlerine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Ayrıca 12 ilde gönüllülük faaliyetleri kapsamında gönüllü kişiler ile Bakanlığımız hizmet modellerinden yararlanan 15 yaş ve üzeri gençlerin gönüllü çalışmalara katılımlarının teşvik edilmesi, gönüllüler ile çocuklar arasında mentörlük ilişkisinin kurulması planlanmaktadır.

Gönüllü ve kurum bakımından ayrılmış gençlerimiz ile çalışılacağından her hangi bir bütçe öngörülmemektedir.

Bugünün çocuklarının yarının çocuklarına bırakacakları "Daha Temiz Bir Dünya İçin El Ele" kampanyasının başlatılması;

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın Saygıdeğer Eşleri Emine Erdoğan'ın himayelerinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından başlatılan "Sıfır Atık Projesi" ne katkı sağlamak, çocuk haklarının toplumun tüm kesiminde öğrenilerek hayata geçirilmesi ve çocukları ilgilendiren her konuda onların etkin katılımlarını sağlamak, doğaya karşı duyarlı nesiller yetiştirmek, atıkların neden olduğu orman yangınlarını önlemek, atıkların çevreye zararını öğrenmeleri, atıkların miktarını azaltmak ve geri dönüşüm bilincini kazandırmak amacıyla sosyal sorumluluk bilinciyle düzenlenecek olan etkinliklerde cam, plastik, kâğıt, pil vb. atıkları toplama ve türlerine göre belli noktalara iletme projesinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Söz konusu projenin Genel Müdürlüğümüz koordinatörlüğünde her ilde oluşturulan İl Çocuk Hakları Komiteleri tarafından Sosyal Uyum Programı kapsamında yürütülmesi planlanmaktadır

Ayrıca;

- Rol model çalışmasına,
- Nesiller buluşuyor Projesine,
- Meslek edindirme Projesine,
- Sosyal sorumluluk bilincinin geliştirilmesi eylemine,
- Uzman müdahale ekiplerinin çalışmalarına
- Öz değerlendirme çalışmalarına
- Politika oluşturma ve farkındalığa yönelik saha çalışmalarına
- ÇODEP'in psikososyal destek bileşeni hazırlıklarına
- 2019 yılının ikinci döneminde de devam edecektir.

Ulusal Çocuk Forumu

Her yıl 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'nde tüm illerden davet edilen Çocuk Hakları Komitesi temsilcileri ile Ulusal Çocuk Forumları düzenlenmektedir. Ulusal Çocuk Forumları, 81 İl Çocuk Hakları Komitelerinden gelen 1 kız ve 1 erkek olmak üzere 162 çocuk temsilcisinin katılımı ile gerçekleştirilmektedir. Forum temaları çocuklar tarafından belirlenmektedir. Forumlar kapsamında çocuk haklarına ilişkin güncel konular hakkında çocuk görüşlerinin TBMM'de ulusal çocuk koordinatörlerimiz tarafından Sayın Bakanımızın da katılımı ile düzenlenen bir törenle TBMM Başkanı ve milletvekillerine sunulması, geleneksel bir uygulama olmuştur.

Bugüne kadar 19 kez Ulusal Çocuk Forumu düzenlenmiş olup 20 Kasım 2019 tarihinde ise XX. Forumun düzenlenmesi planlanmaktadır.

İl Çocuk Hakları Komiteleri bünyesinde ise;

- Çocuk hakları akran eğitimi,
- Çocuklar ekranla değil akranla büyüsün kampanyası
- Sosyal uyum ve adaptasyon eğitimi ve etkinliği
- Çocuk hakları yetişkin eğitimi
- Sosyal etkinlikler (gezi, yürüyüş, piknik, şenlik, kamp, sinema, sportif faaliyetler)
- Yazılı ve görsel materyaller hazırlama (kitap, dergi, afiş, tişört, şapka, broşür, billboard vs.)
- Sanatsal ve kültürel faaliyetler (çocuk korosu, tiyatro, meclis, kulüp, röportaj, fotoğraf, resim sergisi kısa film)
- Tanıtım stantları, toplantı, seminer, konferans, panel
- Her türlü bağımlılıkla ilgili bilinçlendirme eğitim (içki, sigara, uyuşturucu ve madde bağımlılığı, internet ve teknoloji)
- 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü etkinlikleri
- 2018 yılının "Çocuk İşçiliği ile Mücadele Yılı" kapsamında etkinlikler
- 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü etkinlikleri
- Ramazan etkinlikleri
- Sosyal sorumluluk projeleri kapsamında; fidan dikimi, hatıra ormanı vb. etkinlikler düzenlenmektedir.

IV.3. KADININ STATÜSÜ

3 İlde 4 Kadın Konukevinin İhtisas Kuruluşlara Dönüştürülmesi

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planının (2016-2020) 3.2 nolu faaliyeti “Kadın konukevlerinde sunulan hizmetlerin standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecek ve ihtisaslaşma sağlanacaktır” hedefi yer almıştır. Bu kapsamda, farklı ihtiyaç gruplarına bir arada hizmet sunan kadın konukevlerinin daha etkin ve verimli hizmet sunumuna yönelik olarak kadın konukevlerinin ihtisaslaşması çalışmalarına başlanmıştır. Ankara İl Müdürlüğümüz bünyesinde yürütülen; “Kadın Konukevlerinde İhtisaslaşma ile Sistemli Şekilde Kuruluş İş Akışlarını Oluşturulması ve Sürdürülebilirliği Projesi” ile ihtisaslaşmış kadın konukevi modelleri elde edilmiştir. Proje ile Kadın Konukevi Hizmet Standartları Rehberi geliştirilmiş ve pilot olarak Ankara İlindeki kadın konukevlerinde uygulanmıştır. Söz konusu rehber, kadın konukevi hizmet modellerine göre yapılandırılmış olup fiziksel, yönetsel ve mesleki standartları içermektedir. İhtisaslaşma çalışmalarının ülke genelinde yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Eylem planı kapsamında; Ankara, İstanbul ve İzmir illerinde her ilde 1 adet olmak üzere toplam 3 adet can güvenliği riski bulunanlara yönelik kadın konukevi ve İstanbul ilinde 1 adet cinsel şiddete maruz kalanlara yönelik kadın konukevi olmak üzere toplam 4 konukevi ihtisaslaştırılması yönünde çalışmalar yapılacaktır.

Kadın Konukevi Öz Değerlendirme Rehberlerinin Oluşturulması

Kadın konukevi öz değerlendirme rehberlerinin oluşturulması ve iş analizlerinin yapılarak norm kadronun oluşturulması hedeflenmektedir. Kadın Konukevinde çalışan personellerden iş yükü formu ve iş analizi anket formları doldurmaları istenerek gerekli personel sayısı belirlenmiştir. Ayrıca, kadın konukevlerinde öz değerlendirmenin

uygulanmasına yönelik ilgili meslek elamanlarına eğitim verilmesi ile ilgili çalışmalar planlanmaktadır.

Kadın konukevlerinde sunulan hizmetlerin işlevsel kılınması ve hizmet alanların ihtiyaçlarının zamanın karşılanması hedeflenmektedir.

II. Genç Kadınlar Liderlik (ALLY For Future) Programı

İslam İşbirliği Teşkilatı Kadın Danışma Konseyi'nin katkısı ve eğitim, medya, siyaset, sanat, spor ve iş dünyasında ülkelerinde başarı veya potansiyel liderlik ortaya koymuş farklı Ülkelerden 55 yetenekli genç kızın katılımları ile 2-10 Kasım 2017 tarihleri arasında ilk ALLY for Future - Genç Kadınlar Liderlik Programı Bakanlığımız himayesinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. II. ALLY for Future - Genç Kadınlar Liderlik Programının ise 2019 yılında İstanbul'da 6 günlük olacak şekilde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Söz konusu program ile İslam dünyasında genç Müslüman kadınların liderlik kapasitesini geliştirmek, vizyonlarını genişletmek, geleceğin güçlükleri ile başa çıkmalarını sağlayacak imkân ve yeteneklerle donatmak ve ömür boyu süren bir dayanışma ağı oluşturmak amaçlanmaktadır. İslam İşbirliği Teşkilatı Üyesi ülkeler de dahil olmak üzere 18-30 yaş arası yaklaşık 50 genç Müslüman kadının katılım sağlaması hedeflenmektedir. Programın tahmini bütçesi 2.000.000 TL olarak planlanmıştır.

Sivil Toplum Kuruluşları İle İstişare Toplantısı

Sivil toplum kuruluşları ile kadının insan hakları, kadınlara yönelik ayrımcılık vb. konular yaptıkları çalışmalar hakkında bilgi edinmek ve kadın sorunlarına ilişkin politikaları değerlendirmek amacıyla sivil toplum kuruluşları ile istişare toplantısı gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Bir günlük gerçekleştirilmesi planlanan toplantıya 100 STK temsilcisinin katılımı ve maliyetinin **107.500 TL** olması öngörülmektedir.

Üniversitelerin Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkez Müdürleri İle İstişare Toplantısı

Üniversitelerin kadın sorunları araştırma ve uygulama merkezlerinin kadının insan hakları, kadınlara yönelik ayrımcılık vb. konulardaki yaptıkları çalışmalar hakkında bilgi edinmek ve kadın sorunlarına ilişkin mevcut durumu değerlendirmek amacıyla bir istişare toplantısı gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Bir günlük gerçekleştirilmesi planlanan toplantıya 100 STK temsilcisinin katılımı ve maliyetinin **107.500 TL** olması öngörülmektedir.

Sosyal Girişimcilik ve Kadın Çalıştayı

Dünya'da sosyal girişimcilik alanında gerçekleştirilen çalışmalardan hareketle Türkiye'de özellikle eğitim, sağlık, istihdam alanlarında kadınların girişimcilik kapasitelerinin artırılması amacıyla gerçekleştirilebilecek çalışmaların ortaya konulması amacıyla Sosyal Girişimcilik ve Kadın Çalıştayı düzenlenmesi planlanmaktadır. Katılımcı sayısı 250, yaklaşık Maliyet **59.750 TL** olarak öngörülmektedir.

Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2018-2023) İzleme Toplantısı

Makam onayı ile yürürlüğe giren ve dağıtımı gerçekleştirilen "Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı"nın (2018-2023) kamu kurum ve kuruluşları, STK'lar, üniversitelerin katılımı ile beş alanda (eğitim, sağlık, ekonomi, medya, yetki ve karar alma)

birinci izleme ve değerlendirme toplantısı gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Katılımcı sayısı 250, yaklaşık Maliyet **58.750 TL** olarak öngörülmektedir.

5 Aralık Kadınların Karar Alma Mekanizmalarına Katılımı Etkinliği

Kadınların seçme ve seçilme hakkını elde etmesinin 84. yılı vesilesiyle, bu günün öneminin vurgulanması ve kadınların karar alma mekanizmalarına daha etkin katılımına yönelik çalışmaların ve politikaların değerlendirileceği bir panel düzenlenecektir. 2019 yılı cari bütçe teklifi kapsamında muhtemel katılımcı sayısı 100, yaklaşık maliyetin **111.500 TL** olacağı değerlendirilmektedir.

Engelli Kadınların Sorunları Ve Çözüm Önerileri Çalıştayı

Dünya’da engelli kadınların yaşadığı sorunların çözümüne yönelik gerçekleştirilen çalışmalardan hareketle kamu kurum ve kuruluşları, STK’lar, üniversite temsilcilerinin katılımı ile Türkiye’de engelli kadınların özellikle eğitim, sağlık, istihdam ve karar alma mekanizmalarına katılım alanlarında yaşadığı sorunlar ve çözüm önerilerinin tartışılacağı bir çalıştay gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Söz konusu çalıştayı Ankara’da kamu kurum ve kuruluşları, STK’lar, üniversite temsilcilerinden oluşan 250 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Yaklaşık maliyet **59.750 TL** öngörülmektedir.

Mahalli Yönetimlerde Kadın Adayları Teşvik Etme Ve Güçlendirme Programı

Kadınların siyasette ve karar alma süreçlerinde daha fazla yer almaları ve bu konuda farkındalık oluşturmak amacıyla, kadın adaylara yönelik liderlik, kişisel **gelişim**, yerel yöneticilik gibi konularda belirlenecek bir üniversite veya üniversiteler işbirliğinde 2019 yılı için iki adet toplamda 4 gün program düzenlenmesi planlanmaktadır. Yaklaşık maliyet **121.000 TL** öngörülmektedir.

Kamusal Karar Alma Mekanizmalarında Yer Alan Kadınlar Toplantısı

Bakanlığımız ve Memur Sendikaları Konfederasyonu arasında imzalanacak protokol çerçevesinde yürütülmesi planlanan “Kamu Sektörü Karar Alma Mekanizmalarında Kadın” başlıklı proje kapsamında açılış ve kapanış toplantılarının organizasyonunun gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Yaklaşık maliyet **121.000 TL** öngörülmektedir.

Faaliyetlerine İlişkin Tanıtım Filmi Hazırlanması

Kadının güçlenmesi, kadın-erkek eşitliğinin sağlanması ve kadına yönelik şiddetin minimize edilmesi amacıyla başta gerçekleştirecek eğitim ve farkındalık toplantılarında kullanmak üzere Genel Müdürlüğümüzün gerçekleştirmiş ve yürütmekte olduğu faaliyetler, projeler, yasal değişiklikler vb. içeren tanıtım filmi hazırlanması planlanmaktadır. Yaklaşık maliyet **80.000 TL** öngörülmektedir.

Finansal Okuryazarlık ve Kadınların Ekonomik Güçlenmesi Seminerleri

“Finansal Okuryazarlık ve Kadınların Ekonomik Güçlenmesi Seminerleri”nin 28 ilde devam etmesi planlanmakta olup, her bir il için ortalama olarak 4.000,00 TL; toplamda 112.000,00 TL mali kaynak aktarılması planlanmaktadır.

“Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü” Kapsamında Gerçekleştirilen Çalışmalar

Kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesine yönelik başlattığımız çalışmalar protokol ortakları ile geliştirilerek sürdürülecektir. Bu kapsamda gerçekleştirilmesi planlanan çalışmalar şunlardır:

Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi

Söz konusu Projeye ilişkin olarak, Operasyon Tanımlama Belgesi yazım çalışmaları devam edecektir.

Uygulama Esasları

Söz konusu Uygulama Esasları çerçevesinde illerde “Kadın Kooperatifçiliği Çalışma Grupları” ve yıllık iş planları oluşturulmasına ve çeşitli etkinlik ve toplantılar düzenlenmesine devam edilecektir.

ILO ile Mevzuat Konusunda İşbirliği Çalışması

“Türkiye'deki Kadın Kooperatiflerinin Sosyo-Ekonomik ve Yasal Durumunun ILO Standartları ile Uyumlaştırılması ve Bakım Ekonomisi Özelinde Analizi” konulu bir çalışma yapılacak olup, söz konusu çalışmalar 180 Günlük İcraat Programı kapsamında değerlendirilerek devam edecektir.

“Kadın Kooperatifleri Buluşması Programı”

180 Günlük İcraat Programı kapsamında gerçekleştirilmesi planlanan “Kadın Kooperatifleri Buluşması Programı” ile rol model kadın kooperatiflerinin başarı hikâyelerinin örnek ve motive edici olması amacıyla diğer kadın kooperatif ortakları ile buluşmalarının sağlanması amaçlanmaktadır. Etkinlik sonucunda başarı hikâyelerini de içeren bir rapor hazırlanması planlanmaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı ortaklığında belirlenecek kadın kooperatiflerinin katılımıyla Ankara’da yarım günlük bir etkinlik düzenlenecektir. Kamu kurumları, uluslararası kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve kadın kooperatifleri temsilcilerinden oluşan 500 katılımcı ile etkinliğin düzenlenmesi öngörülmektedir.

Söz konusu çalışmalar arasında yer alan “Kadın Kooperatifleri Buluşması Programı”na ilişkin olarak 270.000,00 TL mali kaynak aktarımının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Ayrıca “ILO ile Mevzuat Konusunda İşbirliği Çalışması” kapsamında ise ILO tarafından mali kaynak aktarımının gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

Kadınların Bilişim Sektörüne Yönlendirilmesi ve Sektörde İstihdam Edilen Kadın Sayısının Arttırılması Projesi

Bakanlığımız tarafından uygulamaya konulan 2018-2023 yıllarını kapsayan “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı” belgesinde konuya ilişkin olarak “2023 yılı sonuna kadar bilgi ve iletişim sektöründe iki yüz bin kadın yetiştirilmesi” hedefi kapsamında söz konusu projenin hayata geçirilmesi planlanmaktadır. Proje ile Türkiye’de bilişim sektöründe kadın işgücü payının artması, sektördeki kadın işgücü niteliğinin gelişmesi ve bilişim sektöründe girişimci kadın sayısının artırılması amaçlanmaktadır. Projenin Ankara’da ve işbirliği kurumları ile birlikte belirlenecek illerde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda;

- 2 farklı üniversitede, 400 kız öğrenciye tanıtım ve kariyer günleri düzenlenmesi,

- 200 üniversiteli işsiz kadına mesleki eğitim ve dijital girişimcilik eğitiminin verilmeye başlanması,
- 50 üniversiteli işsiz kadına yönelik işbaşı eğitim programının başlatılması öngörülmektedir.

Söz konusu çalışmalara, merkezi yönetim bütçesinden 80.000 TL ve İŞKUR bütçesinden 1.275.000 TL mali kaynak aktarımının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi

Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi'nin lise programı kapsamında, farkındalık ve bilgilendirme faaliyetlerinin devam etmesi planlanmaktadır. Bu çerçevede Öğretmen Akademisi Vakfı işbirliği içerisinde (ÖRAV) 10 pilot ilde (İstanbul, Balıkesir, İzmir, Aydın, Denizli, Ankara, Samsun, Adana, Diyarbakır, Bitlis) 25 lisede farkındalık ve bilgilendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine yönelik planlamalar devam etmektedir.

Projenin üçüncü ayağı olan Eşitlik Mührü (İşletmelerde Eşitlik Yönetim Modeli) kapsamında Şirketin uygulamalarının eşitlik sonuçları açısından incelenmesine yönelik "Şirket Değerlendirmesi" sürecinin tamamlanması planlanmaktadır. Ayrıca Eşitlik Komitesi eylem planı geliştirme çalışmalarının tamamlanması öngörülmektedir. Söz konusu projeye Limak Vakfı tarafından mali kaynak aktarılacaktır.

Türkiye'de Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme ve Planlamanın Uygulanması Projesi

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın yararlanıcı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın eş yararlanıcı, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN Women)'nin ana yürütücü olduğu, Mülga Avrupa Birliği Bakanlığı'nca koordine edilen Temel Haklar Alt Sektörü Sektör Planlama Dokümanı kapsamında yer alan, "Türkiye'de Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme ve Planlamanın Uygulanması Projesi"nin "Proje Tanımlama Belgesi" hazırlıklarının tamamlanarak başlatılması planlanmaktadır. Projenin amacı toplumsal cinsiyet eşitliğine ve kadınların güçlenmesine duyarlı planlama ve bütçeleme süreçlerinin hayata geçirilmesidir.

Projeye 3.000.000 € Avrupa Birliği, 300.000 € UN Women tarafından olmak üzere toplamda 3.300.000 € mali kaynak aktarılacaktır.

"Kadına Değer" Web Sayfasının Oluşturulması

180 Günlük Eylem Planında; Bakanlığımız tarafından, ülkemizin dört bir yanında iş dünyası, siyaset, akademi, girişimcilik, bürokrasi, diplomasi, kültür-sanat, spor ve sosyal sorumluluk gibi alanlarda sağladıkları katma değer ile Türkiye'nin önde gelen, rol model başarılı kadınlarına dikkat çekip, toplumsal farkındalık oluşturmak ve tüm kadınlarımıza ilham vermek amacıyla "Kadına Değer" başlıklı bir web sayfası hazırlanması planlanmaktadır.

Bahse konu web sayfasının; başarı hikayeleriyle tanınmış kadınlara ilişkin kısa, özlu bilgiler içeren biyografik bir ansiklopedi şeklinde kurgulanması öngörülmektedir. Söz konusu çalışmanın 25.12.2019 tarihinde tamamlanması planlanmaktadır.

- Kadına yönelik şiddetle mücadele ile erken yaşta ve zorla evlilikler mücadele konusunda başta kamu personeli olmak üzere ilgili tüm tarafların bilgi ve farkındalığının artırılması amacıyla kamuoyuna yönelik farkındalık artırma çalışmaları gerçekleştirilecektir.
- 2018 yılında Bakanlığımız ile Milli Savunma Bakanlıkları işbirliğinde Bedelli askerlik hizmetinden yararlanacaklara yönelik gerçekleştirilecek 21 günlük temel askerlik eğitimi

kapsamında “Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele” konusunda farkındalık seminerleri eklenmiş olup 2019 ikinci yarısında da söz konusu seminerlerin devam etmesi planlanmaktadır.

- 2006/17 sayılı “Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Şiddet Hareketleri ile Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi” konulu Başbakanlık Genelgesinde yer alan tedbirler çerçevesinde oluşturulan “Kadınlara Yönelik Şiddet İzleme Komitesi” 2007 yılından bu yana Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımı ile gerçekleştirilmektedir. 2019 yılı ikinci döneminde Kadınlara Yönelik Şiddet İzleme Komitesi” nin 13. Toplantısı gerçekleştirilecektir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda kamuoyunda farkındalık oluşturmaya ve duyarlılık yaratmaya yönelik olarak “25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü” kapsamında 25 Kasım 2019 tarihinde merkezi ve yerel düzeyde etkinlik/kampanyalar düzenlenecektir.
- ŞÖNİM hizmetlerinde standardizasyonunun sağlanması; uygulamada karşılaşılan sorunların değerlendirilmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla ŞÖNİM temsilcilerinin katılımı ile 2019 yılı ikinci dönemi içerisinde “Değerlendirme Toplantıları” gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.
- Hâlihazırda Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Bakanlığımız işbirliğinde sürdürülen “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına Yönelik Pilot Uygulama” illeri Haziran 2019 yılında yenilenen Protokol ile 15 ile ulaşılmış olup pilot uygulamaya ilişkin illerde tanıtım toplantıları ve izleme personeline yönelik eğitim programı planlanması gerçekleştirilecektir.
- ŞÖNİM bulunmayan Şırnak ilinde ŞÖNİM açılmasına ilişkin çalışmalarına devam edilecektir.
- “Aile Bilgi Sistemi Kadın Modülü”ne ilişkin uygulama sürecinde edinilen tecrübeler doğrultusunda illerde uygulanmasına ve aksayan hususların tespitine yönelik çalışmalar devam edecektir.
- Eğitim ve Yayın Daire Başkanlığı koordinasyonunda oluşturulan "Uzaktan Eğitim Merkezi" <http://uzem.aile.gov.tr> vasıtasıyla çeşitli konulara yönelik il yetkilileri ve kullanıcılarına yönelik uzaktan eğitim gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

IV.4. ENGELLİ VE YAŞLI HİZMETLERİ

Umut Evleri

Resmi bakım merkezlerimizde bakım hizmeti alan engelli bireylerin sosyal hayata katılımlarını sağlamak amacıyla engelli bireylerin müstakil ev veya apartman dairelerinde en fazla 6 kapasiteli olarak hizmete açılan 149 umut evi bulunmaktadır.

2019 yılının ikinci altı aylık döneminde 10 umut evinin daha açılması planlanmaktadır.

Engelsiz Yaşam Merkezleri

Engelli bireylerin ihtiyaç duyduğu bakım hizmetlerinin modern fiziki koşullarda sunulması amacı ile 2006 yılından itibaren Engelsiz Yaşam Merkezleri hayata geçirilmiştir. Engelsiz Yaşam Merkezleri; engelli bireylerin 3'er kişilik 4 yatak odası, salon, oturma odası, mutfak, banyo ve tuvalet bölümlerinden oluşan en fazla 12 kişinin bir arada bulunduğu müstakil, tek katlı ve bahçeli evlerin bir idari bina ile birlikte aynı bahçe içerisinde konumlandırıldığı kampüslerdir.

Tablo 23: 2019 Yılı İkinci Altı Aylık Döneminde Hizmete Girmesi Planlanan Engelsiz Yaşam Merkezleri

İL	İLÇE	KURULUŞ ADI
Ağrı	Merkez	Ağrı Engelsiz Yaşam, Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi
Çanakkale	Merkez	Çanakkale Engelsiz Yaşam, Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi
Düzce	Merkez	Düzce Engelsiz Yaşam, Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi
Gümüşhane	Merkez	Gümüşhane Engelsiz Yaşam, Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi
Kahramanmaraş	Merkez	Kahramanmaraş Engelsiz Yaşam, Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi
Muş	Merkez	Muş Engelsiz Yaşam, Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi
Samsun	Çarşamba	Samsun Çarşamba Engelsiz Yaşam, Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi

YADES (Yaşlı Destek Programı)

Yaşlılara yönelik evde bakım ve toplum temelli bakım hizmetlerine yönelik projeler için yerel yönetimlere Bakanlığımız tarafından 2016 yılında Yaşlı Destek Programı (YADES) kapsamında destek verilmeye başlanmıştır. Yaşlı Destek Programı (YADES), Türkiye’de ikamet eden ve hizmete ihtiyaç duyan, 65 yaş üstü yaşlıların korunması ve desteklenmesi ile biyo-psiko sosyal bakıma ihtiyacı olanların yaşadıkları mekânlarda gerekli olan bakımlarının yapılarak yaşamlarının kolaylaştırılmasını ve bu hizmetlerin ülke genelinde yaygınlaştırılmasını hedefleyen bir projedir. YADES kapsamında program başladığı günden bu yana Bakanlığımızın verdiği destek ile Büyükşehir Belediyelerince uygulanan projelerde aktif olarak 21 bin 490 yaşlımız hizmet almaktadır.

YADES-2017 projelerinin Nihai Raporları Bakanlığımıza ulaşmasının ardından değerlendirilecektir. YADES-2018 projelerinin iş ve işlemleri devam edecektir. YADES-2019 proje başvuruları beklenmektedir.

Huzurevleri ile Huzurevi ve Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezleri

60 yaş ve üzerindeki muhtaç yaşlıları korumak, bakmak, sosyal, psikolojik ve fiziksel gereksinimlerini karşılamak, sürekli bakıma ve rehabilitasyona gereksinim duyanlara bakım ve rehabilitasyon hizmeti vermekle görevli ve yükümlü olan Bakanlığımıza bağlı Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri aracılığıyla kurumsal bakım hizmeti verilmektedir.

Yaşlılarımızın daha iyi koşullarda yaşamlarını sürdürebilmeleri için geliştirilen yeni huzurevleri ve yaşlı bakım merkezi projelerimiz bulunmakta olup Temmuz ayı itibariyle Ardahan Huzurevi Yaşlı Bakım Rehabilitasyon Merkezi ve Ordu Fatsa yaşlı bakım rehabilitasyon merkezlerine 120 kapasite ile açılış onayı verilmiştir. Ayrıca 2019 yılının ikinci altı aylık döneminde Sinop Gerze Huzurevi’nin açılması planlanmaktadır.

Yaşlı Refahı Seminerleri

Yaşlılarımıza daha iyi hizmet üretebilmek için Cumhurbaşkanlığı 180 günlük icraat programında da yer alan “Yaşlı Refahı Projesi” kapsamında Huzurevi ve Yaşlı bakım rehabilitasyon merkezlerinden sorumlu idareci ve hizmet üreten personellere seminer çalışmalarını planlamış olup seminer çalışmalarının ilki Temmuz ayında Ordu ve Trabzon illerinde gerçekleştirilmiştir. Yaşlı Refahı Seminerleri kapsamında ayrıca Van, Hatay, Mersin, Kocaeli, İstanbul, Konya, Antalya, İzmir, Çanakkale, Bursa, Ankara ve Edirne illeri de dâhil edilmiştir.

Bakanlığımızın yaşlıya yönelik hizmetlerinin ve yaşlıların yaşam kalitesini yükseltecek:

- Yaşlılık, Yaşam Kalitesi ve Yaşam Hakları
- Yaşlı Refahı, Yoksulluk ve Sosyal Yardım Hizmetleri
- Gündüz Bakım Hizmet Modeli
- Yaşlılıkta Ailenin Rolü
- Kırılgan Yaşlıda Düşme Korkusu, Fiziksel Egzersiz
- Yaşlı Ruh Sağlığı

başlıkları altında 14 ilde yaşlı refahı seminerleri planlanmıştır.

Türkiye 60 Yaş ve Üstü Yetişkin Gençler Bocce Ligi

Yaşlılar arasındaki iletişimi ve kuruluşlar arasındaki işbirliği ilişkilerini güçlendirmek amacıyla Bocce turnuvaları da planlanmış olup ikinci altı aylık süre içerisinde bu turnuvalar gerçekleştirilecektir.

Eğitimler

Otizm Aile Eğitimi Modülü- Eğiticilerin Eğitimi yapılması planlanmaktadır.

Engelli Hizmetlerinin Standardizasyonunun Geliştirilmesi amacıyla engelli, yaşlı ve çocuklara yönelik ihtisaslaşmış bakım hizmetlerini geliştirmek ve yaygınlaştırmak amacıyla eğitim verilmesi planlanmıştır.

Gündüzlü ve Kısa Süreli Bakım ve Rehabilitasyon Hizmetlerine Yönelik Yeni Hizmet Modellerinin 81 ildeki gündüzlü ve kısa süreli bakım ve rehabilitasyon merkezlerinde çeşitli unvan ve kadrolarda görev yapan personele eğitim verilmesi planlanmıştır.

Bakım Hizmetleri Kalite Standartları çalışmaları kapsamında, 2019 yılında değerlendiricilerin eğitimi çalıştay yapılacaktır. Ayrıca yayınlanacak BHKS Kitabı ile Rehberleri illere basılarak gönderilecektir.

Otizm Eylem Planı çerçevesinde aile eğitim programlarına otizm modülü ilave edilecektir.

Aile Eğitim Programı içerisinde yer alacak Otizm Modülüne yönelik eğiticiler eğitimi düzenlenecektir.

Engelli hizmetlerinin standardizasyonunun geliştirilmesi eğitimi düzenlenecektir.

Engelli bireylere yönelik, gündüz hizmetlere ilişkin eğitim modülü oluşturma çalışması yapılacaktır.

Toplantı, Sempozyum Ve Kongreler

Otizm Eylem Planı çalışmalarına ilişkin 3 bölgede, bölgesel toplantılar düzenlenecektir.

“23 Eylül 2019 Dünya İşaret Dilleri Günü”nde işitme engelli bireylerin sosyal hayata katılımlarını sağlayıcı dijital dönüşüm sempozyumu düzenlenecektir.

Erişilebilirlik Toplantı ve Faaliyetleri

Erişilebilirlik izleme ve denetleme komisyonların, faaliyetlerini etkin biçimde yerine getirmeleri için komisyon üyelerine teknik bilgi desteği sağlanması ve komisyonlar arasında koordinasyon sağlanması gerekmektedir. Erişilebilirlik izleme ve denetleme komisyonlarının koordinasyon toplantısı yapılması planlanmaktadır.

Erişilebilirlikle ilgili Acil durum tahliye sistemlerinin standartlarının çalışılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kapsamda ilgili kurum ve kuruluşlarla çalıştay yapılması planlanmaktadır.

Erişilebilirlik konusunda bilinç düzeyini arttırmak ve farkındalık oluşturmak için okul çağındaki çocukların katılabileceği bir resim yarışması düzenlenmesi planlanmaktadır. Bu

projeyle, ilkökul ve ortaokul öğrencilerinin erişilebilirlik konusunda araştırma yapmasını teşvik etmek, öğrencilerin erişilebilirlik kavramını görsel olarak ifade etmek için yakınları ve çevresiyle konuyu tartışmasını sağlamak ve farklı bakış açısı kazandırmak amaçlanmaktadır.

Ülkemizde erişilebilirlik standartları TSE'den satın almak suretiyle temin edilebilmektedir. Erişilebilirlik konusunda güncel teknik bilgilerin orijinal çizimlerle desteklenerek aktarılacağı, özel bir kitap formatında tasarlanacak "Erişilebilirlik Kılavuzu"nun hazırlanıp çoğaltılması; tüm kamu kurumları, belediyeler, üniversitelerde görev yapan teknik personele dağıtılması ve tüm proje müellifi mimar ve mühendisler tarafından erişilebilecek formatta kamu ile paylaşılması sonucu standartlara erişemeyen herkesin kullanabileceği kaynak oluşturulmuş olacaktır.

Kamu kurum ve kuruluşlarına yönelik erişilebilirlik eğitimi faaliyetlerine devam edilecektir.

Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonlarının koordinasyonlarına devam edilecektir.

Hissedilebilir yürüme yüzeyi uygulamaları usul ve esasları yayımlanacaktır.

Erişilebilirlik Değerlendirme Modülü (ERDEM) tamamlanıp kullanıma açılacaktır.

Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme formları revizyonu tamamlanacaktır.

Engelli Ve Yaşlılara Yönelik Özel Gün Ve Haftalar

3 Aralık Dünya Engelliler Günü ve bugünün dâhil olduğu Engelliler Haftası kapsamında merkez ve taşra teşkilatı ile kuruluşlarda farkındalığı arttıracak etkinlikler düzenlenmesi sağlanacaktır.

1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü kapsamında 2019 yılının Yaşlılar Yılı olması vesilesiyle yıl boyu gerçekleştirilen faaliyet ve etkinlikler ile yaşlı refahı ve aktif yaşlanma konularında farkındalığın artırılması sağlanacaktır.

Ulusal Ve Uluslararası Katılım Sağlanacak Etkinlikler

"Fizyoterapistlere Yönelik Oyun Temelli ve Aile Merkezli Erken Müdahale Yaklaşımları- VET for EI Projesinin" uluslararası son toplantısı ile kapanış toplantısı yapılacaktır.

IV.5. SOSYAL YARDIMLAR

- Çalışabilir durumdaki sosyal yardım yararlanıcılarının üretken duruma getirilmesi ve sürekli gelire kavuşturulması imkânlarının sağlanması amacıyla çalışabilir durumdaki sosyal yardım yararlanıcılarının İŞKUR aracılığıyla istihdam olanaklarına yönlendirilmesine devam edilecektir.
- Şartlı Eğitim Yardımından faydalanan lise çağındaki çocukların çocuk işçiliğinden korunarak okul terklerinin önlenmesi ve örgün eğitime devam etmelerinin sağlanması amacıyla Şartlı Eğitim Yardımından Faydalanan Lise Öğrencilerine Eğitim Dönemi Başlangıç Desteğinin verileceği sosyal yardım programı başlatılacaktır.
- Yaşlı vatandaşlarımızın günlük bakım ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlayan Vefa Projesine çalışmalarına devam edilecektir.
- Bakanlığımızca sunulan düzenli sosyal yardım programlarına devam edilecektir.

IV.6. ŞEHİT YAKINLARI VE GAZİLER

Genel Müdürlüğümüz tarafından Temmuz-Aralık döneminde yürütülecek faaliyetlerden bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

30 Ağustos Zafer Bayramı Etkinlikleri

30 Ağustos Zafer Bayramı Etkinliklerine şehit yakınları ve gazilerimizin katılımı sağlanacaktır.

19 Eylül Gaziler Günü Etkinlikleri

19 Eylül Gaziler Günü Etkinlikleri kapsamında gazilerimize yönelik sosyal hizmet faaliyetleri yapılması planlanmaktadır.

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Etkinlikleri

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Etkinliklerine şehit yakınları ve gazilerimizin katılımı sağlanacaktır.

Şehit Yakınları ve Gazilere Yönelik Sosyal Hizmet Faaliyetleri

Genel Müdürlüğümüz ve 81 İl Müdürlüğümüz tarafından Temmuz-Aralık arası dönemde şehit yakını ve gazilerimizin ziyaretlerine devam edilecektir.

Şehit Yakını, Gazi ve Gazi Yakınlarının İstihdamı

Temmuz-Aralık döneminde 700 şehit yakını, gazi ve gazi yakınının kamu kurum ve kuruluşlarında istihdamı edilmeleri sağlanacaktır.

Şehit Yakını, Gazi ve Gazi Yakınlarına Ücretsiz Seyahat Kartı Basımı ve Dağıtımı

Temmuz-Aralık döneminde 8.000 şehit yakını, gazi ve gazi yakınına ücretsiz seyahat kartı verilmesi sağlanacaktır.

IV.7. ÇALIŞMA HAYATI

PROJE BİLGİLERİ

Muhtelif İşler Projesi (Çalışma Meclisi, UİS, Çocuk İşçiliği, 12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliği Günü Kapsamında Yapılacak Faaliyetler)

Aralık ayı içerisinde Bakanlığımız Çalışma Genel Müdürlüğünce yürütülmekte olan Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı (2017-2023)'nın 4. İzleme ve Değerlendirme Kurulu Toplantısı gerçekleştirilecektir.

Ulusal İstihdam Stratejisi (2014-2023) ve Eylem Planları(2017-2019) eylem planı dönemi sonu İzleme ve Değerlendirme Kurulu Toplantısı ve Ulusal İstihdam Stratejisinin yeni dönem eylem planının hazırlanmasına ilişkin toplantılar gerçekleştirilecektir.

Mevsimlik Tarım İşçileri Projesi 2 (METİP 2)

Söz konusu Proje, mevsimlik tarım işçiliğinin yoğun olarak yer aldığı pilot illerde uygulanmaya devam edilecektir.

2017/6 sayılı “Mevsimlik Tarım İşçileri” konulu Başbakanlık Genelgesi hükümleri doğrultusunda Sağlık Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı bilgi sistemleri ile Mevsimlik Tarım

İşçileri Bilgi Sistemi (e-METİP) arasında mevsimlik tarım işçilerine ilişkin istatistiklerin paylaşılması amacıyla Protokol imzalanmış olup, bu sistemler arasında entegrasyon çalışmaları gerçekleştirilecektir.

Roman Vatandaşlarının İstihdamının Desteklenmesi Projesi

Söz konusu projeye ilişkin teknik şartname hazırlanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bu dönemde ihaleye çıkılarak proje faaliyetlerine başlanması planlanmaktadır.

Yerel Yönetimlerde Etik Projesi (Kamu Görevlileri Etik Kurulu)

Kamu Görevlileri Etik Kurulu tarafından AB ortaklığında yürütülmekte olan “Yerel Yönetimlerde Etik Projesi”nin Türkiye Katkı payının 2. taksiti için **90.000-euro karşılığı** (Cari-Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler) harcama kaleminde ödeme yapılmak üzere beklenmektedir.

Çocuk İşçiliği ile Mücadele Birimlerinin Faaliyetlerinin İzlenmesi

Çocuk işçiliğiyle mücadele alanındaki faaliyetlerimizi daha etkin hale getirmek ve merkezi düzeyde üretilen politikaların yerel düzeydeki uygulanabilirliğini ve izlenebilirliğini artırmak adına 81 ilde kurulan Çocuk İşçiliği ile Mücadele Birimlerinin çalışmaları, her ay doldurularak Bakanlığımıza iletilen Çocuk İşçiliği ile Mücadele Birimleri İzleme Formları aracılığıyla izlenmeye ve takip edilmeye devam edilecektir.

Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı 4. İzleme ve Değerlendirme Kurulu Toplantısı

Aralık ayı içerisinde Bakanlığımız Çalışma Genel Müdürlüğünce yürütülmekte olan Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı (2017-2023)’nin 4. İzleme ve Değerlendirme Kurulu Toplantısı ilgili tüm tarafların katılımıyla gerçekleştirilecektir.

Ulusal İstihdam Stratejisi (2014-2023) İzleme ve Değerlendirme Kurulu Toplantısı ve Teknik Toplantılar

Ulusal İstihdam Stratejisi (2014-2023)’nin 2017-2019 dönemine ilişkin Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Kurulu Toplantısı ve Ulusal İstihdam Stratejisinin yeni dönem eylem planının hazırlanmasına ilişkin toplantılar gerçekleştirilecektir.

Geleceği Hasat Etmek-Türkiye’de Mevsimlik Tarım İşçilerinin Çalışma Koşullarını İyileştirme Projesi Açılış Toplantısı

Bakanlığımız ve FLA (Adil Çalışma Birliği) koordinasyonunda yürütülecek olan “Geleceği Hasat Etmek” Projesi Türkiye’de tarımda çalışan mevsimlik gezici geçici işgücünün işe alım süreçlerinin ve çalışma koşullarının işbirliği ve sosyal diyalog yoluyla iyileştirilmesini hedeflemektedir. Söz konusu projenin uygulanma dönemi Şubat 2019-Temmuz 2021’dir. Proje Açılış Toplantısı uluslararası kuruluşlar, STK’lar ve proje paydaşı özel sektör firmalarının temsilcilerinin katılımıyla 22 Temmuz 2019 tarihinde Bakanlığımızda gerçekleştirilmiştir.

Roman Vatandaşlarının İstihdamının Desteklenmesi Projesi

Proje kapsamında, Roman vatandaşların çalışma hayatında karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri ile işgücü piyasasındaki Roman vatandaşlara yönelik algı konusunda araştırma yapılması; Roman vatandaşların istihdamına ilişkin sorunların belirleneceği ve önerilerin geliştirileceği çalıştaylar ve toplantılar düzenlenmesi, farkındalık artırma materyallerinin

hazırlanması ve ilgili sivil toplum kuruluşlarına yönelik eğitimler düzenlenmesi faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Söz konusu proje faaliyetleri arasında yer alan, Roman vatandaşların çalışma hayatında karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri ile işgücü piyasasındaki Roman vatandaşlara yönelik algı konusunda araştırma gerçekleştirilmesi için çalışmalara başlanacaktır.

Cinsiyet Eşitliği Odağında Geleceğin İnsana Yakışır İşleri Yaklaşımının Desteklenmesi Operasyonu

Projeye ilişkin mevcut durumda, Avrupa Birliği ve Mali Yardımlar Daire Başkanlığı ile işbirliği içerisinde hibe bileşenine ilişkin hibe rehberi ve hizmet bileşenine ilişkin teknik şartname yazılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmekte olup belgelerin onayına müteakip değerlendirme ve uygulama süreçleri başlayacaktır.

Çocuk Hakları Projesi

Söz konusu Projeye ilişkin teknik şartname yazım çalışmaları devam etmekte olup tamamlanmasını takiben proje faaliyetlerine başlanacaktır.

Çocuk İşçiliği ile Mücadelede Fındık Firmaları ile İşbirliği Çalışmaları

İşbirliği çalışmaları kapsamında, mevsimlik geçici tarım işçileri, tarım iş araçları ve bahçe sahipleri için saha çalışmalarının yapılması ve tarım iş araçlarının sertifikalandırılmasına ilişkin faaliyetler sürdürülecektir.

Geleceği Hasat Etmek-Türkiye’de Mevsimlik Tarım İşçilerinin Çalışma Koşullarını İyileştirme Projesi Açılış Toplantısı

Bakanlığımız ve FLA (Adil Çalışma Birliği) koordinasyonunda yürütülecek olan “Geleceği Hasat Etmek” Projesi Türkiye’de tarımda çalışan mevsimlik gezici geçici işgücünün işe alım süreçlerinin ve çalışma koşullarının işbirliği ve sosyal diyalog yoluyla iyileştirilmesini hedeflemektedir. Söz konusu projenin uygulanma dönemi Şubat 2019-Temmuz 2021’dir. Proje Açılış Toplantısı uluslararası kuruluşlar, STK’lar ve proje paydaşı özel sektör firmalarının temsilcilerinin katılımıyla 22 Temmuz 2019 tarihinde Bakanlığımızda gerçekleştirilmiştir.

Çocuk İşçiliği ile Mücadelede Bakanlığımız ve Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) İşbirliği Çalışması

Teknik çalışması tamamlanmış olan işbirliği çalışması kapsamında faaliyetlere başlanması planlanmaktadır.

Hizmet Uygulama Modeli Projesi

Proje kapsamında yer alan mevsimlik gezici geçici tarım işçiliğinin yoğun olduğu Adana, Ankara, Bursa, Eskişehir, Konya ve Manisa illerinde bulunan Çocuk İşçiliği ile Mücadele Birimi personelleri ile işbirliği içinde mevsimlik gezici geçici tarım işçisi aileler ve çocuklarına yönelik olarak uygulama planı hazırlama ve uygulamaları izleme çalışmaları sürdürülecektir.

IV.8. ULUSLARARASI İŞGÜCÜ

Ocak-Haziran döneminde bahsedilen projelerin uygulanmasına (Türkiye’de Göç Politikalarının Desteklenmesi (MIND) ile Kalkınmaya Duyarlı Göç Politikaların Geliştirilmesi (SIDEM) projeleri Haziran 2019 tarihinde bitmiştir) devam edilecektir.

Bununla birlikte, AB'nin finanse ettiği Türkiye'deki Mülteciler İçin Mali Yardım Programı II (FRIT II) bağlamında, bir dizi projenin başlaması öngörülmektedir. Söz konusu projeler henüz Genel Müdürlüğümüze bildirilmemekle birlikte, Ekim 2019 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanması beklenmektedir.

IV.9. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Mevzuat Çalışmaları:

- İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlanacaktır.
- Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlanacaktır.
- İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlanacaktır.
- Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlanacaktır.
- İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analiz Laboratuvarları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlanacaktır.

İmzalanması Planlanan Protokoller:

- TMMOB Maden Mühendisleri Odası ile İşbirliği Protokolü
- Türkiye Seramik Federasyonu, Çimento, Cam, Seramik ve Toprak Ürünleri İhracatçıları Birliği, Türkiye Toprak İşverenleri Sendikası ile Seramik Sektöründe İSG Alanında İş Birliği Protokolü
- Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) ile İşbirliği Protokolü
- Yalova Üniversitesi ile İşbirliği Protokolü
- Yozgat Bozok Üniversitesi ile İşbirliği Protokolü
- Batman Üniversitesi ile İşbirliği Protokolü
- Pamukkale Üniversitesi ile İşbirliği Protokolü
- Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi ile İşbirliği Protokolü
- Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi ile İşbirliği Protokolü
- Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ile İşbirliği Protokolü
- İş Hijyenistleri Derneği ve İtalyan İş Hijyenistleri Derneği ile İşbirliği Protokolü
- T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) ile işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı sınavı için 2019-İSG sınavları protokolü Aralık 2019'da imzalanması planlanmaktadır.

Projeler

- Güven Usta Karavanı Projesi kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'nün güvenlik kültürünün oluşturulması ve yaygınlaştırılması çalışmaları kapsamında erken yaşta iş sağlığı ve güvenliği bilincinin ve kültürünün oluşturulması amaçlanmıştır.
- Kumun Ayak İzi Projesi (KAP) kapsamında pilot saha çalışmalarının yapılması planlanmıştır.
- İş ekipmanlarının periyodik kontrollerine yönelik rehber ve video projesi kapsamında 3 ekipman için periyodik kontrol sürecine yönelik rehberler ve videolar hazırlanması hedeflenmiştir.

- Ulusal Pnömonyoz Tanı, Tespit, Bildirim ve İzleme Sistemi (UPTATBİS) Projesi kapsamında taş kömürü ve linyit madenciliği sektörlerinde pnömonyoz ile ilgili veri setleri hazırlanması ve iş sağlığı ve güvenliği bilgi yönetim sistemine entegrasyonunun sağlanması çalışmalarının yürütülmesi hedeflenmektedir.
- Madencilik Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliğinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında, hibe bileşeni için tam başvuru aşaması ile değerlendirme aşamasının tamamlanması; teknik yardım bileşeni kapsamında ise sözleşme imzalanıp proje faaliyetlerine başlanması hedeflenmektedir.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi (PGD) Çalışmaları

- PGD Denetim Planına göre 31 farklı ilde denetim yapılacaktır. Denetimler sonucu tespit edilen uygunsuz ürünlerin, üreticileri, ithalatçıları ve dağıtıcıları ile görüşülerek uygunsuz ürünlerin satışının ve üretiminin durdurulması, ürünlerin teknik düzenlemesine uygun hale getirilmesi sağlanacaktır. Cezai işlemler değerlendirilecektir.
- Aralık ayında PGD Yıllık Değerlendirme Raporu hazırlanacaktır
- Aralık ayında, 2020 yılı denetim programı hazırlanacaktır.
- Kişisel Koruyucu Donanımlar Teknik Komitesi yapılacaktır.
- İnternet aracılığıyla piyasaya arz edilen güvensiz/uygunsuz ürünler tespit edilerek re'sen denetimler gerçekleştirilecektir.
- Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen Ürün Güvenliği, Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile Uygunluk Değerlendirmesi Alanlarında Farkındalığın Artırılması Projesi kapsamında üç ilde KKD Yönetmeliği eğitimi verilmesi planlanmaktadır.
- Tüm PGD Denetçilerine KKD Yönetmeliği eğitimi verilmesi planlanmaktadır

Yetkilendirme ve Denetim Faaliyetleri

Bu dönemde beklenen yetkilendirme sayıları aşağıdadır.

- OSGB İlk Başvuru: 50, OSGB Vize: 200
- OSGB Adres Değişikliği: 30, OSGB Unvan Değişikliği: 10
- EK İlk Başvuru: 2, EK Vize: 3, EK Belge Yenileme: 2
- TSMB Vize: 4, EK Program Onayı: 400

Bu dönemde beklenen belgelendirme sayıları aşağıdadır.

- A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Belgesi: 437
- B Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Belgesi: 1296
- C Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Belgesi: 1026
- Diğer Sağlık Personeli Belgesi: 860
- İşyeri Hekimliği Belgesi: 935
- İşyeri Hekimliği ve İş Güvenliği Uzmanlığı Eğitici Belgesi: 89

Bu dönemde 200 OSGB ve 50 Eğitim Kurumu olmak üzere 250 denetim gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

İleri İSG Eğitim Çalışmaları

- İleri mesleki eğitim modülleri oluşturma çalışmaları kapsamında sektörlere özel alt çalışma gruplarıyla eğitim modülü oluşturma çalışmalarına devam edilecektir.
- Genel Müdürlüğümüz ile Alman Sosyal Kaza Sigortası Kurumu (DGUV) arasındaki işbirliği kapsamında İSG Profesyonelleri için önleyici eğitim modüllerinin oluşturulmasına yönelik ilki 19-20 Haziran 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilen İş

Sağlığı ve Güvenliği Eğitim Modülü Çalıştayı'nın ikincisinin Ekim ayı içerisinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

- Üniversitelerde önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında verilen iş sağlığı ve güvenliği müfredatının iyileştirilmesine yönelik çalışmalar kapsamında, YÖK ve üniversiteler ile iş sağlığı ve güvenliği müfredatının iyileştirilmesine yönelik çalıştayın 21-23 Ekim 2019 tarihleri arasında yapılması planlanmaktadır.

Yürütülecek Diğer Faaliyetler

- Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası Tarife ve Talimatı Tebliği kapsamında, ilgili Tebliğ'e son hali verilmesi için çalışmalar yürütülecektir.
- ISCO Meslek Kodu Bazında MYK Belgesine Sahip Çalışanların İş Kazaları Analizi
- İş Kazası Gerçekleşen İşyerlerindeki İGU Hizmet Alım Durumunun Analizi
- İSG Sınav/Belgelendirme İstatistik Raporu
- Eğitim Kurumlarının Performans Analizi
- Çalışanların işe giriş ve periyodik muayenelerine ilişkin veri seti yayımlanacak olup söz konusu verilerin elektronik ortamda alınması sağlanacaktır.
- İş hijyeni ölçüm ve testleri gerçekleştirilecektir.
- İş sağlığı ölçüm ve analizleri yapılacaktır.
- Kişisel Koruyucu Donanım testleri yapılacaktır.
- Kontrol Belgesi işlemleri yürütülecektir.
- Laboratuvar yetkilendirme hizmetleri kapsamında denetim, raporlama ve yetki belgesi verme faaliyetleri yürütülecektir.
- Asbest Söküm Uzmanlığı Eğitimleri verilecektir.
- Pnömonyoz Okuyucu Eğitimleri verilecektir.

Uluslararası Faaliyetler

- ADCO İdari İşbirliği ve AB 2016/425 sayılı tüzüğe ilişkin KKD Çalışma Grubu Toplantısına katılım sağlanacaktır.
- 4-6 Eylül 2019 tarihlerinde Qingdao/Çin'de düzenlenecek olan G20 İstihdam Çalışma Grubu ve İSG Ağı toplantısına 1 kişilik katılım sağlanacaktır.
- 18-19 Eylül 2019 tarihlerinde Bilbao/İspanya'da düzenlenecek olan Avrupa Birliği İş Sağlığı ve Güvenliği Ajansı (EU OSHA) toplantısına gözlemci ülke olarak Türkiye adına 1 kişi katılacaktır.
- 18-19 Eylül 2019 tarihlerinde Bilbao/İspanya'da gerçekleştirilecek olan "Politika Bağlamında İSG E-araçları" konulu E-araçlar Seminerine tek kişilik katılım sağlanacaktır.
- 10-11 Ekim 2019 tarihlerinde Bilbao/İspanya'da düzenlenecek olan İSG Maliyetleri Çalıştayı'na 1 kişi katılacaktır.
- 12-13 Kasım 2019 tarihlerinde Bilbao/İspanya'da gerçekleştirilecek olan Sağlıklı İşyerleri Zirve Toplantısı ve 2018-2019 Kampanya Kapanışı'na 1 kişi katılacaktır.
- 7 Kasım 2019 tarihli Düsseldorf/Almanya'da yapılacak olan Avrupa İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitim, Öğretim ve Bilgi Ağı (ENETOSH) - A+A Kapsamında ENETOSH Ağ Toplantısı ve "Gençlere Nasıl Ulaşıyoruz?" konulu Çalıştaya 2 kişilik katılım sağlanması planlanmıştır.

- 18-20 Eylül tarihlerinde Kempton Park/Güney Afrika'da yapılacak olan "Zorluklar ve Eylemler" temalı Uluslararası Afrika İş Sağlığı ve Güvenliği Konferansına (OSHAfrika) konuşmacı olarak 3 kişilik katılım öngörülmüştür.
- 5-8 Kasım 2019 tarihlerinde Düsseldorf/Almanya'da düzenlenecek olan A+A 36. Uluslararası İSG Kongresi'ne Türkiye'yi temsilen 3 kişilik katılım planlanmaktadır.
- 7-12 Ekim 2019 tarihlerinde Dresden/Almanya'da yapılacak olan "Eğitim Modülü Oluşturma" konulu Çalıştay'a 3 kişilik katılım hedeflenmektedir.
- Çalışma bakanları toplantısı sonuç bildirgesinde yer alan Azerbaycan'daki çalışma merkezi ile aynı paralelde çalışacak Ankara'da kurulması kararı alınan İSG merkezi ile ilgili görüşmek üzere 3 kişilik bir heyet ile Azerbaycan'a Eylül veya Ekim 2019 tarihlerinde ziyaret gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

IV.10. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK EĞİTİM VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Eğitimler

- Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 17.06.2019 tarih ve 2755995 sayılı yazıları ile Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği gereği Çalışanların işyerinde maruz kalabilecekleri psikososyal riskler dahil olmak üzere risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla **TKİ'nin Psikososyal Çalışma Projesi** kapsamında Kütahya/Tavşanlı-GLİ, Manisa/Soma-ELİ, Çanakkale/Çan-ÇLİ İşletmesinde yer altı ve yer üstü maden çalışanlarına Çalışan Geliştirme Eğitimleri planlanmıştır. Bu kapsamda 09-10-11 Temmuz 2019 (3 Grup), 06-07-08 Ağustos 2019 (5 Grup) toplam 8 grup eğitim Kütahya GLİ İşletmesinde gerçekleştirilmektedir. 2019 Yılı sonuna kadar 37 Grup Eğitim gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. 1616 çalışana yönelik düzenlenen eğitimlerin sonunda İş Sağlığı ve Güvenliği yönetimi içerisine psikososyal çalışmalarını dahil ederek maden iş kazalarının en büyük sebeplerinden biri olan tehlikeli hareketlerin kök nedenlerini tespit ederek iyileştirme çalışmalarını geliştirip güvenlik kültürü olgunluk modelinin oluşturulmasında ve bu kültürün yaygınlaştırılmasına katkı sağlanacaktır.
- Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı'nın 08.07.2019 tarih ve 24974 sayılı "Az Tehlikeli İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi" teklif talepleri doğrultusunda 912 çalışan için Savunma Sanayii Başkanlığı'nda Az Tehlikeli İşyerlerinde Çalışanlara Yönelik İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi'nin verilmesi planlanmaktadır.
- İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü Başkanlığı'nın 27.06.2019 tarih ve 1596667 sayılı yazıları ile İSGÜM'de görev yapan personele yönelik;
  - ✓ Eğiticilerin Eğitimi,
  - ✓ Moderasyon Eğitimi,
  - ✓ Endüstriyel Toksikoloji Etki Değerlendirme Eğitimi,
  - ✓ Endüstriyel Hijyen Eğitimi,
  - ✓ Makinelerde Risk Değerlendirmesi ve Makine Emniyet Sistemleri Uygulamalı Eğitimi Eylül-Ekim-Kasım 2019 tarihlerinde ÇASGEM'de düzenlenecektir. Bu Eğitimlerin sonunda İSGÜM'de çalışanların iş hijyeni denetimi, ölçümü ve danışmanlığı, saha çalışmaları ve risk envanteri uygulamalarında daha etkin değerlendirmeler yapmaları, akreditasyon süreçlerinde daha yetkin personel kullanılması sağlanacaktır.

- **Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nun** 05.07.2019 tarih ve 4100026141 sayılı yazıları ile Uzmanlarına yönelik Kişisel Koruyucu Donanım Seçimi ve Kullanımı Eğitimi (30-31 Temmuz 2019, 01-02 Ağustos 2019 - 2 Grup), Kimyasallarla Güvenli Çalışma Eğitimi (05-06-07-08 Ağustos 2019 - 2 Grup), Acil Durum Planlaması Eğitimi (Kasım 2019) Kocaeli ilinde gerçekleştirilmek üzere planlanmaktadır.
- **İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nin** 28.05.2019 tarih ve 1763 sayılı yazısı ile 05-06-07-08 Ağustos 2019 (2 grup) tarihlerinde İAOSB'de görevli öğretmenler ve idari kadro personeline yönelik Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İş Yerlerine Yönelik İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi'nin İzmir ilinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.
- **Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi'nin** 04.07.2019 tarih ve 2977 sayılı yazısı ile PTT'de görevli ihalelere iştirak eden personelin SGK mevzuatı, işçi çalıştırma, iş yeri açılışı ve benzeri konularda yeterliliğinin, bilgi ve birikiminin artırılması, olası sıkıntıların önüne geçilmesini teminen Sosyal Güvenlik Hukuku Eğitimi ÇASGEM'de düzenlenecektir.
- **Merkezimiz 2019 Yılı Bireysel Eğitim Faaliyetleri Kapsamında** yer alan SEVESO Eğitimi 10-11-12 Temmuz 2019 tarihlerinde Bireysel Başvuru yapanların katılımıyla ÇASGEM'de gerçekleştirilmektedir. 02.03.2019 tarih ve 30702 sayılı "Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik" değişikliği Türkiye'de ilk kez eğitim programı kapsamında Mühendislere yönelik gerçekleştirilmektedir.
- **Merkezimiz 2019 Yılı Bireysel Eğitim Faaliyetleri Kapsamında** yer alan Patlamadan Korunma Eğitimi 23-26 Temmuz 2019 tarihlerinde Bireysel Başvuru yapanların katılımıyla ÇASGEM'de gerçekleştirilecektir.
- **İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü** 500-600 çalışanına yönelik Az Tehlikeli İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi için Eğitim Teklifinde bulunmuştur. Eğitim görüşmeleri devam etmektedir. Eğitim Teklifi/Programı İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'ne sunulacaktır.

Projeler

ÇASGEM'in Eğitim Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi (ETAP)

Sıra	Alt Eylemleri / Hedefleri	Planlanan Tamamlanma Tarihi	Planlanan Harcama (TL)
1	GASAM bünyesindeki 15 doktora ve yüksek lisans mühendislik öğrencisine İSG alanında dört günlük eğitim verilmesi	15-19 Ekim 2019	7.000
2	Filistin Cumhuriyeti Çalışma Bakanlığı'nda görevli yönetici ve uzmana "İstihdam Artırıcı Politikalar", "İş Sağlığı ve Güvenliği" ve "Çalışma Hayatında Teftiş" vb konularda eğitim verilmesi	31 Aralık 2019	40.000
3	Filistin Cumhuriyeti Çalışma Bakanlığı'nda görevli yönetici ve uzmanların ÇASGEM'e çalışma ziyaretinin gerçekleştirilmesi	31 Aralık 2019	30.000
4	Pakistan İslam Cumhuriyeti Çalışma Bakanlığı'nda görevli yönetici ve uzmana "İstihdam Artırıcı Politikalar", "İş Sağlığı ve Güvenliği" ve "Çalışma	31 Aralık 2019	60.000

	Hayatında Teftiş” vb konularda eğitim verilmesi		
5	Pakistan İslam Cumhuriyeti Çalışma Bakanlığı’nda görevli yönetici ve uzmanların ÇASGEM’e çalışma ziyaretinin gerçekleştirilmesi	31 Aralık 2019	30.000
6	IECEX uluslararası eğitiminin kurumumuza kazandırılması için gerekli olan eğitmenlerin yetiştirilmesi amacıyla iki veya üç uzman/uzman yardımcısının yurtdışına IECEX eğitimlerini almak ve sertifika almak üzere gönderilmesi	31 Aralık 2019	293.000
7	Web sitemizin, ilgili belgelerimizin, eğitim sunumlarımızın İngilizce, Fransızca ve Arapça bölümlerinin güncellenmesi	31 Aralık 2019	40.000

Türkiye İşgücü Piyasasında Uyumsuz Eşleşme Analizi Projesi

- Türkiye İşgücü Piyasasında Uyumsuz Eşleşme Analizi Projesi kapsamında 05-06 Kasım 2019 tarihlerinde gerçekleştirilecek olan "ULUSAL İSTİHDAM, BECERİ VE EĞİTİM SEMPOZYUMU" sempozyum düzenlenmesi hedeflenmektedir. Sempozyumun akademik yönü Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi ile desteklenmesi planlanmaktadır. Sempozyum Web sitesi Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi tarafından oluşturulmuştur.
- ILO’nun Standart Dışı İstihdam şekilleri ile ilgili yayını olan "Non-Standard Employment Around The World" çeviri işlemleri devam etmektedir.

Merkezimizce Yürütülen Diğer Faaliyetler:

- Konaklama ve Yeme İçme İşyerlerinde Sağlık ve Güvenlik Kitabın basım işleri tamamlanarak, dağıtım işleri gerçekleştirilecektir.
- Sağlık Çalışanlarının Sağlık ve Güvenliği Kitabı içerik hazırlama çalışmaları devam etmektedir.
- "Economic Burden Of Occupational Accidents", araştırması yayın çalışması konularında makale yazımı devam etmektedir.
- Merkezimiz portföyündeki "Proje Döngüsü Yönetimi" adlı eğitim başlığı, tamamen yenilenerek ve eğiticileri yetiştirilerek baştan hazırlanmaktadır.
- "Stratejik Yenilik Yönetimi" ve "Çalışma Hayatında Teşvikler" başlıklı bir eğitim modülü geliştirilmektedir.
- "Güvenli Düşün, Güvenlik Önemlidir" Projesine ilişkin AB ülkelerinin eğitim sistemlerinin incelenmesi ve İngilizce'ye çevrilmesi devam etmektedir.

Yayın Ve Dokümantasyon Faaliyetleri

Merkezimizce 2010 yılından bu yana yayınlanan ikinci süreli yayını olan ÇASGEM Bülteni'nin 15. Sayısının basımı için hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca yılın ikinci yarısında Kasım 2019 tarihinde düzenlenecek olan “Türkiye İşgücü Piyasasında Uyumsuz Eşleşme Analizi Projesi” kapanış toplantısında katılımcılara dağıtılmak üzere bloknot, kalem vb. tanıtım materyalleri ile birlikte yapılan araştırmanın sonuçlarını içeren sonuç raporu bastırılacaktır.

IV.11. DIŞ İLİŞKİLER

Uluslararası Elit Liderlik Semineri - Tayvan

Tayvan Dışişleri Bakanlığınca düzenlenen 2019 Uluslararası Elit Liderlik Semineri 1-10 Temmuz 2019 tarihleri arasında Tayvan'da gerçekleştirilmiştir. Programa Batı Asya ve Kuzey Afrika bölgesi 12 ülkeden 25 katılımcı iştirak etmiştir. Seminere Genel Müdürlüğümüzden bir uzman katılmıştır.

Sayın Bakanımızın Endonezya'ya Gerçekleştirdiği Resmi Ziyaret

Bakanımız Sayın Zehra Zümrüt SELÇUK, Endonezya Kadının Güçlendirilmesi ve Çocukların Korunması Bakanı Sayın Yohana Susana YEMBISE'nin konuğu olarak gittiği Endonezya'da 22-23 Temmuz 2019 tarihlerinde resmi ziyaretlerde bulundu ve Ulusal Çocuk Günü kutlamalarına katıldı. Ziyareti sırasında Sosyal İşler Bakanı Agus Gumiwang KARTASASMITA ve İşgücü Bakanı Muhammad Hanif DHAKIRI ile ikili görüşmelerde bulunarak, iki ülke arasında sosyal refah alanında işbirliğine dair mutabakat zaptını imzaladı. Sayın Bakanımız ayrıca, Kadının Güçlendirilmesi ve Çocukların Korunması Bakanı Yohana Susana YEMBISE ile bir araya gelerek iki ülke arasında kadının güçlendirilmesi ve çocukların korunması alanında işbirliğine dair mutabakat zaptını imzaladı. Öte yandan iki ülke sosyal güvenlik kurumları arasında da sağlık sigortası alanında işbirliğini öngören bir mutabakat zaptı imzalandı.

G20

G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları Toplantısı	01-02 Eylül 2019	Matsuyama/Japonya
--	------------------	-------------------

Japonya G20 Dönem Başkanlığı çerçevesinde düzenlenecek olan Çalışma ve İstihdam Bakanları Toplantısına Sayın Bakanımız ve Genel Müdürlüğümüzden bir heyet ile katılım sağlanacaktır. Söz konusu toplantı sırasında Sayın Bakanımızın mevkidaşları ile ikili görüşmelerde bulunması planlanmaktadır.

Avrupa Konseyi

Avrupa Sosyal Şartı ve Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu Hükümetler Komitesi'nin (GC) 134.Toplantısı	16-20 Eylül 2019	Strazburg/ Fransa
--	------------------	-------------------

Avrupa Sosyal Şartı ve Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu Hükümetler Komitesi 140. Toplantısı'nda Avrupa Sosyal Haklar Komitesi tarafından ülkemizdeki durumun Sosyal Şart'a aykırı bulunduğu *Adil Bir Ücret Hakkı* başlıklı 4. maddenin *Fazla Mesai Karşılığında Zamlı Ücret* başlıklı 2. Fıkrası konusunda toplantıya katılacak Genel Müdürlüğümüz Uzmanı tarafından savunma yapılacaktır. Ayrıca, Komite üyelerinin, Fransa Dönem Başkanlığı tarafından 140. Toplantı vesilesiyle düzenlenen seminere katılması öngörülmektedir.

ILO

337. ILO Yönetim Kurulu Oturumu	24 Ekim-7 Kasım 2019	Cenevre/ İsviçre
---------------------------------	----------------------	------------------

2017-2020 dönemi için yardımcı üyesi olduğumuz ILO Yönetim Kurulu'nun yılda üç kez düzenlenen toplantılarına Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmaktadır. ILO Yönetim

Kurulu, ILO politikalarına ilişkin kararlar almakta, onaylanmak üzere Konferansa sunulacak programı ve bütçeyi hazırlamaktadır.

OECD

OECD İstihdam, İşgücü ve Sosyal İşler Komitesi (ELSAC) 135. Oturumu	17-18 Ekim 2019	Paris/ Fransa
---	-----------------	---------------

Bakanlığımızın eşgüdümünden sorumlu olduğu ELSA Komitesi istihdam, göç ve sosyal işlere yönelik gündem maddeleri dahilinde yılda iki kez toplanmaktadır.

İslam İşbirliği Teşkilatı Sosyal Kalkınma Bakanları Birinci Konferansı

İslam İşbirliği Teşkilatı'nın (İİT) 5-6 Mayıs 2018 tarihlerinde Dakka'da düzenlenen Dışişleri Bakanları Konseyi 45'inci toplantısında kabul edilen "4/45-CUL-G sayılı Karar" çerçevesinde, daha önceden evlilik ve aile, çocuk refahı, çocukların korunması, sosyal güvenlik, yaşlıların ve özel ihtiyaçlı kişiler konularına ilişkin ayrı ayrı düzenlenen sektörel Bakanlar Konferanslarının birleştirilmesi suretiyle, İslam dünyasındaki sosyal konuları görüşmek amacıyla ilk kez olmak üzere İİT Sosyal Kalkınma Bakanları Konferansı'nın düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

Üye devletlerin ev sahipliğinde düzenli olarak düzenlenmesi kararlaştırılan söz konusu Konferansın ilki, ülkemizin talebi üzerine ve İİT Genel Sekreterliği ile yapılan görüşmeler neticesinde 2019 yılı Kasım ayında ülkemizde düzenlenecektir.

Sosyal Güvenlik Anlaşması Görüşmeleri

Yılsonuna kadar Ukrayna, Slovenya, Rusya ve Japonya ile ikili sosyal güvenlik anlaşması müzakerelerine devam edilmesi planlanmaktadır.

İkili Anlaşmalar ve Görüşmeler

Yılsonuna kadar Katar ile Bakanlıklar arası İşbirliği Anlaşması, Libya ile İşgücü Anlaşması Mutabakat Zaptı görüşmeleri yapılması planlanmaktadır. Ayrıca Suudi Arabistan ile Bakanlıklar arası Ortak Çalışma Komisyonunun 2. Toplantısının yapılması planlanmaktadır.

IV.12. REHBERLİK VE TEFTİŞ

2019 yılı bütçesinin yaklaşık %44,30'u yılın ilk altı aylık döneminde harcanmıştır. Geriye kalan %55,70'lik bölümünün tamamının da 2019 yılının ikinci döneminde harcanacağı tahmin edilmektedir.

IV.13. İÇ DENETİM

Bakanlık Makamınca, ön mali kontrol kapsamında 1 adet ihale dosyasıyla ilgili çalışma devam etmekte olup raporlama aşamasındadır.

IV.14. STRATEJİ GELİŞTİRME

Cumhurbaşkanlığı İcraat Programı kapsamında 01.07.2019-31.12.2019 dönemini kapsayan IV. 180 Günlük İcraat Programında yer alacak eylem tekliflerimizin izleme ve değerlendirme çalışmaları yürütülecektir.

Bakanlığımız 2020-2022 dönemini kapsayan bütçe hazırlık çalışmaları kapsamında; Bakanlığımız bütçesinin TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu ile Genel Kurul'da görüşülmesi sırasındaki Bütçe Sunum Kitapçığı hazırlanacaktır.

Ayrıca; 01.07.2019-31.12.2019 tarihleri arasında Bakanlığımız merkez, bağlı ve ilgili kurum/kuruluşlarının her türlü iş ve işlemlerine ilişkin verilerin koordine ve konsolide işlemleri Başkanlığımızca yapılacaktır.

Ön Mali Kontrol

Merkez birimlerinin ön mali kontrol işlemleri (ödeme belgelerinin kontrolü) yapılmaya devam edilecektir.

4734 sayılı Kanununun 21/f ve 22/d maddesine göre yapılan mal alımları ile yapım işlerine ait Bakanlık bütçesine konulan ödeneklerin, ilgili kanununun 62 nci maddesinin (1) bendi kapsamında mal alımı için Kamu İhale Kurumu tarafından uygun görülen izin doğrultusunda hizmet alımları ile yapım işi ise Bakanlık bütçesine konulan ödenek kapsamında takibi yapılacaktır. Ayrıca ihtiyaç duyulması halinde hizmet alımları ile yapım işi için de Kamu İhale Kurumundan izin istenecektir.

Bakanlığımız 2019 ve 2020 yılları ihtiyaçları için ihalesi yapılacak olan mal hizmet ve yapım işlerine ilişkin taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları kontrol edilerek, görüş yazısı düzenlenecektir.

Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan "Yurtdışına Geçici Görevle Gönderilenlere Ödenecek Konaklama Giderlerine İlişkin Esas ve Usuller" uyarınca yurtdışı geçici görevlendirmelerde, konaklama bedelinin, Bakanlığımız ilgili yıl bütçesinin 03.3.3.01 ekonomik kodunda yer alan ödeneğin %30 unu aşip aşmadığının takibi yapılmaya devam edilecektir.

Bakanlık birimleri tarafından açılan ancak 31.12.2019 tarihi itibarıyla kapatılmayan avans ve kredilerin mahsup dönemine aktarılması amacıyla ilgili birimlere yazı yazılacak, birimlerden gelen talepler doğrultusunda kapanmayan avans ve krediler Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğüne gönderilecektir.

Bakanlığımızın taraf olduğu protokollere ilişkin görüş yazıları düzenlenecek ve yılın ikinci yarısında da protokollerin takibi yapılacaktır.

Bakanlığımız birimlerine mali mevzuat konusunda danışmalık yapmaya devam edilecektir.

İç Kontrol

Bakanlığımız iç kontrol sistemi çalışmaları kapsamında, kaynakların etkin kullanılması, aynı hizmeti veren birimler arasında uygulama birliğinin (standart) sağlanması, mevcut risklerin değerlendirilerek risk yönetimi planlamasının yapılması, bu sayede daha planlı, sistematik, ölçülebilir ve etkili çalışılması ayrıca sürekli gelişmek suretiyle hizmet kalitesini yükselterek hem hizmet verilen kişilerin hem de çalışanların memnuniyetinin artırılması hedeflenmektedir.

Bu doğrultuda, Mülga Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Mülga Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ilişkin dokümantasyon entegrasyonunun sağlanması, gerekli altyapı iyileştirmelerinin yapılması, mevcut iç kontrol sistemlerinin ortaklaştırılarak iç kontrol ve risk yönetimi yazılımı üzerinden aktif olarak kullanımının sağlanması çalışmaları devam etmektedir. Nihai aşamada, iç kontrol sisteminin yazılım üzerinden interaktif olarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı birimleri tarafından kullanımının sağlanması, elde edilen veriler doğrultusunda stratejik amaç ile hedef ve süreç

bazlı risk haritalarının oluşturulması, iç kontrol ve risk yönetim sistemi yazılımı üzerinden oluşturulan raporlar sayesinde bilgi akışının dinamik bir şekilde sağlanması ve mevcut risklerin yönetiminin etkin ve etkili olarak yürütülmesi planlanmaktadır.

Bakanlıkların birleştirilmesi kapsamında Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Çalışma Usul ve Esasları Yönergesi hazırlıkları devam etmektedir.

Bakanlığımız bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarımızın taraf olduğu tüm protokollerin tasnifi yapılmış, protokollere ilişkin kapsamlı tablolar oluşturulmuş olup ilk altı aylık dönemde Bakanlığımıza ait tüm protokollerin izlemesi yapılmıştır.

Bu kapsamda, 2019 yılı ocak-haziran döneminde Başkanlığımıza Bakanlığımız merkez ve taşra birimlerce gönderilen 27 Protokol ve 1 Mutabakat Zaptına Başkanlık görüşü bildirilmiştir.

- Bakanlığın 2020-2022 yıllarına ait cari ve yatırım bütçeleri hazırlanacaktır.
- 2020 Yılı Performans Programı hazırlanacak ve dönemler itibarıyla izleme, değerlendirme çalışmaları yürütülecektir.
- 2019-2023 Stratejik Planı'nı izleme ve değerlendirme amacıyla 2019 Yılı Faaliyet Raporu hazırlanacaktır.
- (2020-2022) Ekonomi Programı kapsamında; Hazine ve Maliye Bakanlığına iletilmek üzere eylem teklifleri hazırlanmaktadır.
- 2019 Yılı Programı kapsamında sorumlu olduğumuz tedbirlere ilişkin üçüncü ve dördüncü çeyrek dönem gerçekleştirmeleri konsolide edilerek Cumhurbaşkanlığı Yıllık Program İzleme Sistemi'ne kaydedilecektir.
- Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarının eylem planlarında Bakanlığımızın sorumlu olduğu eylemlerin izleme sonuçlarının koordinasyonu gerçekleştirilecektir.
- Çeyiz hesabı iş ve işlemlerinin yürütülmesine devam edilecektir.
- 81 İl Müdürlüğünün cari ve yatırım ödenek talepleri, Başkanlığımızca incelenerek gerekli ödenek ihtiyaçları kendilerine gönderilecektir.
- Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar kapsamında, Bakanlığımızın aylık olarak Sayıştay Başkanlığına vermesi gereken bilgi, defter, mali tablo ve belgeler hazırlanarak Sayıştay Başkanlığına gönderilecektir.
- Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğince, Bakanlığımızın aylar itibarıyla bütçe gerçekleştirmeleri Başkanlığımız web sayfasında yayımlanacaktır.
- 2828 sayılı Kanun gereği SHÇEK pay gelirlerinin tahakkuk ve tahsil işlemlerine devam edilecektir.

IV.15. AVRUPA BİRLİĞİ VE MALİ YARDIMLAR

- Halen uygulanmakta olan 14 operasyona ait programlama, ihale ve proje seçim süreçlerinin devam ettirilerek hizmet, mal alımı ve hibe sözleşmelerinin aksamadan devam etmesi ve projeler kapsamındaki ilk çıktıkların elde edilmesi hedeflenmektedir.
- Doğrudan Harcama Bütçesi kapsamında öngörülen ödemeler tamamlanacaktır.
- İstihdam, Eğitim ve Sosyal Politikalar Sektörel Operasyonel Programı (İESP SOP) Uygulaması Kapsamında Kurumsal Kapasite Geliştirilmesi için Teknik Yardım Projesi'nin ve Kamu-STK İşbirliği için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın Kapasitesinin Güçlendirilmesi Teknik Destek Projesi'nin öngörülen takvim çerçevesinde

yürütülmesi, projelerin yönetimi ve izlenmesinde kullanılan bilgisayar sistemlerinin (MIS) geliştirilmesi kapsamında sisteme ihtiyaç duyulan yeni fonksiyonların eklenmesi suretiyle Avrupa Birliği fonlarıyla desteklenen hibe projelerinin etkin şekilde uygulanması ve izlenmesi, bu alanda kamuoyuna yeterli tanıtımın yapılması ve projelerden yararlanması hedeflenen kişilere ulaşılması, proje yürüten kurumlara yeterli desteğin verilmesi, yaşanabilecek düzensizliklerin önlenmesi ve bürokratik iş yüklerinin azaltılması hedeflenmektedir.

- IPA'nın ikinci dönemi olan 2014-2020 yılları için tahsis edilen fonlar için, ihtiyaç, sorun ve paydaş analizleri gibi ilk programlama faaliyetlerini tamamlayarak ve ihale süreçlerine başlayarak uygulama için yeterli süre kalmasını ve tahsis edilen tutarların sözleşmeye zamanında bağlanamamasından doğabilecek fon kaybı risklerinin azaltılması sağlanacaktır.
- IPA II. dönemi kapsamında hazırlık çalışmaları başlatılan taslak Operasyon Tanımlama Belgelerinde (OTB) yer alması planlanan mal ve hizmet alımı bileşenleri üzerinde çalışılacaktır. OTB hazırlıklarının tamamlanmasının ardından ilgili ihale belgelerinin hazırlanmasına geçilecektir.
- Operasyon hazırlıklarına ilişkin olarak ilgili kurumlara eğitim verilecek, ilgili tarafların katılımıyla toplantılar düzenlenecektir.
- İhale belgesi hazırlama ve ihale değerlendirme aşamasında olan mal alımı ihalelerine ilişkin süreçler yürütülecek, söz konusu ihalelerin bir kısmı yılsonu itibarıyla sözleşmeye bağlanacaktır.
- Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA)'nın ikinci aşaması kapsamında çıkılacak hibe çağrıları için hazırlık çalışmalarına başlanacaktır.
- Değerlendirme ve seçim süreci tamamlanacak 1 hibe programı kapsamında uygulamaya geçmesi beklenen yaklaşık 25 hibe projesinin izleme bilgi sistemine yüklenmesi, gerekli personelin projelerde görevlendirilmesi ve uygulama rehberlerinin hazırlanması gibi işler tamamlanacak ve faydalanıcı kuruluşlara gerekli eğitimler verilecektir.
- Projelerin yönetimi ve izlenmesinde kullanılan bilgisayar sistemlerinin geliştirilmesi kapsamında ihtiyaç duyulan fonksiyonlar için sistem analizleri tamamlanacak, hazırlanan fonksiyonlar sisteme aktarılıp çalışmalara göre geri bildirimler toplanacak ve gerekli düzeltme işlemleri yapılacaktır.
- Sözleşme ve proje yönetimi kapsamında, birlikte çalışılan kuruluş ve firmalardan sorular, açıklamalar, sözleşme değişiklikleri, uzman görevlendirilmesine ilişkin talepler ve rapor gibi belgelerin resmi olarak alınmasına ve bunlara gerekli işlemler tamamlandıktan sonra geri dönüşlerin yapılmasına devam edilecektir.
- Doğrudan Harcama Bütçesi kapsamında istihdam edilen sözleşmeli personelin maaşlarının ödenmesi, Başkanlık hizmet binasına ait kira giderinin ödenmesi devam edecektir.
- "İstihdam, Eğitim ve Sosyal Politikalar Sektörel Operasyonel Programı (İESP SOP) Uygulaması Kapsamında Kurumsal Kapasite Geliştirilmesi için Teknik Yardım Projesi" kapsamında Başkanlığımız personeline yönelik olarak 36 aylık proje süresince uygulanacak 22 eğitim, (potansiyel) Operasyon ve Hibe Faydalanıcılarına yönelik olarak 59 eğitim 2019 ikinci yarısında uygulanmaya devam edecektir. Ayrıca İESP SOP'un tanıtılmasına yönelik 1 toplantı, 1 Sektörel İzleme Komitesi toplantısı yapılacak, kısa film yarışması ve proje fuarı düzenlenmesine ilişkin çalışmalar devam edecektir.
- 2019 yılı içerisinde toplam bedeli 23,4 milyon avro olan 4 sözleşme daha imzalanması planlanmakta olup bu sözleşmelerle birlikte 2019 yılı sonunda sözleşmeye bağlama

oranının %40'a çıkması beklenmektedir. Yılsonuna kadar toplamda 25,2 milyon avro daha ödeme yapılması öngörülmektedir.

IV.16. EĞİTİM VE YAYIN

- Bakanlığımızın bilimsel ve hakemli akademik yayını olan Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi'nin Eylül ve Aralık aylarında olmak üzere iki sayı çıkarılması hedeflenmektedir.
- Çocukların bilişsel ve psiko-sosyal gelişimlerini desteklemek ve farkındalıklarını geliştirmek amacıyla Bakanlığımız bünyesinde yayımlanan Sevgi Bir Kuş adlı çocuk dergisinin 2019 yılı son altı ayı içerisinde iki sayı olarak yayımlanması planlanmaktadır.

IV.17. BİLGİ İŞLEM

Sosyal Hizmet Uygulamaları

Aile Bilgi Sistemi

Kadın Hizmetlerine yönelik olarak idame süreçleri sürdürülecektir. Temmuz ayı içerisinde ABS-Kadına şiddete yönelik verilen hizmet içi/hizmet dışı eğitim, seminer ve etkinliklerin takibini yapacak Etkinlik takip modülü geliştirilmiştir. Kurulusta kadınlara verilen harçlık modülü geliştirilecektir. Karar destek mekanizmasını destekleyecek rapor ekranları geliştirmeleri ve iyileştirme süreçleri sürdürülecektir.

Çocuk Hizmetlerine yönelik olarak; kuruluş bakımı altındaki çocuklarımızın süreçleri Aile Bilgi Sistemi üzerinden takip edilmesine yönelik idame süreci yürütülecektir. SED süreçlerinin ve Koruyucu Aile süreçlerinin de Aile Bilgi Sistemine taşınması süreçleri sürdürülecektir. UYAP "ve EGM entegrasyonları geliştirilecektir. KMÇ Form-a projesinin yeni altyapı ile yazılması sürecine başlanacaktır. Karar destek mekanizmasını destekleyecek rapor ekranları geliştirmeleri ve iyileştirme süreçleri sürdürülecektir. Protokolün imzalanmasını takiben teknik olarak MEB entegrasyon süreçleri yürütülecektir.

Yaşlı Hizmetlerine yönelik olarak; idame süreçleri sürdürülecektir. Karar destek mekanizmasını destekleyecek rapor ekranları geliştirmeleri ve iyileştirme süreçleri sürdürülecektir.

Engelli Hizmetlerine yönelik olarak; Evde Bakım sürecinin Aile Bilgi Sistemi içerisinde geliştirilme çalışmaları sürdürülecektir. Yazılım geliştirme süreci tamamlanan Engelli Kurulusta Bakım süreçlerinin yaygınlaştırma ve veri aktarım süreçlerine başlanması beklenmektedir. Engelli Kimlik Kartı modülü geliştirme çalışmaları sürdürülecektir. İşaret Dili Tercümanlarının takibinin yapılacağı modül geliştirme çalışmaları sürdürülecektir.

Tüm Modüllere ilişkin geliştirme, teknik destek ve iyileştirme süreçleri sürdürülecektir.

Sosyal Hizmetlere Yönelik Diğer Yazılım Projeleri

Şehit Gazi Bilgi Sisteminde, YBS'de ve söz konusu diğer uygulamalarda Genel Müdürlüğünün talepleri doğrultusunda iyileştirme, geliştirme ve idame süreçleri sürdürülecektir.

Devlet Destek Sisteminde, Çeyiz ve Konut Yardımlarının Konut kısmı T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına devir işlem ve işleyişleri çalışması yürütülecektir.

Aile Danışmanlığı ve Boşanma Süreci Danışmanlığı başvurularının e-devlet sistemi üzerinden yapılmasına ilişkin çalışmalara başlanacaktır. Ayrıca Aile Danışmanlığı ve Boşanma Süreci Danışmanlığı verilerinin il müdürlüklerince bir sistem üzerinden Bakanlığa iletilmesine ilişkin çalışmalara başlanması planlanmaktadır.

Sosyal Yardım Uygulamaları

Şartlı Eğitim Ödemesi alan öğrencilere Lise Teşvik Ödemesi adı altında AB fonlarından sağlanan kaynaklar üzerinden yardım sağlayacak olan program kapsamında ilgili modülün geliştirilmesi planlanmaktadır.

Gelir Testi ile ilgili yapılan mevzuat değişikliklerinin sisteme yansıtılması amacıyla, Gelir Testi Modülü üzerinde kapsamlı bir çalışma gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Sistemin son kullanıcılarının kullandığı ara yüzleri ile arka planda ödeme işlemlerine ilişkin çeşitli kontrollerin yapıldığı ve ödeme dosyalarının oluşturulduğu zamanlanmış görev altyapında hali hazırda başlatılmış olan optimizasyon çalışmalarına devam edilmesi planlanmaktadır.

Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü ve SYD Vakıflarından gelecek olan diğer fonksiyonel ve performansa yönelik iyileştirme taleplerinin yerine getirilmesi ile iletilen hataların düzeltilmesi faaliyetlerinin yürütülmesi planlanmaktadır.

TÜBİTAK ile yapılan anlaşmanın yılsonunda tamamlanması dolayısıyla, kaynak kodlarının ve diğer proje yönetim süreçlerinin Bakanlık bünyesine devir alınması ile ilgili faaliyetlerin yürütülmesi planlanmaktadır.

Bilgi Güvenliği

Hizmet kalitesinin yükseltilmesi, kuruma yapılan siber saldırıların tespiti ve müdahalesi, zafiyet ve saldırıların henüz olmadan önlenmesi gibi kritik sebepler dahilinde Temmuz-Aralık döneminde alınması/yenilenmesi planlanan sistemler aşağıdaki gibidir.

- 5651 sayılı kanun gereğince log toplamak, bunları en az 2 yıl süre tutmak zorunluluğundan kaynaklı log toplama/ Siem sistemi lisansı alınacaktır.
- Bakanlığımız mail güvenliğinin sağlanması amacıyla mailgateway lisansı güncellenecektir.
- Bakanlığımız tarafından kullanılan bilgisayarların güvenliğinin sağlanması amacıyla Antivirüs lisansı güncellenecek ve yaygınlaştırılacaktır.
- ISO 27001:2013 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi kapsamında süreçlerin standarda uygun işletilmesini sağlamak, uygulanma durumunu gerçek zamanlı kontrol edebilmek, varlık envanteri, risk, zafiyet ve tehditleri yönetebilmek ve izleyebilmek amacıyla Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi İzleme Yazılımı lisans güncelleme alımı planlanmaktadır.
- Kurum bünyesinde kullanılan yazılımların güvenli şekilde yazıldığını ve çalıştığını test edebilmek için zafiyet tarama yazılımı alınması planlanmaktadır.
- SOME kapsamında Bilgi Güvenliği Birimince teknik eğitim alınması planlanmaktadır.

Sistem Yönetimi

- Karanfil veri merkezi içerisindeki uygulama sunucularının Emek Veri merkezine taşınması ve buradan hizmet vermesi
- Karanfil veri merkezinin fiziksel olarak kapatılması
- Aktif dizin ve E-Posta sisteminin Aile ve Çalışma etki alanında bulunan aktif dizin ve e-posta sistemine taşınması
- Sanallaştırma alt yapısının Aile ve Çalışma etki alanında kurulan güncel sisteme taşınması
- Yedekleme sistemlerinin sadeleştirilmesi işlemi olarak tek bir yedekleme sistemine geçilmesi

Veri Tabanı Yönetimi

- Bu dönemde veri tabanı sunucusu olarak duruma göre fiziksel ve mantıksal yedeklikte ve aktif hizmette kullanılmak üzere Bakanlığımız bilişim sistemleri veri tabanlarında hizmet kalitesinin ve devamlılığının maksimum düzeyde tutulması amacıyla 2 adet sunucu alınması planlanmaktadır.
- Bakanlığımıza ait 2 adet veri tabanı sunucumuzun Karanfil Veri Merkezinden Emek konumuna fiziksel taşınması planlanmaktadır.
- Bakanlığımız diğer bilişim sistemi veri tabanlarının tamamının Karanfil Veri Merkezinden Emek konumuna mantıksal taşınması planlanmaktadır.

